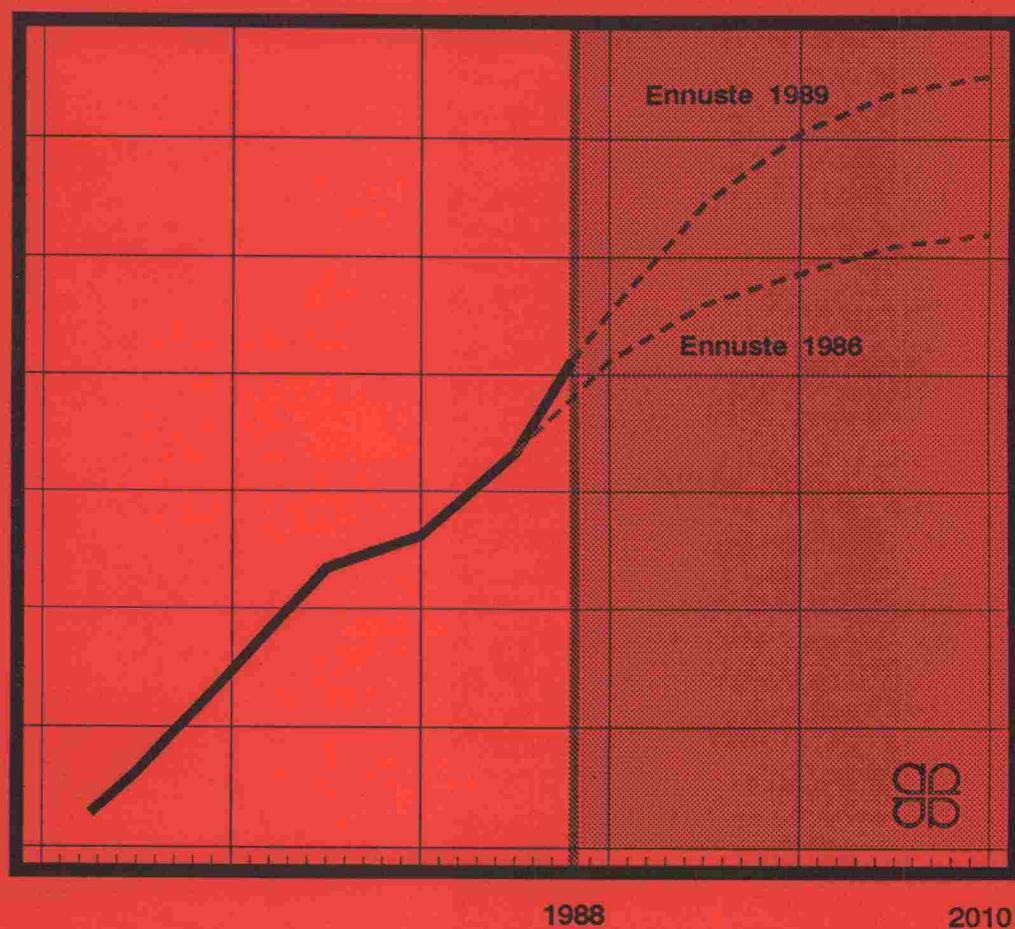

Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010

Tie- ja vesirakennushallitus
Suunnitteluosasto - Tutkimuskeskus

08
71E-

90:83/3

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS

Suunnitteluosasto

Tutkimuskeskus

**Liikenne- ja autokantaennuste
1989 - 2010**

Tutkimuskeskuksen julkaisuja/Sarja A

TVH 713 432

Helsinki, joulukuu 1989

ISBN 951-47-2678-2

Copyright (C) Tie- ja vesirakennushallitus (TVH) 1989

JULKAISIJA - UTGIVARE - PUBLISHER

Tie- ja vesirakennushallitus (TVH), PL 33, 00521 Helsinki
puh. vaihde (90)1541, telefax (90)1542236

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen (VOV), PB 33, 00521 Helsingfors
tel. växel (90)1541, telefax (90)1542236

Roads and Waterways Administration (RWA), P.O.BOX 33, SF-00521 Helsinki, Finland
phone internat. + 358 0 1541, telefax + 358 0 1542236

TVH, Suunnitteluosasto - Tutkimuskeskus, PL 33, 00521 Helsinki
puh. vaihde (90)1541, telefax (90)1542236

VOV, Planeringsavdelning - Forskningscentral, PB 33, 00521 Helsingfors
tel. växel (90)1541, telefax (90)1542236

RWA, Planning Department - Research Centre, P.O.BOX 33, SF-00521 Helsinki, Finland
phone internat. + 358 0 1541, telefax + 358 0 1542236

Valtion painatuskeskus, Helsinki 1990
2. painos Pasilan VALTIMO

KOKKARINEN, Veijo: Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010 [Trafik- och bilbeståndsprognos 1989-2010 i Finland]. Helsinki 1989, Tie- ja vesirakennushallitus, Tutkimuskeskuksen julkaisuja-Sarja A, TVH 713 432. 98 s. + liitt. 31 s.

UDK 656.11

Avainsanat liikenne-ennuste, autokanta, tulevaisuuden tutkimus

Tiivistelmä

Liikenteen kasvu oli Suomessa vuosina 1985 - 1988 selvästi nopeampaa kuin 1980-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Vuonna 1988 liikenne oli 6 prosenttia suurempi kuin TVH:n edellisessä ennusteessa (1986) oli arvioitu.

Ennusteen 1989 - 2010 mukaan liikenne ja autokanta kasvavat Suomessa nopeasti vielä 1990-luvun ajan. Tämän jälkeen kasvu hidastuu. Vuosina 1989 - 2010 liikenteen arvioidaan kasvavan 47 ja autokannan 54 prosenttia. Henkilöautotiheyden arvioidaan olevan v. 2010 550 autoa 1000 asukasta kohti. Liikenteen oletetaan kasvavan melko tasaisesti koko maassa. Tieluokista kasvu on nopeinta pääteillä.

Uusi henkilöautoliikenne-ennuste perustuu kotitalouksien autotiheyden (autoa/100 kotitaloutta) ja henkilöauton vuotuisten ajosuoritteiden kehityksen arviointiin. Tulojen kasvaessa kotitalouksien autonomistuksen oletettiin lisääntyvän ylempiin tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien autonomistustiheyksien mukaisesti. Tarkastelu tehtiin ikäryhmittäin.

Autokohtaisen ajosuoritteen kehitysarviossa otettiin kotitalouksien tulojen ja ikärakenteen lisäksi moniautoistuminen huomioon. Henkilöautoliikenne-ennuste saatiin kertomalla eri tyyppisten kotitalouksien ennustetuilla autotiheyslukuilla vastaavat ajosuoritteet ja kotitalouksien lukumäärät.

Kuorma- ja pakettiautoliikenne-ennusteet ovat sidoksissa tuotannon kasvuennusteisiin. Tuotannon kasvu perustuu tulevaisuudessa yhä enemmän laadullisten tekijöiden, jalostusasteen ja tuottavuuden kasvuun. Tästä syystä tavaraliikenne ei kasva aivan tuotannon kasvun suhteessa.

Uuden ennusteen mukaan liikenne on 22 prosenttia suurempaa vuonna 2010 kuin edellisessä ennusteessa arvioitiin. Autoja arvioidaan olevan edelliseen ennusteeseen verrattuna 15 prosenttia enemmän vuonna 2010.

Esitetty valtakunnan tasolta lähtevä yleisennuste ei riitä tiekohtaisen tienpitotarpeen arvioimiseen. Tätä varten tarvitaan tiekohtainen ennuste. Luotettavan tiekohtaisen ennusteen aikaansaamiseksi on paikalliset erityisolosuhteet otettava huomioon. Tämän ennusteen vieminen tiekohtaiseksi on edessä oleva seuraava työvaihe.

KOKKARINEN, Veijo: Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010 [Trafik- och bilbeståndsprognos 1989-2010 i Finland]. Helsingfors 1989, Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, Forskningcentrals publikationer/Serie A, TVH 713 432. 98 s. + bilagor 31 s.

UDK 656.11

Nyckelorden trafikprognos, bilbestånd, framtids forskning

Sammandrag

Trafiken växte i Finland åren 1985 - 1988 mycket snabbare än under 1980-talets första hälft. År 1988 var trafiken 6 procent större än som skattades i den förra trafikprognosen (1986).

Enligt prognosen växer trafiken och bilbeståndet snabbt i Finland under 1990-talet. Därefter är tillväxten långsammare. Åren 1989 - 2010 uppskattas trafiken växa med 47 och bilbeståndet med 54 procent. Enligt prognosen är personbilstätheten år 2010 550 bilar/1000 inv. Trafiken uppskattas växa ungefär i samma takt i hela landet, men trafikökningen koncentrerar sig till huvudvägarna.

Den nya personbilstrafikprognosen baserar sig på en uppskattning av hushållens biltäthet (pb/100 hushåll) och fordonskilometer. Man antog att bilägande vid ökande inkomster utvecklas i enlighet med bilägandetätheten i hushåll, som hör till högre inkomstklasserna. Man uppskattade också inverkan av hushållets huvudsmans ålder på biltätheten.

I prognosen för antalet fordonskilometer per bil beaktades förutom hushållenas inkomster och ålderstruktur också frekvensen av fler än en bil per hushåll. Personbilstrafikprognosen erhöles genom att multiplicera de prognosticerade personbilstäthetsiffrorna av hushållen med antalet fordonskilometer.

Lastbils- och paketbilstrafikprognoserna är förbundna med tillväxtprognoserna för produktionen. Produktionsökningen baserar sig i framtiden alltmer på kvalitativa faktorer, förädlingsgrad och ökat produktivitet. Därför ökar inte varutrafiken helt i förhållande till den totala produktionsökningen.

Enligt den nya prognosen är trafiken 22 procent större år 2010 än det uppskattades i den förra prognosen. Bilbeståndet är 15 procent större år 2010 än det prognosticerades år 1986.

Den föredragna riksomfattande prognosen är inte tillräckligt exakt för att uppskatta behovet av mer differentierad vägghållning. Därför behövs en mer detaljerad prognos. För att åstadkomma en pålitlig detaljerad prognos måste de lokala specialförhållanden tagas i betraktande. Att differentiera denna prognos från national nivå till olika vägavsnitt är den följande fasen i prognosarbetet.

KOKKARINEN, Veijo: Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010 [Traffic and automobile stock forecast 1989-2010 for Finland]. Helsinki 1989, Roads and Waterways Administration, Research Centre, Research notes/Serie A, TVH 713 432. 98 p. + app. 31 p.

UDK 656.11

Keywords traffic forecast, automobile stock, future's research

Abstract

During 1985 - 1988 the growth of traffic was in Finland clearly faster than in the first half of the 1980's. Traffic in 1988 was 6 per cent larger than estimated in the previous forecast (1986) by RWA.

According to the forecast 1989 - 2010 traffic and the automobile stock of Finland will grow rapidly during the 1990's. After that the growth will slow down. During 1989 - 2010 traffic is assumed to grow by 47 and automobile stock by 54 per cent. The car density will be 550 cars/1000 inhabitants in 2010. The growth of traffic is assumed regionally nearly equal in the whole country, and by road category largest on the main road network.

The new car traffic forecast is based on the assumed development of automobile density (cars/100 households) and average annual car kilometres of households. As the income of households increased the ownership of cars was assumed to grow in accordance with the ownership densities of households in the higher income bracket. The effect of the age of the head of the household on car density was also estimated.

In the forecast of annual car kilometres the effect of the trend to the ownership of more than one car in a household was taken into account, in addition to income and age structure. The car traffic forecast was obtained by multiplying the car density forecast by car kilometres forecast.

The forecasts of lorry and van traffic are linked with the forecasts of the growth of production based in the future increasingly on the growth of qualitative factors such as the degree of working up and productivity. As a result, freight transport will grow less than the total growth of production.

According to the new forecast traffic in 2010 would be 22 per cent larger than estimated in the previous forecast. The new forecast also assumes 15 per cent larger automobile stock in 2010 than supposed in the previous forecast.

The general national forecast is not sufficient for the assessment of road keeping needs. A separate and more detailed forecast is required. The local special conditions shall be taken into consideration in order to achieve such a forecast. The next phase in the work is extending this forecast from national level to road level.

Alkusanat

Liikenne- ja autokantaennuste on tarkoitettu lähinnä palvelemaan tienpidon pitkän aikavälin suunnittelua. Edellinen ennuste, "Liikenne- ja autokantaennuste 1986-2010" valmistui vuonna 1986. Ennakoitua nopeampi taloudellinen kasvu ja eräät muut vaikeasti ennakoitavat tekijät ovat antaneet aiheen ennusteen tarkistamiseen.

Laadittu ennuste soveltuu parhaiten käytettäväksi tieverkkosuunnitteluun ja laajoihin alueellisiin tarkasteluihin. Sen sijaan hanketasolla tämä ennuste on pohja, jota tulee tarkentaa paikallisten olosuhteiden mukaan.

Liikenne- ja autokantaennuste on laadittu tie- ja vesirakennushallituksen suunnitteluosaston tutkimuskeskuksessa. Ennusteen on valmistellut *erikoistutkija Veijo Kokkarinen*.

Helsingissä joulukuussa 1989

Apulaisjohtaja

Kirill Härkänen

LIIKENNE- JA AUTOKANTAENNUSTE 1989 - 2010

<i>SISÄLLYSLUETTELO:</i>	<i>Sivu</i>
TIIVISTELMÄ	3
SAMMANDRAG	4
ABSTRACT	5
ALKUSANAT	7
ENNUSTE LYHYESTI	11
JOHDANTO	19
1. VUODEN 1986 -ENNUSTEEN TOTEUTUMATARKASTELU	20
1.1 Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys 1980-luvulla	20
1.2 Vuoden 1986 ennuste ja toteutunut kehitys	22
- Autokanta ja autotiheys	22
- Liikenne	24
2. HENKILÖAUTOLIIKENTEEN KYSYNTÄÄN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	28
2.1 Suomen kansainvälinen toimintaympäristö	28
2.2 Suomen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen näkyvä vuoteen 2010	29
2.3 Väestön ja kotitalouksien määrän kehitys	30
- Väestön kehitys alueittain	31
- Väestön ikärakenteen muutos ja vaikutus liikenteeseen	31
- Kotitalouksien määrän kehitys	32
2.4 Energian saatavuus ja hinta	34
2.5 Henkilöauton kustannukset	35
- Henkilöauton hankintahinta	35
- Henkilöauton käytön muuttuvat kustannukset	38
- Henkilöauton kustannukset vuonna 2010	40
2.6 Ajokortit	41
- Ajokorttien määrä vuonna 2010	43
2.7 Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitys	44
- Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitysnäkymät	44
2.8 Liikenteen kulutusmeno-osuus	46
- Liikennemenot ja tulokehitys	47
2.9 Liikenne- ja yhteiskuntapolitiikan vaikutukset autoistumiseen	49
2.10 Yhteenveto henkilöautoliikenteeseen vaikuttavista tekijöistä	50

3. HENKILÖAUTOKANTA JA -LIIKENNE 1989 - 2010	52
3.1 Henkilöautokantaennuste	52
- Kotitalouksien henkilöautotiheyden ennustaminen	52
- Kotitalouksien autotiheys vuonna 2010	54
- Henkilöautokanta 1985 - 2010	55
- Henkilöautokantaennuste alueittain	57
- Henkilöauton ajosuorite 1985 - 2010	57
3.2 Henkilöautoliikenne-ennuste 1989 - 2010	62
- Henkilöautoliikenne alueittain ja tieluokittain	65
4. MUUT AUTOT 1989 - 2010	66
4.1 Kuorma-autoennuste	69
4.2 Pakettiautoennuste	70
4.3 Linja-autoennuste	70
4.4 Erikoisautoennuste	70
4.5 Muu liikenne alueittain	71
4.6 Muu liikenne tieluokittain	72
5. LIIKENTEEN KYLLÄSTYMISTASO SUOMESSA	73
5.1 Henkilöautoliikenteen kyllästymistaso	73
5.2 Milloin Suomi saavuttaa liikenteen maksimitason	73
6. AUTOKANTA JA LIIKENNE 1989 -2010	75
6.1 Autokanta	75
6.2 Liikenne	75
- Koko liikenne alueittain	76
- Koko liikenne tieluokittain	77
- Päätiät	78
- Seudulliset tiät ja kokoojatiet	78
- Yhdystiet	78
- Kadut ja yksityistiet	78
- Liikenne TVL-piireittäin ja tieluokittain	78
7. LIIKENNE VUODEN 2010 JÄLKEEN	80
8. ENNUSTEEN VERTAAMINEN VUODEN 1986 ENNUSTEeseen	83
8.1 Autokanta	83
8.2 Liikenne	84
9. ENNUSTEEN ARVIOINTI	88
9.1 Ennustemenetelmä ja tulokset	88
9.2 Tulokehityksen vaikutus henkilöautoennusteeseen	89
9.3 Henkilöauton ajosuorite	90
10. LÄHDELUETTELO	92
11. KUVALUETTELO	93
12. TAULUKKOLUETTELO	95
13. LIITETAULUKOT	97

Raportti:

V. Kokkarinen, teksti ja kuvat

N. Halla, ulkoasu ja julkaisujohto

Sirkka Salkosalmi, tekstien ja taulukoiden Lotus Manuscript-julkaisuvalmistelu

Originaalitulostus HP LaserJet Series II, tekstikirjasin 11pt ITC Garamond, taulukot 10pt Optima

3. HENKILÖAUTOKANTA JA -LIIKENNE 1989 - 2010	52
3.1 Henkilöautokantaennuste	52
- Kotitalouksien henkilöautotiheyden ennustaminen	52
- Kotitalouksien autotiheys vuonna 2010	54
- Henkilöautokanta 1985 - 2010	55
- Henkilöautokantaennuste alueittain	57
- Henkilöauton ajosuorite 1985 - 2010	57
3.2 Henkilöautoliikenne-ennuste 1989 - 2010	62
- Henkilöautoliikenne alueittain ja tieluokittain	65
4. MUUT AUTOT 1989 - 2010	66
4.1 Kuorma-autoennuste	69
4.2 Pakettiautoennuste	70
4.3 Linja-autoennuste	70
4.4 Erikoisautoennuste	70
4.5 Muu liikenne alueittain	71
4.6 Muu liikenne tieluokittain	72
5. LIIKENTEEN KYLLÄSTYMISTASO SUOMESSA	73
5.1 Henkilöautoliikenteen kyllästymistaso	73
5.2 Milloin Suomi saavuttaa liikenteen maksimitason	73
6. AUTOKANTA JA LIIKENNE 1989 -2010	75
6.1 Autokanta	75
6.2 Liikenne	75
- Koko liikenne alueittain	76
- Koko liikenne tieluokittain	77
- Päätiät	78
- Seudulliset tiät ja kokoojatiet	78
- Yhdystiet	78
- Kadut ja yksityistiet	78
- Liikenne TVL-piireittäin ja tieluokittain	78
7. LIIKENNE VUODEN 2010 JÄLKEEN	80
8. ENNUSTEEN VERTAAMINEN VUODEN 1986 ENNUSTEeseen	83
8.1 Autokanta	83
8.2 Liikenne	84
9. ENNUSTEEN ARVIOINTI	88
9.1 Ennustemenetelmä ja tulokset	88
9.2 Tulokehityksen vaikutus henkilöautoennusteeseen	89
9.3 Henkilöauton ajosuorite	90
10. LÄHDELUETTELO	92
11. KUVALUETTELO	93
12. TAULUKKOLUETTELO	95
13. LIITETAULUKOT	97

Raportti:

V. Kokkarinen, teksti ja kuvat

N. Halla, ulkoasu ja julkaisujohto

Sirkka Salkosalmi, tekstien ja taulukoiden Lotus Manuscript-julkaisuvalmistelu

Originaalitulostus HP LaserJet Series II, tekstikirjasin 11pt ITC Garamond, taulukot 10pt Optima

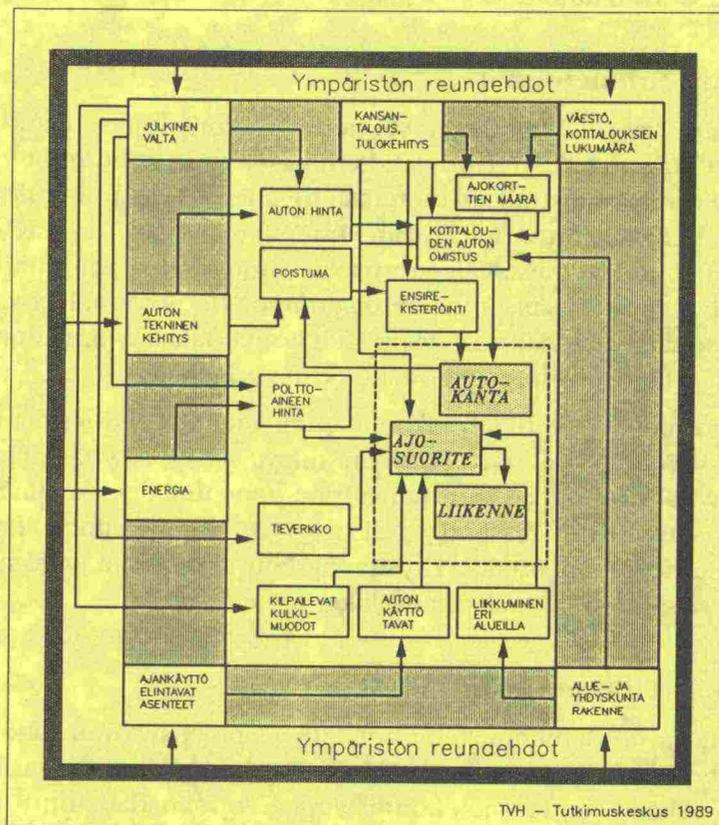
Ennuste lyhyesti

Liikenteen kasvu nopeutui Suomessa kuten useimmissa muissakin autoistuneissa maissa 1980-luvun puolenvälin jälkeen. Syynä ilmiöön on mm. ennakoitua nopeampi taloudellinen kehitys ja polttoaineen hinnan halpeneminen. Liikenne on kehittynyt selvästi nopeammin kuin TVH:n vuoden 1986 ennusteessa arvioitiin. Tästä syystä ennustetta päätettiin tarkistaa, vaikka edellisen ennusteen valmistumisesta on kulunut vain kolme vuotta.

Ennusteen tarkastelukehikko

Liikenteen kehitys liittyy hyvin monin sitein yhteiskunnan muuhun kehitykseen. *Kuvassa 1* on esitetty henkilöautokannan ja -liikenteen ennustamisen arviointikehikko. Kuvassa on nähtävissä olennaisimmat liikenteen ja autokannan kehitykseen vaikuttavat tekijät. Osa näistä tekijöistä on voitu sisällyttää itse ennustemalliin numeerisina suureina. Niiden tekijöiden osalta, jotka eivät sisälly ennustemalliin, on suoritettu laadullinen tarkastelu mahdollisista vaikutuksista autokannan ja liikenteen kehitykseen. Tarkastelukehikkoa ympäröivä paksu viiva kuvaa ympäristön reunaehtoja. Ympäristövaikutusten takia liikenteelle saatetaan asettaa rajoituksia ennustejakson aikana.

Kuva 1: Henkilöautoennusteen tarkastelukehikko

Liikenteen kysyntään vaikuttavat tekijät

Liikenne- ja autokantaennusteen pohjana ovat useiden eri taustatekijöiden ennusteet, joita ovat laatineet eri virastot ja laitokset. Kyseiset perusennusteet ovat luonteeltaan 'virallisia', suunnittelutarkoituksiin käytettäviä ennusteita tai suunnitteita.

TVH:n uusi liikenne- ja autokantaennuste perustuu seuraaviin taustatekijöiden ennusteisiin:

- * *Teollisuusmaiden BKT kasvaa ennustejaksolla 2.5 %/v*
- * *Suomen BKT kasvaa ennustejaksolla 2.5 %/v*
- * *Kotitalouksien tulokehitys on 2.5 %/v./kotitalous*
- * *Väestö kasvaa ennustejaksolla 0.5 % ja työkäinen väestö 2 %*
- * *Kotitalouksien lukumäärä kasvaa ennustejaksolla 23 %*

Lisäksi ennusteessa on tarkasteltu henkilöauton kustannuskehityksen (auton hankintahinta, polttoaineen hinta), ajokorttien määrän, vapaa-ajan lisääntymisen ja alue- ja yhdyskuntarakenteen muutoksen vaikutusta liikenteen kehitykseen. Näillä näkymin mainitut tekijät eivät aseta esteitä autokannan ja liikenteen ennustetulle kehitykselle.

Liikenteen kulutusmenojen oletetaan kasvavan ennustejakson alkupuolella, vuosina 1989 - 1995, tulokehitystä nopeammin. Tällöin kasvu on 3.5 prosenttia vuodessa kotitaloutta kohti. Vuosina 1989 - 2000 liikennemenojen oletetaan kasvavan hiukan yli 2.5 prosenttia ja koko ennustejaksolla 2.5 prosenttia vuodessa eli saman verran kuin tulotkin.

Ennustemenetelmät

Henkilöautoliikenne-ennuste perustuu kotitalouksien autotiheyden (ha/100 kotitaloutta) ja ajosuoritteiden kehityksen tarkasteluun. Tulojen kasvaessa kotitalouden autonomistuksen oletetaan lisääntyvän ylempiin tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien autonomistustiheyksien mukaisesti. Tarkastelu suoritettiin ikäryhmittäin. Autokohtaisen ajosuoritteen kehitysarviossa otettiin kotitalouksien tulojen ja ikärakenteen lisäksi moniautoistuminen huomioon. Henkilöautoliikenne-ennuste saadaan kertomalla eri tyyppisten kotitalouksien ennustetuilla autotiheysluvuilla vastaavat ajosuoritteet ja kotitalouksien lukumäärät.

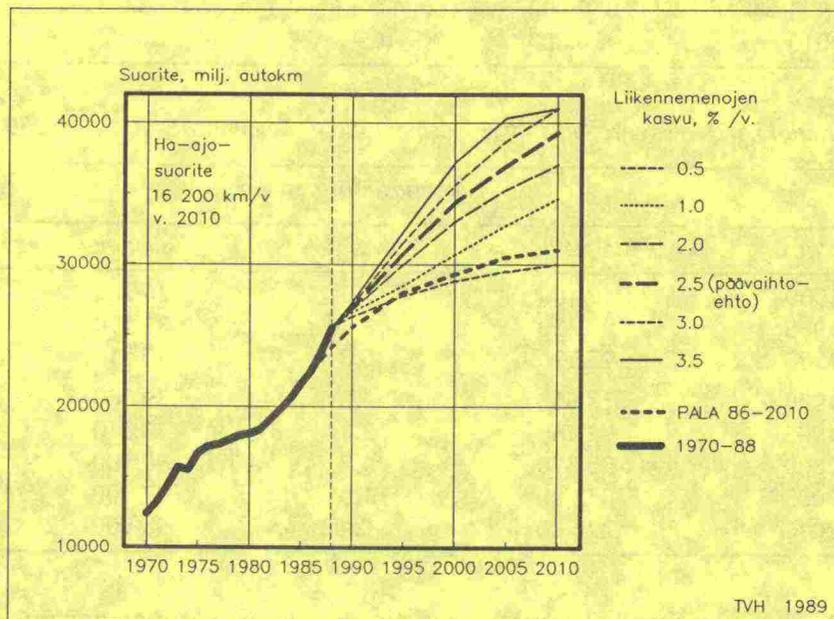
Kuorma- ja pakettiautoliikenne-ennusteet ovat sidoksissa tuotannon kasvuennusteisiin. Tuotannon kasvu perustuu tulevaisuudessa yhä enemmän laadullisiin tekijöihin, jalostusasteen ja tuottavuuden nousuun. Samoin aineettomien erien (palvelut) osuus BKT:sta lisääntyy. Näistä syistä tavaraliikenne ei kasva aivan BKT:n kasvun suhteessa. Toisaalta yritysten pyrkimys nopeisiin ja täsmällisiin kuljetuksiin (JOT) lisää etenkin pakettiautoliikennettä.

Tarkastellut ennustevaihtoehdot

Tulevaisuuden ennustamiseen liittyy aina epävarmuustekijöitä. Taloudellinen kehitys voi poiketa ennustetusta, polttoaineen hinta saattaa muuttua yllättäen, tai valtiovallan liikenteeseen kohdistama veropolitiikka muuttuu olennaisesti. Kaikki tällaiset tekijät vaikuttavat liikenteen kehitykseen huomattavasti. Tästä syystä vali-

tun ennustevaihtoehdon lisäksi tehtiin muita vaihtoehtoisia ennusteita henkilöautoliikenteen osalta. Ne eivät ole varsinaisia skenaarioita, vaan perustuvat lähinnä erilaisiin talous- ja tulokehitysnäkymiin, sekä erilaisiin vuotuisiin henkilöauton ajo-suorite-ennusteisiin. *Kuvassa 2* on esitetty erilaisiin tulokehitysennusteisiin perustuvia liikenne-ennusteita. Todennäköisimpänä pidetty vaihtoehto perustuu 2.5 prosentin tulokehitykseen ja henkilöauton 16 200 km:n vuotuiseseen ajosuoritteeseen vuonna 2010.

Kuva 2: Liikennesuoritteen kehitys 1970-1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Autokanta ja liikenne 1989 - 2010

Ennusteen mukaan Suomen autokanta kasvaa nopeasti vielä 1990-luvun ajan. Kasvu hidastuu siirryttäessä ensi vuosituhatluvulle. Vuosina 1989-2010 autokannan oletetaan kasvavan yhteensä 54 prosenttia. Henkilöautotiheys on ennusteen mukaan 550 autoa/1000 as. vuonna 2010.

Vuodesta 1980 lähtien koko autokanta ja henkilöautotiheys ovat kehittyneet ja ennustetaan kehittyvän *taulukon 1* mukaisesti (todennäköisin vaihtoehto).

Ennusteen mukaan myös liikenne kasvaa nopeasti 1990-luvun ajan, mutta kasvu hidastuu vuosituhatluvun vaihteen jälkeen. Vuosina 1989-2010 liikenteen arvioidaan kasvavan yhteensä 47 prosenttia. Vuodesta 1980 liikenne on kehittynyt ja ennustetaan kehittyvän *taulukon 2* mukaisesti (todennäköisin vaihtoehto).

Taulukko 1: Koko autokannan ja henkilöautotiheyden kehitys vuosina 1980 - 88 ja ennuste vuosille 1989 - 2010

Vuosi	Autokanta	Kasvu, %/v	Ha/1000 as.	Kasvu, %/v
1980	1 392 827	4.1	256	3.9
1985	1 746 616	4.6	315	4.2
1988	2 034 166	5.2	362	4.7
1990	2 200 000	4.0	390	3.8
1995	2 560 000	3.0	450	2.9
2000	2 840 000	2.1	500	2.1
2005	3 050 000	1.4	533	1.3
2010	3 130 000	0.4	550	0.6

Taulukko 2: Liikenteen kehitys vuosina 1980 - 88 ja ennuste vuosille 1989 - 2020

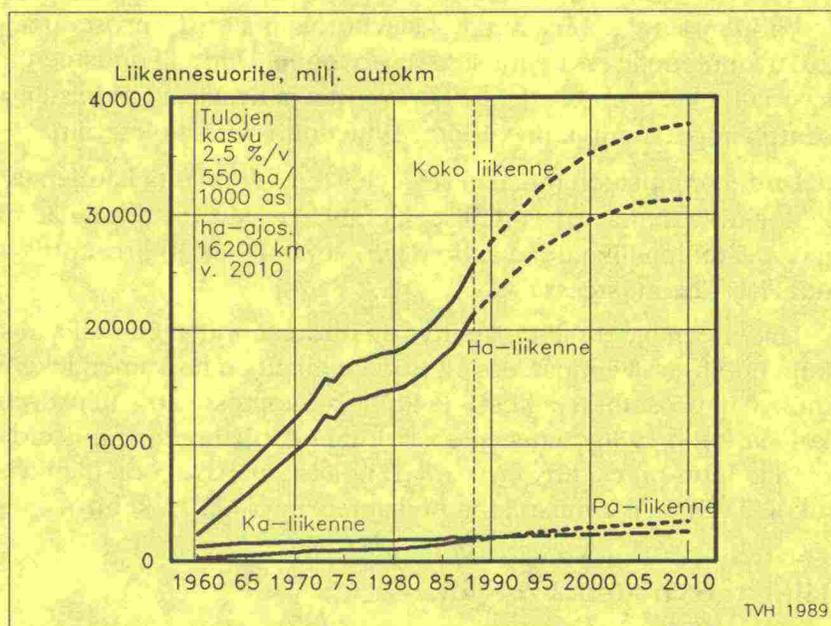
Liikennesuorite, milj. autokm				
Vuosi	Yleiset tiet	Kasvu, %/v	Kaikki tiet	Kasvu, %/v
1980	18 100	1.6	26 760	1.9
1985	21 620	3.6	31 150	3.1
1988	25 570	5.8	36 510	5.4
1990	27 650	4.0	39 500	4.0
1995	32 250	3.1	46 070	3.1
2000	35 520	1.8	50 300	1.8
2005	37 700	1.0	52 500	0.9
2010	37 700	0.4	53 500	0.4

Ennustejaksolla liikenteen odotetaan kasvavan saman verran yleisillä teillä sekä kaduilla ja yksityisteillä. Yleisten teiden autolajeittaiset liikenne-ennusteet on esitetty kuvassa 3.

Uuden ennusteen mukaan liikenne kasvaa alueittain tasaisesti koko maassa. Suuralueittain liikenteen arvioidaan kehittyvän vuosina 1989 - 2010 seuraavasti:

Etelä-Suomi	50 %
Keski-Suomi	45 %
Pohjois-Suomi	45 %
Koko maa	47 %

Kuva 3: Liikennesuorite vuosina 1960-1988 ja ennuste vuosille 1989-2010 yleisillä teillä

Liikenteen kasvu on ennustejaksolla edelleen nopeinta pääteillä. Tieluokittain liikenteen odotetaan kehittyvän seuraavasti:

Valtatiet	60 %
Kantatiet	60 %
Seudulliset tiet	47 %
Kokoojatiet	32 %
Yhdystiet	13 %
Yleiset tiet	47 %
Kadut ja yks. tiet	46 %
Kaikki tiet	47 %

Valittu ennustevaihtoehto näyttäisi toteuttavan suomalaisen yhteiskunnan autoistumistarpeen. Vuonna 2010 noin 90 prosentilla ajokortillisista henkilöistä olisi henkilöauto käytettävissään. Tällainen autoistuminen voisi tapahtua ainoastaan kuvatuissa autoistumiselle suotuisissa olosuhteissa.

Vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden vertaaminen

Vuoden 1989 ennusteen mukaan autokanta on 15 prosenttia suurempi vuonna 2010 kuin edellisessä ennusteessa arvioitiin. Uuden ennusteen mukaan autokanta kasvaa Etelä-Suomessa 15 - 20 prosenttia ja Keski- ja Pohjois-Suomessa 10 - 15 prosenttia nopeammin kuin vuoden 1986 ennusteessa oletettiin.

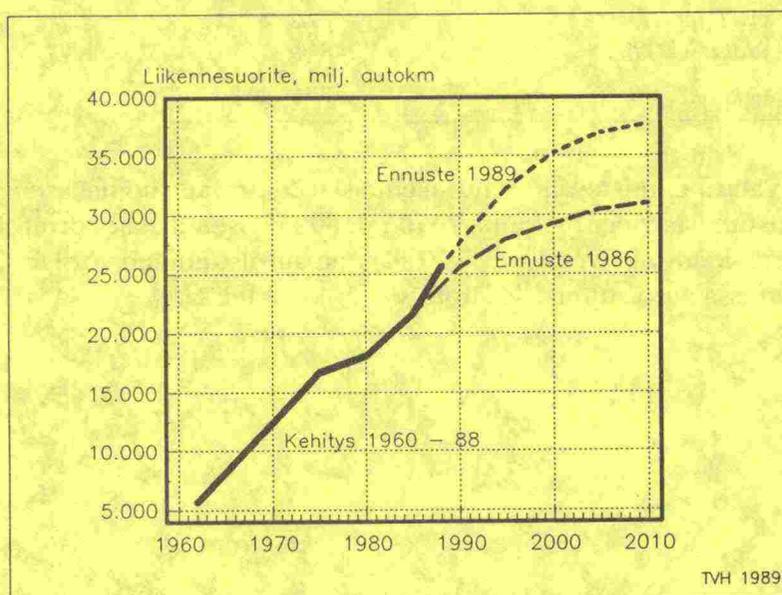
Uuden ennusteen mukaan sekä yleisten teiden että katujen ja yksityisteiden liikenne on vuonna 2010 edelliseen ennusteeseen verrattuna 22 prosenttia suurempaa. Pääteiden liikenteen arvioidaan olevan lähes 30 prosenttia vilkkaampaa kuin edellisessä ennusteessa.

Liikenteen alueittainen kehitys on uuden ennusteen mukaan selvästi tasaisempaa kuin edellisessä ennusteessa. Uuden ennusteen mukainen liikenne on Etelä-Suomessa 20 prosenttia ja Keski- ja Pohjois-Suomessa 20 - 40 prosenttia suurempaa kuin vuoden 1986 ennusteessa arvioitiin. Molempien ennusteiden mukainen liikenteen kehitys on esitetty *kuvas*sa 4. Lisäksi *kuvas*sa 5 on nähtävissä TVH:ssa eri aikoina tehtyjen ennusteiden mukainen autokannan kehitys.

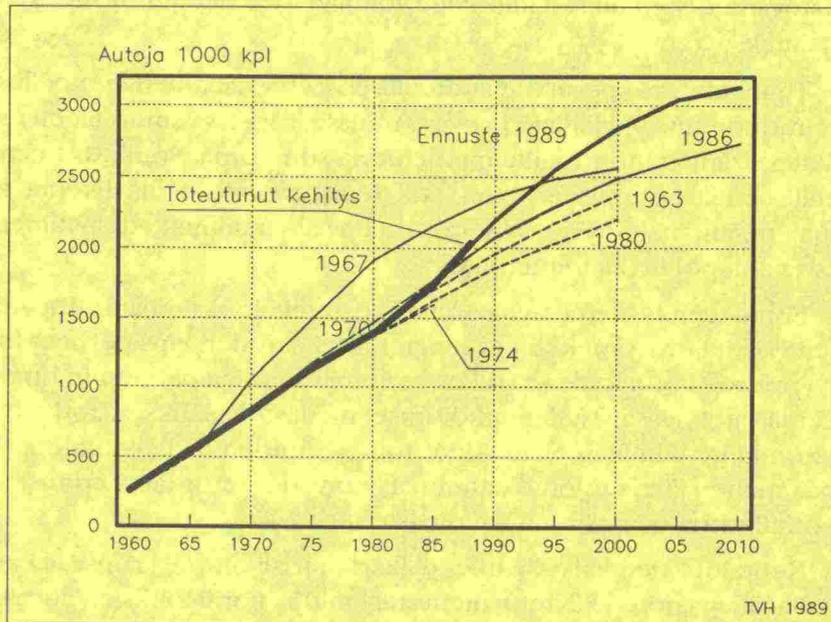
Liikenne vuoden 2010 jälkeen

Väestöennusteiden mukaan Suomen väkiluku alkaa nopeasti pienetä vuosituhanen vaihteen jälkeen. Sen arvioidaan olevan noin 4 miljoonaa vuonna 2050. Näin tapahtuu, vaikka perheen keskimääräinen lapsiluku pysyy ennallaan. Synnyttävät ikäluokat ovat tulevaisuudessa nykyisiä pienempiä. Jotta Suomen väkiluku pysyisi nykyisellään, pitäisi tänne muuttaa noin miljoona ulkomaalaista vuosina 2000-2050. Luonnollisesti myös huomattavilla perhepoliittisilla toimenpiteillä olisi merkitystä. Liikenteen kehitykseen tehostetulla perhepolitiikalla on merkitystä vasta vuosituhanen vaihteen jälkeen.

Kuva 4: Liikenteen kehitys yleisillä teillä vuosina 1960-1988 ja vuosien 1986 ja 1989 ennusteiden mukainen kehitys vuosille 1989-2010

Kuva 5: Koko autokanta 1960-2010 TVH:n eri aikoina laatimien ennusteiden mukaan

Mikäli väkiluvun kehitys on vuosituhannen vaihteen jälkeen ennustetun kaltainen, Suomen liikenne saavuttanee huippunsa vuosien 2010 ja 2020 välillä. Tällaisilla totuttujen trendien mahdollisilla taittumisilla on merkitystä tienpitotoiminnan pitkän aikavälin toimintalinjoja suunniteltaessa.

Vuosituhannen vaihteen jälkeen väestön kehitys saattaa poiketa ennustetusta mm. mahdollisen työvoimapulan, Euroopan integraation ja kasvihuoneilmiön aiheuttaman 'ekopakolaisuuden' takia. Tämän takia on syytä varautua ennustettua suurempaan väestön määrään.

Ennustejaksoa pitemmän aikavälin tienpitojen tarkasteluissa voitaneen lähteä siitä, että liikenne pysyy vuoden 2010 jälkeen ennallaan, eikä pienene.

Ennusteen arviointi ja jatkotoimenpiteet

Ennusteessa käytetty väestöennuste perustuu olettamukseen, että ulkomaalaisia muuttaa vain vähän Suomeen. Mahdollinen työvoimapula ja viime aikaiset poliittiset tapahtumat Euroopassa saattavat kuitenkin lisätä maahanmuuttoa huomattavastikin jo ensi vuosikymmenellä.

Väestökehityksen lisäksi ennuste sisältää monia muita epävarmuustekijöitä. Henkilöautokannan kehitys on pitkälti riippuvainen taloudellisesta kehityksestä ja sen mahdollistamasta tulojen ja kulutuksen kehityksestä. Jos tulokehitys poikkeaa olennaisesti ennustetusta, myös autokanta kehittyy eri tavalla. Taloudellinen lama-kausi hidastaisi liikenteen kasvua selvästi.

Toisaalta myös liikenteen kulutusmeno-osuus saattaa kehittyä eri tavalla kuin tulokehitys. Tähän vaikuttaa mm. ihmisten elintavat ja asenteet henkilöautoa kohtaan, sekä missä määrin tuloja halutaan käyttää liikenteeseen tai muihin kulutusmenoihin. Lähihistoria osoittaa myös, että polttoaineen hinta ja saatavuus saattavat vaihdella arvaamattomasti, ja siten vaikuttaa liikenteen kehitykseen.

Myös liikenteen ympäristöhaitoilla saattaa olla vaikutusta autoistumiseen. Ympäristövaikutusten takia liikenteelle voidaan asettaa rajoituksia tai säätää veroluonteisia maksuja.

Tehty ennuste perustuu suhteellisen pysyvälle aluerakenteelle. Väestö kasvaa vain Uudenmaan läänissä ja pysyy muissa lääneissä suunnilleen ennallaan. Mikäli maan sisäinen muuttoliike on oletettua suurempaa, vaikuttaa tämä liikenteen alueelliseen jakautumiseen siten, että muuttovoittoalueilla liikenne kasvaisi ennustettua enemmän. Nykyisen aluerakenteen säilyttäminen edellyttäneee valtiovallalta mitattavia aluepoliittisia toimenpiteitä.

Ennusteen luotettavuus paranisi, jos kotitalouksien autotiheyttä voitaisiin tarkastella kotitaloustyypeittäin (1 hengen kotitaloudet, lapsiperheet jne.). Tällöin erityyppisten kotitalouksien rakenne voitaisiin ottaa paremmin huomioon autotiheyttä määritettäessä. Tähän tarkoitukseen Tilastokeskuksen kotitaloustiedusteluaineisto on kuitenkin liian pieni. Aineiston pienuuden takia kotitalouksien ryhmittely päämiehen iän ja tuloluokan mukaan on suoritettu tässä ennusteessa siten, että kotitaloudet ovat yhtenä kokonaisuutena.

Kotitalouksien kaikissa tulo- ja ikäryhmissä on vielä runsaasti autoistumispotentiaalia jäljellä, joten käytetty menettely mittaa kotitalouksien autoistumista suhteellisen hyvin. Vasta vuonna 2010 ylimmän tuloryhmän kotitalouksien aikuista kohti laskettu autotiheys lähenee ajokortillisten aikuisten määrää, ja tuloryhmän autotiheys kyllästymistasoa.

Henkilöauto on Suomessa vielä 'kotitaloushyödyke'. Kotitalous on se perusyksikkö, johon auto hankitaan. Ennustejakson lopussa henkilöauto on ylimpien tuloryhmien kotitalouksissa muuttumassa 'yksilöhyödykkeeksi', kun autotiheys lähenee ajokorttitiheyttä. Toistaiseksi kotitalouspohjaiset mallit soveltuvat hyvin ennustetarpeisiin.

Esitetty valtakunnan tasolta lähtevä yleisennuste ei riitä tiekohtaisen tienpitotarpeen arvioimiseen. Tätä varten tarvitaan tieosakohtainen ennuste. Luotettavan tieosakohtaisen ennusteen aikaansaamiseksi on paikalliset erityisolosuhteet otettava huomioon. Tämän ennusteen vieminen tieosakohtaiseksi on edessä oleva seuraava työvaihe.

Jobdanto

Liikenteen määrä on kasvanut 1980-luvun puolivälin jälkeen useimmissa maissa hyvin nopeasti. Pitkälle autoistuneissa maissa liikenteen vuotuinen kasvu on parina tai kolmena viimeksi kuluneena vuonna ollut 5-8 %, kun se 1980-luvun alkupuoliskolla oli vain 1-3 %. Viime aikaisen nopean kasvun syynä on mm. ennakoitua nopeampi taloudellinen kehitys ja moottoriajoneuvojen polttoaineen hinnan aleneminen. Yllättävä kehitys on johtanut siihen, että niin Suomessa kuin monessa muussakin maassa tehdyt autokanta- ja liikenneennusteet ovat osoittautuneet alimitoitetuiksi.

Tie- ja vesirakennushallituksessa aikaisemmin laadittu ennuste valmistui vuonna 1986. Tässä ennusteessa liikenteen kasvulle on esitetty vain yksi ennuste. Vaihtoehtoisten kehityssuuntien tarkastelua ei pidetty tällöin tarpeellisena. Käytäntö osoittaa kuitenkin, että tulevan kehityksen arviointiin liittyy monia epävarmuustekijöitä. Taloudellinen kehitys voi poiketa ennustetusta, polttoaineen hinta saattaa nousta yllättäen, tai valtiovallan liikenteeseen kohdistama veropolitiikka muuttuu olennaisesti. Liikennettä voidaan joutua myös rajoittamaan ympäristövaikutuksien takia. Kaikki tällaiset tekijät saattavat vaikuttaa liikenteen kehitykseen huomattavasti, ja tähän on ennusteita tehtäessä varauduttava. Tästä syystä on uudessa ennusteessa päävaihtoehdon lisäksi tarkasteltu myös muita autokannan ja liikenteen kehitysvaihtoehtoja. Nämä eivät ole varsinaisesti skenaarioita, vaan perustuvat lähinnä erilaisiin talous- ja tu-lokehitysnäkymiin.

Vuoden 1989 ennuste, kuten edellinenkin, perustuu henkilöautojen osalta kotitalouksien autotiheyden kehityksen arviointiin. Tulojen kasvaessa kotitalouksien odotetaan seuraavan autoistumisessaan ylempiin tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien autoistumiskehitystä. Menetelmä ottaa huomioon myös kotitalouden päämiehen iän ja moniautoistumisen vaikutuksen autotiheyden ja vuotuisen henkilöautosuoritteiden kehitykseen.

Ennustemenettelyä on voitu täydentää aikaisempaan verrattuna kotitalouksien ajosuoritetiedoilla. Henkilöautojen ajosuoritetietoja on selvitetty Tilastokeskuksen kotitaloustiedustelussa ensimmäistä kertaa vuonna 1985. Kotitalouksien ajosuoritetiedot on hankittu Tilastokeskuksesta samanlaisen tulo- ja ikäryhmittelyn mukaisena kuin autotiheystiedotkin.

1 Vuoden 1986 -ennusteen toteutumatarkestelu

Liikenteen kasvu nopeutui Suomessa 1980-luvun puolenvälin jälkeen. Syynä tähän on mm. ennakoitua nopeampi taloudellinen kehitys ja polttoaineen hinnan aleneminen. Vuosina 1985 - 1988 sekä liikenne että liikenteen kehitykseen vaikuttavat tekijät ovat kehittyneet selvästi nopeammin kuin TVH:n edellisessä ennusteessa (Liikenne- ja autokantaennuste 1986 - 2010) arvioitiin.

1.1 Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys 1980-luvulla

Kuluvalla vuosikymmenellä ja etenkin vuosina 1985 - 1988 olosuhteet autoistumiselle ja liikenteen kehitykselle ovat olleet Suomessa erityisen suotuisat. Suuret ikäluokat ovat olleet aktiivisimmassa iässään. Tuotanto ja kulutus ovat kasvaneet ennakoitua nopeammin, ja reaaliansioiden kehitys on ollut hyvä. Samanaikaisesti henkilöauton käytön kustannukset ovat pienentyneet. Lisäksi lainarahaa on ollut helppo saada, ja sitä onkin käytetty reilusti henkilöautojen hankintaan. Henkilöautojen ensirekisteröinnit ovat kaksinkertaistuneet sitten viime vuosikymmenen jälkipuoliskon.

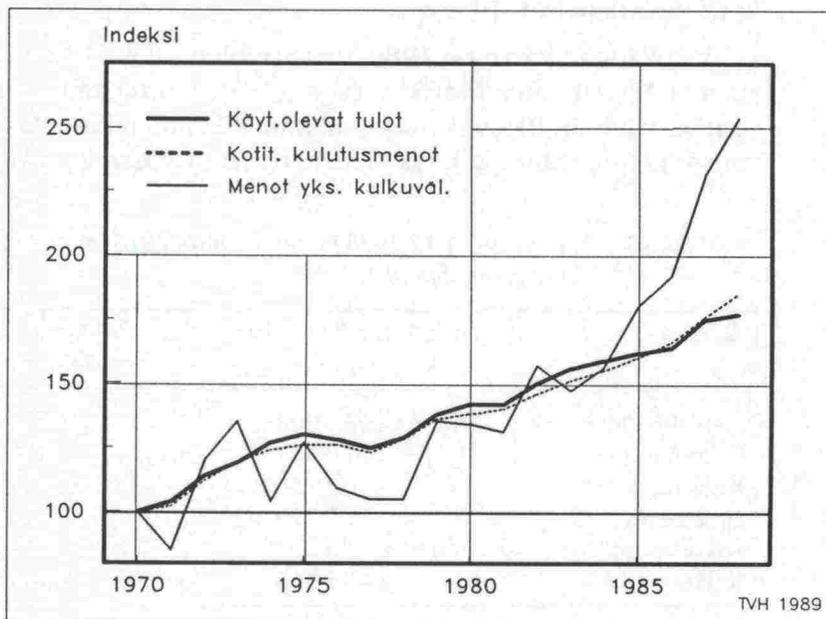
Ajanjaksolla 1980-1988 tärkeimmät liikenteen kehitykseen vaikuttavat taloudelliset tekijät ovat kehittyneet seuraavasti (%/v):

	1980 - 85	1985 - 88
BKT	2.7	3.7
Kotit. käyt. olevat tulot	2.7	3.8
Yksityinen kulutus	2.9	5.0
Liikennemenot	3.6	5.2
- yksityiset kulkuvälineet	6.0	n. 12.0

Vuosikymmenen puolenvälin jälkeen tulojen ja etenkin kulutuksen kasvu on nopeutunut. Kulutus on kasvanut tuloja nopeammin. Kulutuksen lisäykseen onkin käytetty lainarahaa. Kulutusluottojen määrä kaksinkertaistui reaalisesti vuosina 1985-88, ja kotitalouksien velkaantumisaste (bruttovelan osuus käytettävissä olevista tuloista) nousi 90 prosenttiin vuonna 1988. Kuten liikennemenojen kasvuluvuista näkyy, kulutusluottoja on käytetty erityisesti juuri yksityisten kulkuvälineiden (lähinnä henkilöauto) hankintaan ja käyttöön. Vuonna 1988 kulutusluottojen arvioidaan kasvaneen peräti 40 prosenttia.

Velkaantumisaste ei ole Suomessa kansainvälisen vertailun perusteella vielä kovin suuri. Velkaantumisaste oli vuonna 1987 Norjassa 140 ja Ruotsissa 120, USA:n ja Länsi-Saksan velkaantumisaste oli 90 jo vuonna 1986. Suomenkaan velkaantumisaste ei voi kuitenkaan enää kasvaa kovin paljoa. Jatkossa ei voida hankkia uusia autoja tekemällä yhä enemmän velkaa. Tämä hidastaa jossain määrin autoistumista lähivuosina.

Kuvasta 1 nähdään, että kulutus on seurannut kiinteästi käytettävissä olevien tulojen kasvua. Vasta vuonna 1988 kulutus ylitti tulojen kasvun. Sen sijaan yksityiset kulkuvälineet näyttävät reagoivan hyvin herkästi tulojen tai kulutuksen muutoksiin. Jos tulokehitys on hyvä, käytetään yksityisiin kulkuvälineisiin keskimääräistä tulojen kasvua enemmän rahaa, ja päinvastoin tulokehityksen ollessa huono henkilöauton hankinnasta ollaan valmiita tinkimään.

Kuva 1: Kotitalouksien tulojen ja kulutuksen kehitys vuosina 1970 - 1988

Kulutuksen nopean kasvun lisäksi liikenteen poikkeukselliseen kasvuun on vaikuttanut henkilöauton käytön halpeneminen. TVH:n "Ajokustannukset" -julkaisussa henkilöauton ajoneuvokustannukset (hankinta- ja käyttökustannukset) on laskettu samoin perustein vuodesta 1985. Tämän mukaan ajokilometrin hinta (ei sisällä vakuutusmaksuja) on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Käyvin hinnoin p/km	Vuoden 1985 hinnoin p/km
1985	102.1	102.1
1986	100.7	97.9
1987	98.5	92.0
1988	107.2	95.5
1989	116.1	97.8

Ajokilometrin reaalihinnan alhaisuus johtuu polttoaineen hinnan halpenemisestä vuoteen 1985 verrattuna. Polttoaine (92 okt. bens.) oli vuonna 1988 noin 35 prosenttia halvempaa kuin vuonna 1985.

1.2 Vuoden 1986 ennuste ja toteutunut kehitys

PALA 1986-2010 -ennusteen lähtövuosi on 1985, joten vuoden 1988 loppuun mennessä kolme ennustevuotta on kulunut. Ennusteen toteutumatar- kastelun perusteella havaitaan, että kuluneena kolmena ennustevuotena auto- kanta ja liikenne ovat kehittyneet selvästi arvioitua nopeammin.

Autokanta ja autotiheys

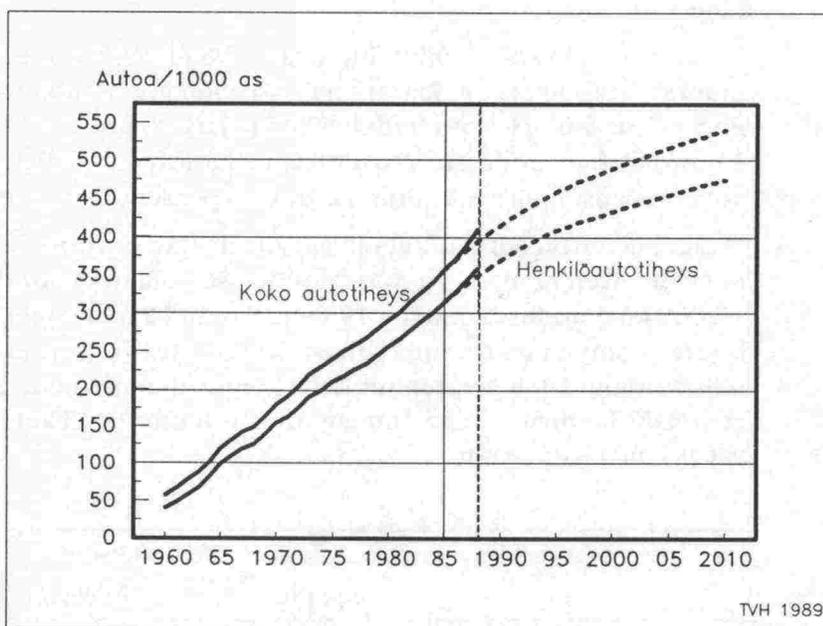
Autokannan kasvu on 1980-luvun puolen välin jälkeen jatkunut erittäin no- peana. Vuosittainen kasvu on ollut 5-6 prosenttia, mikä on pari prosenttia enemmän kuin BKT:n kehitys, tai mitä liikenteen kasvuksi oli ennustettu. En- nuste ja toteutunut kehitys on esitetty *taulukossa 1 ja kuvissa 2 ja 3.*

Taulukko 1: Autokanta 31.12.1988 ja PALA 1986 - 2010 -ennusteen mukainen kanta sa- mana ajankohtana

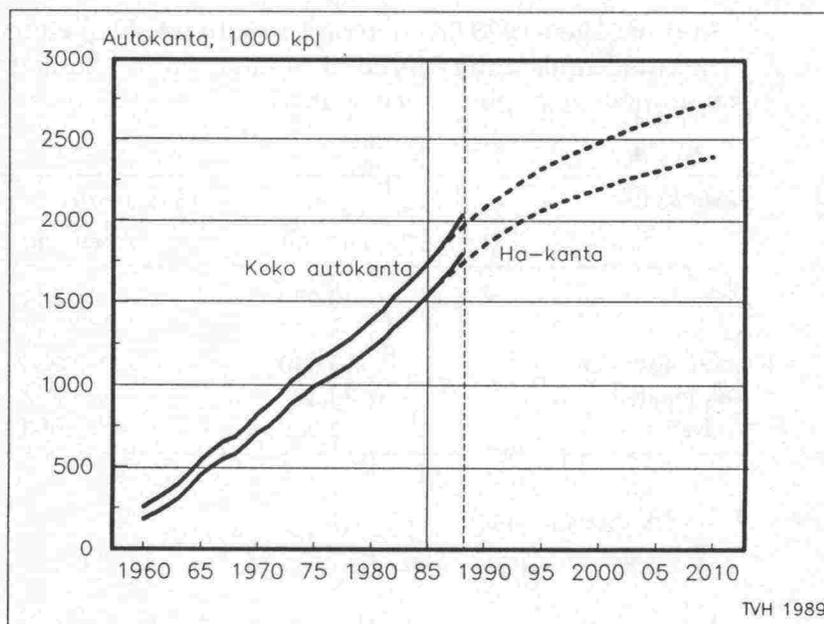
Autolaji	Autokanta 31.12.1988	PALA-ennusteen mukainen kanta	Ero, %
Henkilöautot	1 795 908	1 735 000	-3.5
Pakettiautot	160 901	150 000	-13.3
Kuorma-autot	52 736	52 600	-0.3
Linja-autot	9 229	9 000	-2.5
Erikoisautot	15 392	14 000	-11.4
Kaikki autot	2 034 166	1 960 000	-3.8

- = Ennuste liian pieni

Henkilöautotiheys oli vuoden 1988 lopussa 362 autoa/1000 asukasta, mikä on 3.7 prosenttia suurempi kuin ennustettu tiheys, 349 autoa.

Kuva 2: Autotiheys vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010

Kuva 3: Autokanta vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010

Liikenne

Liikenteen kasvu on ollut Suomessa 1980-luvulla nopeampaa kuin missään muussa OECD-maassa. Kasvu on vuosikymmenen puolenvälin jälkeen vielä nopetunut. Kun yleisten teiden liikenne kasvoi vuosina 1980-85 keskimäärin 3.6 prosenttia vuodessa, kasvu oli vuosina 1985-88, PALA 86-2010 -ennusteen kolmena ensimmäisenä vuotena, lähes 6 prosenttia vuodessa.

Henkilöauton autokohtainen ajosuorite kasvoi vuosina 1987-88 polttoaineen alhaisen hinnan ja hyvän taloudellisen tilanteen johdosta. Ajosuorite oli 17 000 km vuodessa vuonna 1986, ja kasvoi 17 600 km:in vuonna 1988. Tästä syystä liikenne on kasvanut ennustejakson ensi vuosina autokantaa nopeammin. Vuonna 1988 yleisten teiden liikenne oli 6 prosenttia ennustettua suurempi. Koko maan osalta ennustetut ja toteutuneet liikenneluvut ovat seuraavat (ks. myös kuva 4):

	Milj. autokm		
	Ennuste	Toteutunut	Ero, %
Koko liikenne	24 170	25 570	-5.8
Ha-liikenne	19 860	21 620	-7.0

- = Ennuste liian pieni

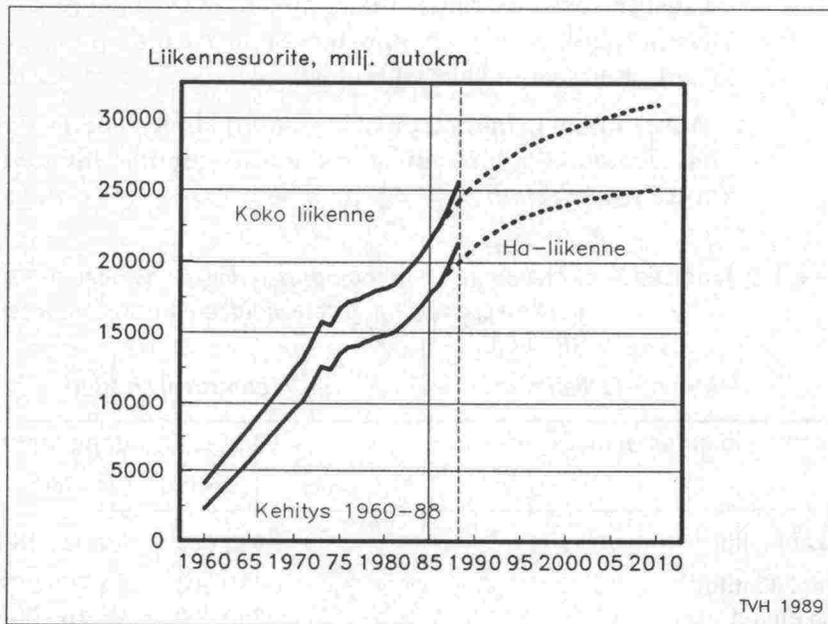
Vuosina 1985-1988 liikenne on kasvanut edelleen eniten pääteillä ja oli 8 prosenttia ennustettua suurempi vuonna 1988. Tieluokittaiset ennustetut ja toteutuneet luvut poikkeavat seuraavasti:¹⁾

Tieluokka	Milj. autokm		
	Ennuste	Toteutunut	Ero, %
Valtatiet	10 080	10 814	-7.3
Kantatiet	3 100	3 453	-11.4
Seudulliset tiet	3 840	3 980	-3.6
Kokoojatiet	3 350	3 752	-6.1
Yhdystiet	4 080	4 064	+0.4

- = Ennuste liian pieni

+ = Ennuste liian suuri

¹⁾ Tieluokittaisiin lukuihin ovat vaikuttaneet tieluokkamuutokset, kun esim. vilkkaasti liikennöityjä seudullisia teitä on muutettu kantateiksi. Alemmalla tieverkolla taas vuoden 1985 lähtötiedot ovat olleet joiltain osin liian suuria.

Kuva 4: Liikennesuorite vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010 yleisillä teillä

Liikenteen kasvun alueellinen jakautuma on ollut tasaisempi kuin ennusteissa oletettiin, joten poikkeama ennusteesta on Keski- ja Pohjois-Suomessa selvästi suurempi kuin Etelä-Suomessa. Tie- ja vesirakennuspiireittäin ennustettu ja toteutunut liikenne on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2: Liikennesuorite TVL-piireittäin vuonna 1988 sekä PALA 86 - 2010 -ennusteen mukainen suorite samana ajankohtana

Piiri	Liikennesuorite, milj. autokm		
	Ennuste	Toteutunut	Ero, %
Uusimaa	4 840	5 035	-4
Turku	3 430	3 530	-3
Häme	3 170	3 254	-3
Kymi	1 580	1 586	-0
Mikkeli	1 250	1 398	-12
P-Karjala	955	1 027	-8
Kuopio	1 235	1 367	-11
K-Suomi	1 515	1 583	-4
Vaasa	2 055	2 169	-6
K-Pohjanmaa	775	855	-10
Oulu	1 375	1 502	-9
Kainuu	560	622	-11
Lappi	1 430	1 628	-14
Koko maa	24 170	25 570	-6

Väestön kasvu on ollut hiukan hitaampaa kuin ennusteessa käytetyssä Tilastokeskuksen väestöennusteessa oli arvioitu. Sen sijaan kotitalouksien määrä on kasvanut selvästi ennusteessa oletettua nopeammin.

Autokannan ja liikenteen sekä näiden kehitykseen vaikuttavien keskeisimpien taustatekijöiden ennustettu ja toteutunut kehitys vuosina 1986 - 88 on koottu taulukkoon 3.

Taulukko 3: PALA 86-2010:en toteutumataarkastelu vuoden 1988 tilanteessa sekä käytettyjen keskeisimpien taustatekijöiden ennusteet ja toteutunut kehitys vuosina 1986-88

- = ennuste liian pieni

+ = ennuste liian suuri

1. Ennusteen toteutumataarkastelu	Ennuste 1988	Toteutunut 1988	Ero, %
Autokanta, kpl	1 960 000	2 034 166	-3.8
Henkilöautot	1 735 000	1 795 908	-3.5
Pakettiautot	150 000	160 901	-13.3
Kuorma-autot	52 600	52 736	-0.3
Linja-autot	9 000	9 229	-2.5
Erikoisautot	14 000	15 392	-11.4
Ha-tiheys (autoa/1 000 as.)	349	362	-3.7
Liikenne, yleiset tiet, milj.autokm			
Koko liikenne	24 170	25 570	-5.8
Ha-liikenne	19 860	21 260	-7.0
Liikenne tieluokittain			
Valtatiet	10 030	10 814	-7.3
Kantatiet	3 100	3 453	-11.4
Seudulliset tiet	3 840	3 980	-3.6
Kokoojatiet	3 070	3 256	-6.1
Yhdystiet	4 080	4 064	+0.4
Liikenne alueittain			
Etelä-Suomi	13 035	13 415	-2.9
Keski-Suomi	7 785	8 399	-7.9
Pohjois-Suomi	3 350	3 752	-11.2
Ha:n ajosuorite	17 100	17 600	-2.9

]-8.2

...jatkuu

Taulukko 3 jatkuu

2. Ennusteen taustatekijät	Ennuste 1986-88	Toteutunut 1986-88	Ero, %
Taloudellinen kehitys, %/v.			
BKT	2.7	3.6	-0.9
Yksityinen kulutus	3.5	4.9	-1.4
Liikenteen kulutusmenot	3.5	5.4	-1.9
Yksityiset kulkuvälineet	3.5	13.7	-10.2
Käytettävissä olevat tulot	3.5	2.8	+0.7
Väkiluku, 1000:na	4 977	4 954	+0.5
Kotitalouksien lkm, 1000 kpl	2 050	n. 2 150	-5.0
H-auton kustannukset, p/km (v.-85 hinnoin)	102 (85)	95.5	-6.9
Polttoaineen hinta, p/l (92 okt.bens.)	-	306	-24 (85-88)
Raakaöljyn hinta, \$/bbl	-	15.5	-44 (85-88)

2 Henkilöautoliikenteen kysyntään vaikuttavat tekijät

2.1 Suomen kansainvälinen toimintaympäristö

Suomi on pieni markkinatalousmaa ja sen taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys on suuresti riippuvainen kansainvälisestä taloudellisesta ja poliittisesta ympäristöstä. Etenkin lähivuosina tapahtuvalla Euroopan integraatiolla saattaa olla arvaamattomiakin vaikutuksia Suomen asemaan ja talouteen.

Valtion taloudellisten tutkimus- ja suunnitteluyksiköiden laatimia virallisuonteisia pitkänaikavälin kokonaistaloudellisia kehitysarvioita ei tehdä monessakaan maassa, mutta sen sijaan enemmän yliopistoissa ja riippumattomissa tutkimuslaitoksissa. Eri instituutioiden ja tutkimuslaitosten laatimissa ennusteissa teollisuusmaiden BKT:n arvioidaan kasvavan 1 - 4 prosenttia vuodessa /2/.

OECD-maiden talous on kehittynyt ennakoitua nopeammin 1980-luvulla. Talouden korkeasuhdanne on jatkunut yllättävän pitkään. Kasvun odotetaan jatkuvan suhteellisen suotuisana myös tulevaisuudessa. Tässä esitetyt kasvunäkymät perustuvat lähinnä KTM:n vuoden 1989 maaliskuussa julkistamaan "Teollisuus 2000 -visio-" -raporttiin /3/. Kyseisen raportin laatimiseen ovat osallistuneet KTM:n lisäksi mm. ulkoasiainministeriö, Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ja Taloudellinen suunnittelukeskus. Raportin mukaan ECE:n ns. optimistisessä skenaariossa arvioidaan maailman kokonaistuotannon kasvavan vuosina 1986-2007 keskimäärin 3 % vuodessa. OECD-maiden BKT:n kasvu jää keskimäärin 2.5 %:in. Kasvuluvut ovat samat kuin vuosina 1973-1988.

Maailman kaupan määrän arvioidaan kasvavan vuosina 1988-2007 keskimäärin 4 prosenttia vuodessa. Tämä on prosentin enemmän kuin tähän mennessä 1980-luvulla. Kasvun oletetaan nopeutuvan kansainvälisen työnjaon lisääntymisen ja kaupan esteiden vähenemisen sekä globaalisten (GATT) että alueellisten (mm. EC) ratkaisujen seurauksena. Kun maailmankauppa kasvaa enemmän kuin kokonaistuotanto, viennin osuus BKT:sta, ja siten kansantalouksien keskinäinen riippuvuus kasvanee edelleen.

Maailmantalouden suurimpia riskitekijöitä ovat keskeisten teollisuusmaiden vaihtotaseiden tasapainottomuus (ainakin keskipitkällä aikavälillä), kehitysmaiden taloudelliset ja sosiaaliset ongelmat, raaka-aineiden saatavuuden ja hintakehityksen ongelmat sekä kansainvälisten rahoitus- ja valuttamarkkinoiden toimintaan liittyvät epävarmuudet. Sinänsä myönteiseen integraatioprosessiin liittyy myös vaaroja. Kasvun esteenä saattaa olla myös se, etteivät suuret maat rohkene harjoittaa kasvua tukevaa politiikkaa. Kokonaistuotannon kasvulukuja ja ennusteita on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4: Kokonaistuotannon keskimääräinen kasvu alueittain vuosina 1960 - 1973 ja ennuste vuosille 1986 - 2007, % vuodessa

Alue	1960 - 73	1973 - 86	1986 - 2007
USA	3.9	2.5	2.5
Japani	9.6	4.0	3.0 - 4.0
OECD-Eurooppa	4.7	2.2	2.5
Suomi	4.6	2.9	2.5
Euroopan sos maat	6.7	4.4	3.0 - 3.5
Kehitysmaat	6.0	4.0	4.0

2.2 Suomen taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen näkymät vuoteen 2010

Viimeisen 15 vuoden aikana bruttokansantuote on kasvanut Suomessa keskimäärin 3.3 prosenttia vuodessa. Tämä on lähes 1 prosenttiyksikön enemmän kuin keskimäärin muissa eurooppalaisissa OECD-maissa. Saman ajanjakson aikana yksityinen kulutus on kasvanut jopa yli prosentin verran enemmän kuin vertailumaissa.

Taloudellisen suunnittelukeskuksen vuonna 1987 laatiman pitkän ajan skenaarion mukaan Suomen bruttokansantuote kasvaa OECD-maiden keskimääräistä vauhtia, 2.5 % vuodessa, vuosina 1986-2010. Tehdasteollisuuden tuotannon ennustetaan kasvavan 3 prosentin vuosivauhtia. Kasvun painopiste on nykyisissä päätoimialoissa: puunjalostus- ja metalliteollisuudessa. Keskimääräistä heikommaksi kasvu jää kaivostoiminnassa, elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistuksessa, tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa, lasi- ja kivituoitteiden valmistuksessa sekä rakennustoiminnassa /4/.

Suomen elinkeinorakenne on muuttunut samansuuntaisesti muiden OECD-maiden kanssa, tosin kehittyneempiä teollisuusmaita myöhemmin. Kansantalouden vaurauden lisääntyessä yhä suurempi osa kulutuskysynnästä suuntautuu palveluihin. Elinkeinorakenteen muutosprosessi jatkuu samansuuntaisena myös tulevina vuosina. Sisäasiainministeriössä laaditun väestö- ja työpaikkasuunnitteen /5/ mukaan ammatissa toimivan väestön määrä kasvaa enää vain palvelualoilla vuosina 1989 - 2000. Tämän jälkeen työvoiman tarjonta alkaa pienetä.

Autoistumisen kannalta on ratkaisevaa, miten kotitalouksien käytettävissä olevat tulot kehittyvät, ja missä määrin niitä käytetään henkilöautoliikenteeseen. Mikäli taloudellinen kasvu jatkuu suotuisana, väestön elintason nousuun on hyvät mahdollisuudet. Suomessa ovat yhteiskunnalliset palvelut pääpiirteisään valmiiksi kehitetyt, joten yksityiseen kulutukseen jää täten enemmän varoja käytettäväksi.

Suomessa on investointiaste ollut kansainvälisen vertailun perusteella huomattavan korkea. Tulevaisuudessa investointiaste saattaa laskea jonkin verran, koska perusrakennelainvestoinnit (rakennukset, muu infrastruktuuri) ovat jo suurelta osin suoritettu. Tästä syystä kulutus voi kasvaa hiukan nopeammin kuin BKT.

Aktiiviväestön kulutusmahdollisuuksia kaventaa jossain määrin eläkejärjestelmien kehittyminen ja eläkeikäisten määrän kasvu. Vuosituhannen vaihteessa ovat nykyiset eläkejärjestelmät täysimääräisesti voimassa, ja eläkeikäisten määrä kasvaa etenkin vuoden 2010 jälkeen, kun suuret ikäluokat saavuttavat kyseisen iän.

Taloudellisen kasvun myötä näyttäisi tulevaisuudessa olevan hyvät mahdollisuudet elintason nousuun ja kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvuun. Jatkossa reaalitytulot saattavat kasvaa jopa hiukan kokonaistuotannon kasvua nopeammin. Koska Suomessa on vielä autoistumispotentiaalia melko paljon jäljellä, kasvavat tulot lisäävät vielä huomattavasti henkilöautoliikennettä varsinkin ennustejakson alkuvuosina.

2.3 Väestön ja kotitalouksien määrän kehitys

Tilastokeskuksessa on valmistunut vuonna 1989 uusi kunnittainen väestöennuste /6/. Ennusteen lähtökohtana ovat havainnot viime vuosien väestökehityksestä. Ennustemalli on demografinen komponenttimalli, jossa syntyvyyden, kuolevuuden ja muuttoliikkeen vaikutus väestön tulevaan määrään on otettu huomioon. Sen sijaan taloudellisten, aluepoliittisten, sosiaalipoliittisten tms. tekijöiden vaikutusta ei ennusteessa ole arvioitu.

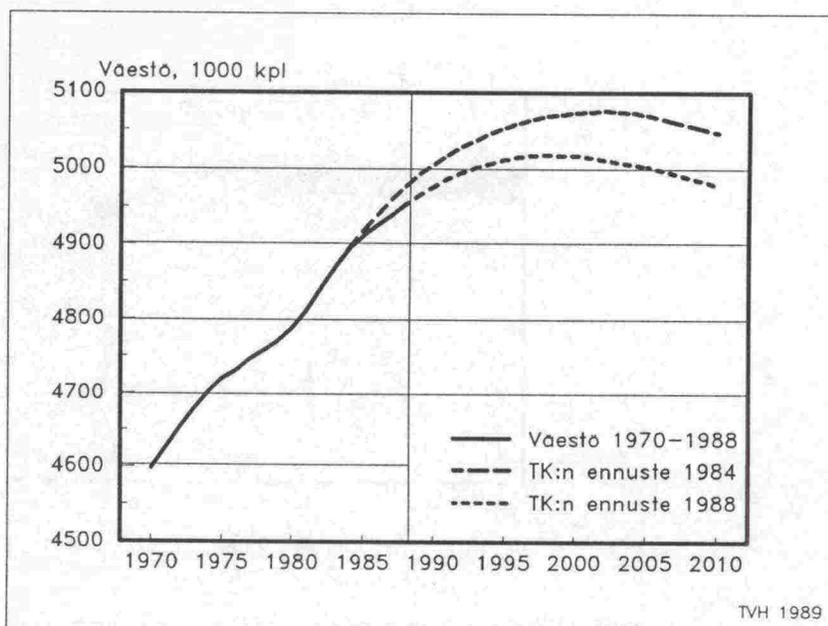
Väestöennusteessa kokonaishedelmällisyyslukujen on oletettu pysyvän nykyisellä tasolla koko ennustekauden ajan. Syntyvien lasten määrä vähenee, koska hedelmällisyysikään tulee yhä pienempiä ikäluokkia. Väestön kasvu hidastuu, ja sen määrä on suurimmillaan heti vuosituhaten vaihteen jälkeen. Tämän jälkeen kuolevien määrä ylittää syntyvien määrän. Ennusteen mukaan väkiluku kehittyi Suomessa seuraavasti (1000 asukasta):

1980	4788
1985	4911
1988	4954
1990	4977
2000	5002
2010	4979

Esitetyt luvut ovat TK:n väestöennusteen laskelma 1:n mukaisia. Kyseinen laskelma ottaa huomioon maassamuuton ja siirtolaisuuden. Uuden ennusteen mukaan väestön kasvu on jonkin verran hitaampaa kuin TK:n edellisessä ennusteessa oletettiin (*kuva 5*).

Tilastokeskuksen väestöennuste kuvaa lähinnä suomalaisten lukumäärän todennäköistä kehitystä. Nettomaahanmuuttoa ei sen mukaan juurikaan ole. Koko maapallon väkiluku lisääntyy kuitenkin nopeasti. Mikäli taloudellinen kasvu jatkuu suotuisana, saattaa Suomessa etenkin työvoimavaltaisilla aloilla ilmetä työvoimapulaa, jolloin myös ulkomaiselle työvoimalle saattaisi olla kysyntää.

Ennustetusta poikkeavalla väestön kehityksellä olisi luonnollisesti vaikutuksensa liikenteen kehitykseen. Suomen väkiluku saattaa kehittyä eri tavalla kuin Tilastokeskuksen ennusteessa on oletettu. Tässä liikenne-ennusteessa on kuitenkin pitäydtytty TK:n väestöennusteessa vuosille 1989-2010.

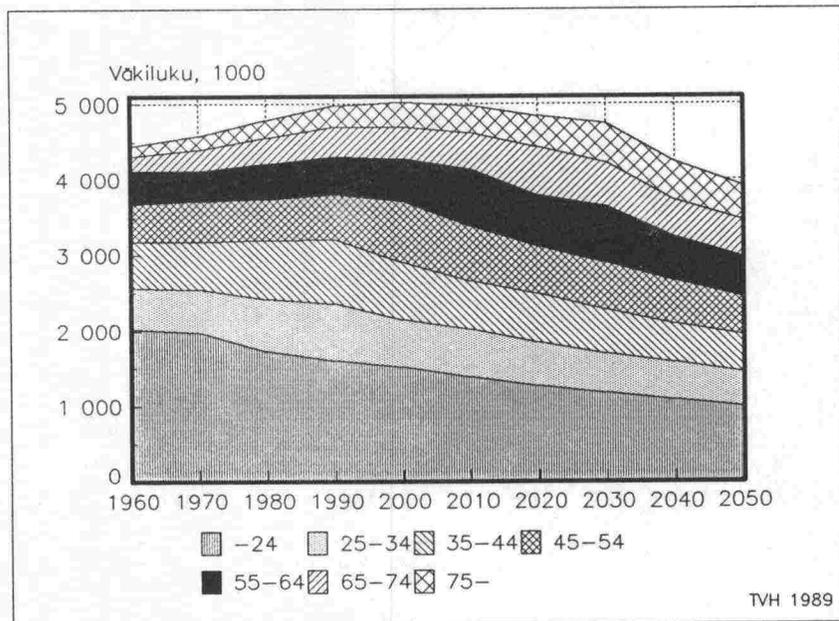
Kuva 5: Väestön kehitys vuosina 1970 - 1988 ja Tilastokeskuksen ennusteet vuoteen 2010

Väestön kehitys alueittain

Ennusteen mukaan Suomen väkiluku olisi vuonna 2010 ainoastaan 0,5 prosenttia nykyistä suurempi. Sen sijaan alueellisessa väestökehityksessä on huomattavia eroja. Uudenmaan läänin väkiluku kasvaa peräti 11 prosenttia ja Kymen läänin vähenee lähes saman verran. Vähäistä kasvua on lisäksi Hämeen, Keski-Suomen ja Oulun lääneissä. Turun ja Porin, Kymen, Mikkelin, Pohjois-Karjalan ja Vaasan lääneissä väestön määrä vähenee ennusteen mukaan jo lähivuosina.

Väestön ikärakenteen muutos ja vaikutus liikenteeseen

Ennustejaksolla alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä pienenee 19 prosentista 16 prosenttiin ja vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa 13 prosentista 16 prosenttiin. Työikäisten määrä kasvaa kuitenkin jonkin verran. Vuosituhannen vaihteessa työikäisiä on 60 000 enemmän kuin nykyään. Työikäinen väestö kuitenkin vanhenee, kun vanhempien työikäisten määrä lisääntyy. Eläkeikäisten määrä lisääntyy huomattavasti vasta vuoden 2010 jälkeen, kun suuret ikäluokat tulevat eläkkeikään (kuva 6). Väestön kehitys ikäryhmittäin vuosina 1960 - 2010 on esitetty liitetaulukossa 1.

Kuva 6: Väkiluku ja eri ikäryhmien osuudet vuosina 1960 - 2050

Väestön ikärakenteen muutoksella on ollut melko huomattava vaikutus henkilöautoliikenteen kehitykseen. Vuosina 1970 - 1985 aktiiviväestön määrä lisääntyi noin 1 prosentilla vuosittain. Kun aktiiviväestön kotitalouksissa on 90 prosenttia henkilöautoista, aiheuttaa prosentin suuruinen väestön lisäys lähes yhtä suuren automäärän lisäyksen. Aktiiviväestön määrä lisääntyy vielä 1980-luvun jälkimmäisellä puoliskolla lähes prosentilla vuosittain, minkä jälkeen kasvu hidastuu. Vuosituhannen vaihteen jälkeen aktiiviväestön määrä alkaa vähetä.

Väestön vanhenemisella on vaikutusta henkilöauton ajosuoritteiden kehitykseen. Yli 55-vuotiailla kuljettajilla vuotuinen ajosuorite on 20 - 30 prosenttia pienempi kuin nuoremmilla auton käyttäjillä (kts. myös luku 3.). Vanhojen ikäryhmien osuuden kasvu hidastaa siten liikenteen kasvunopeutta.

Väestön vanhenemisesta huolimatta huoltosuhte (vanhusten ja lasten määrän suhde työikäiseen väestöön) pysyy ennallaan vuoteen 2010 asti. Vaikka vanhusten osuus kasvaakin, vastaavasti lasten osuus pienenee. Tältä vuosikymmeneltä vuoteen 2010 on alle 60 huollettavaa 100 työkäistä kohti. Huoltosuhte kohoaa vasta vuoteen 2030 mennessä 1960-luvun alun tasolle (60 huollettavaa 100 työkäistä kohti).

Kotitalouksien määrän kehitys

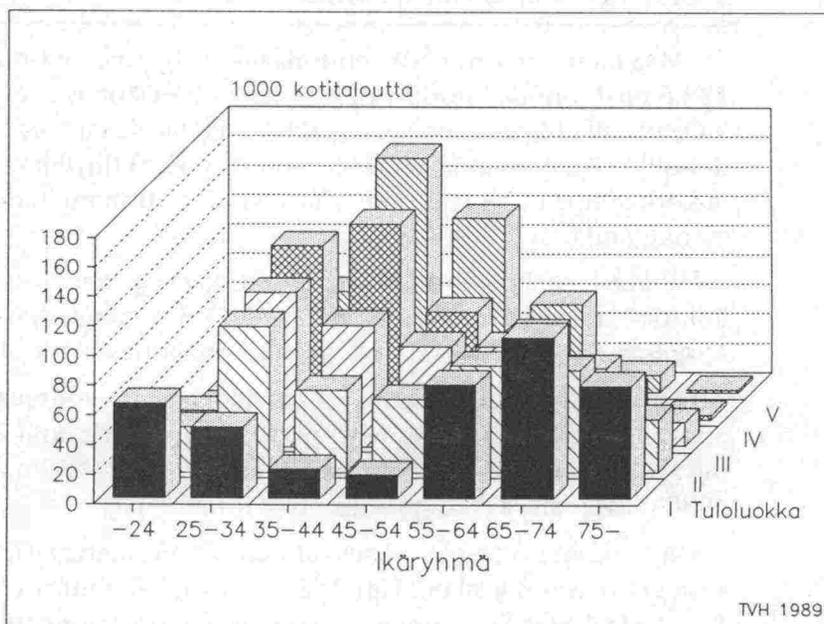
Vaikka väestön määrä kehittyikin suhteellisen hitaasti ennustejakson aikana, kotitalouksien lukumäärä lisääntyy nopeasti. Vuosina 1985 - 2010 kotitalouksien lukumäärän arvioidaan kasvavan 23 prosenttia eli 0.8 prosenttia vuodessa. Kasvu on nopeinta ennustejakson alkuaikoina. Kuluvan vuosikymmenen alkupuoliskolla kotitalouksien määrä lisääntyi vielä kahden prosentin vuosivauhtia.

Eri ikäryhmiin kuuluvista kotitalouksista eläkeläiskotitalouksien lukumäärä kasvaa nopeimmin. Autoistumisen kannalta tärkeimpien kotitalouksien (päämies 25 - 64 -vuotias) lukumäärä kasvaa ennustejaksolla 15 prosenttia. Kotitalouksien määrän kehitys ikäryhmittäin on esitetty taulukossa 5 ja tulokvintileittäin *liitetaulukossa 2*.

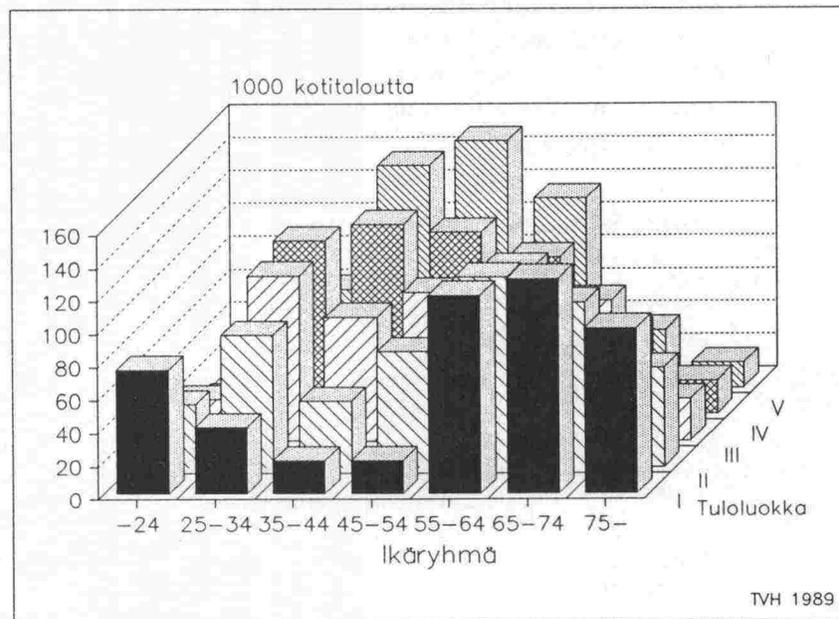
Taulukko 5: Kotitaloudet ikäryhmittäin vuosina 1985 - 2010, 1000 kpl

Päämiehen ikä	1985	1990	1995	2000	2010
-> 24	127	135	140	145	150
25 - 34	434	420	410	400	386
35 - 44	447	428	415	400	385
45 - 54	322	365	395	420	460
55 - 65	324	387	435	475	520
65 - 74	260	305	335	360	400
75 ->	132	160	180	200	220
Yhteensä	2045	2200	2310	2400	2520

Päämiehen iän ja tuloluokan mukaisena kotitalouksien lukumäärä vuosina 1985 ja 2010 esitetty *kuviissa 7 ja 8*.

Kuva 7: Kotitalouksien lukumäärä 1985 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Kuva 8: Kotitalouksien lukumäärä 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

2.4 Energian saatavuus ja hinta

Maaailman tunnetut konventionaaliset öljyvarat olivat vuoden 1988 lopussa 134.6 mrd tonnia. Vuoden 1988 aikana ne lisääntyivät 2.3 prosentilla. Nykykulutuksella öljyn on arvioitu riittävän 45 vuodeksi eteenpäin eli vuoden 2030 tienoille /7/. Tämän jälkeen öljyä on saatavissa öljyliuskeesta ja hiekasta, mutta korkeampaan hintaan. Öljyn saatavuus ei tuottane tarkasteluajanjakson aikana ongelmia.

Valtaosa maailman todetuista öljyvaroista sijaitsee Lähi-Idän alueella (66 %). Pohjois- ja Etelä-Amerikassa on öljystä 17.3 prosenttia, Neuvostoliitossa 5.9 %, Afrikassa 5.8 %, Kiinassa 2.4 % ja Länsi-Euroopassa 1.9 prosennttia.

Öljyn tuotanto ei jakaannu eri alueille samassa suhteessa kuin öljyvarat. Suurin tuottajamaa on Neuvostoliitto, joka tuottaa noin 20 prosenttia kaikesta öljystä. USA on toisena 15 prosentin osuudella. OPEC-maat tuottivat vuonna 1988 maailman raakaöljystä 33 prosenttia.

Öljyn tuotantokustannukset vaihtelevat huomattavasti eri öljytuottajamais- ja eri kenttien kesken. Lähi-Idässä raakaöljyn muuttuvat kustannukset ovat 1 - 5 USD/bbl ja Pohjanmerellä syvässä vedessä noin 10 USD/bbl. Uuden öljytuotannon kokonaiskustannukset vaihtelevat samoin eri alueiden kesken. Lähi-Idässä ne ovat 6 - 8 USD/bbl ja Pohjanmerellä 15 USD/bbl. Taloudellisesti on mahdollista pumpata öljyä riittävästi alle 20 dollarin barrelihintaan vielä vuonna 2000.

Arviot öljyn hinnan tulevasta kehityksestä vaihtelevat melkoisesti. Yleisesti öljyn hinnan oletetaan pysyvän melko vakaana ensi vuosikymmenen puoleenväliin saakka. Tarjonnan riittävydestä huolimatta kansainväliset energia-markkinat ovat kuitenkin alttiina häiriöille. Kasvava kysyntä ja OPECin aseman mahdollinen vahvistuminen saattavat johtaa 1990-luvun loppupuolella raaka-

öljyn reaalihinnan nousuun. OPECin markkinaosuus kasvaa vuosituhannen vaihteeseen mennessä. Nyt pumpataan raakaöljyä runsaasta niiltä alueilta, missä sitä ei ole kovin paljoa (NL, USA, Eurooppa). Kun OPECin markkinaosuus suurenee, on sillä ilmeisesti myös paremmat mahdollisuudet öljyn hintakontrolliin ja hintojen nostamiseen.

Vuosituhanen vaihteessa raaköljyn reaalihintaa arviot vaihtelevat 20 ja 30 USD/bbl välillä /3,7/, eli se pysyisi lähes ennallaan tai nousisi vuoden 1985 tasolle. Lyhytaikaiset hinnantoukset ovat todennäköisiä koko tarkastelujakson ajan.

2.5 Henkilöauton kustannukset

Tulojen ohella auton hankinta- ja käyttökustannuksilla on vaikutusta henkilöautokannan ja -liikenteen tulevaan kehitykseen. Polttoaineen osuus henkilöauton käytön kokonaiskustannuksista on nykyään noin 20 prosenttia. Kiinteät kustannukset (pääoman poisto ja korko sekä moottoriajoneuvovero) ovat yli puolet ajokustannuksista. Ajokilometriä kohden lasketut kustannuserät näkyvät taulukossa 6 /1/.

Taulukko 6: Henkilöauton käytön keskimääräinen kustannus (p/km) vuonna 1989

Kustannuserä	p/km
Polttoaine	25.9
Korjaus, huolto, voitelu	18.6
Renkaat	3.6
Moottoriajoneuvovero, ylläpito	7.4
Pääoman poisto	34.0
Pääoman korko	26.6
Yhteensä	116.0

Vakuutusmaksu (n. 13 p/km) ei sisälly laskelmaan. Vuodesta 1985 henkilöauton kilometrihintaa on halventunut noin 5 prosenttia reaalisesti, vaikka auton hankintahinta onkin noussut.

Henkilöauton hankintahinta

Henkilöauton hankintahinta muodostuu cif-hinnasta (tullausarvo), siihen lisätyistä veroista ja maksuista sekä myyntikatteesta. Vuodesta 1960 lähtien henkilöauton myyntihinta on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Hinta, mk	Reaalinen kehitys (1960 = 100)
1960	6 900	100
1965	8 100	91
1970	12 500	112
1975	24 300	124
1980	48 000	147
1985	70 000	143
1988	90 000	163

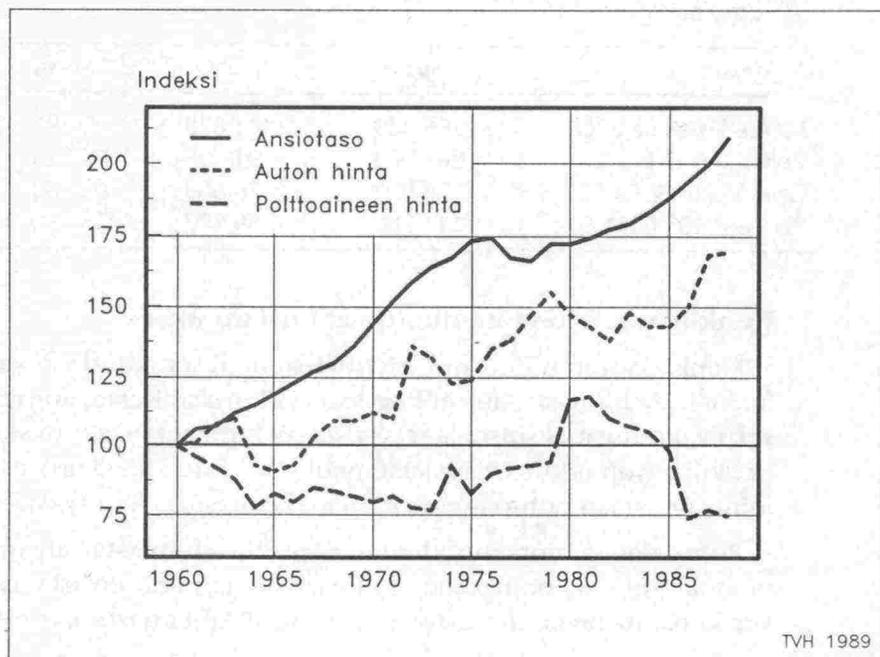
Laskettu keskihinta tarkoittaa vuoden aikana myytyjen uusien henkilöautojen merkkien ja mallien suhteessa painotettua keskimääräistä myyntihintaa. Autojen laadunmuutoksia ei ole laskelmissa otettu huomioon. Kuitenkin nykyinen "keskiarvoauto" on tekniikaltaan ja ominaisuuksiltaan selvästi parempi kuin 30 vuotta sitten. Auton ominaisuuksissa on tapahtunut mm. seuraavia muutoksia vuodesta 1960:

- auton käyttöikä on kasvanut noin 50 prosenttia
- polttoaineen kulutus ajokilometriä kohden on pienentynyt 30 prosenttia
- moottorin tilavuus on kasvanut 30 prosenttia

Mikäli mainitut laadunmuutokset otettaisiin hintalaskelmissa huomioon, saisi nykyään vastaavanlaisen auton halvemmalla kuin 30 vuotta sitten. Elintason nousu on mahdollistanut paitsi entistä useampien myös aikaisempaa parempien autojen hankinnan.

Ansiotasoon suhteutettuna henkilöauton hinta on noussut selvästi vähemmän kuin reaaliensiot (*kuva 9*).

Verojen ja maksujen osuus henkilöauton hinnasta on noin 50 prosenttia. Verojen osuus on pysynyt viimeisen 10 vuoden ajan suunnilleen ennallaan. Auton hankinnan yhteydessä maksettavien verojen ja maksujen osuus on Suomessa suuri verrattuna muihin Euroopan maihin. Tosin täsmällisiä hintatietoja eri maiden kesken ei ole olemassa. Hinnat vaihtelevat eri mallien ja merkkien kesken eri maissa. Samoin samanlaisen auton varustetaso vaihtelee maittain. Karkea kuva eri maiden hintatasosta saadaan vertaamalla jonkin tyyppillisen automerkin hintoja eri maissa. Tässä merkki on Opel Kadett 1.3 LS, 3-ovinen (varustetaso vaihtelee) /8/.

Kuva 9: Uuden henkilöauton ja polttoaineen hinnan sekä ansiotasoindeksin kehitys vuosina 1960-1988

Taulukko 7: Henkilöauton (Opel Kadett) hinta ja verojen ja maksujen osuus hinnasta eri maissa vuonna 1988

Maa	Auton hinta mk	Verot ja maksut, mk	Verojen ja maksujen osuus, %
Tanska	69 300	45 800	66.1
Kreikka	97 800	60 800	62.2
Norja	73 350	36 650	50.0
Suomi	69 400	34 100	49.1
Irlanti	53 100	22 150	41.7
Hollanti	48 800	17 700	36.5
Portugal	45 150	13 550	30.0
Ruotsi	52 850	15 600	29.6
Espanja	49 550	12 450	25.1
Ranska	38 350	8 550	22.2
Italia	39 200	8 150	20.8
Belgia	38 650	7 750	20.0
Englanti	45 600	9 000	19.7
L-Saksa	35 550	4 350	12.3
Luxenburg	34 650	3 700	10.7

Pohjoismaista Tanskassa, Norjassa ja Suomessa henkilöauton hankintahinta on suunnilleen samalla tasolla, mikä on selvästi korkeampi kuin Keski-Euroopan maissa. Suurten autojen kohdalla hintaerot vielä korostuvat, kuten alla olevasta muutamien automerkkien vertailusta ilmenee /9/:

Auton hinta 1.2.1989

Automalli	Suomi	Ruotsi	Saksa	Ranska
Mercedes-Benz 200E	266 800	141 820	95 799	123 088
Volvo 740 GLE	201 900	91 730	85 313	97 909
Opel Vectra 2.Oi GL	122 800	76 669	62 253	64 794
Peugeot 405 GR 1.6	111 200	69 377	55 779	56 925

Henkilöauton käytön muuttuvat kustannukset

Henkilöauton muuttuvat käyttökustannukset muodostuvat poltto- ja voiteluaineiden hinnasta, auton huollosta ja korjaamisesta, auton säilyttämisestä sekä vakuutusmaksuista ja renkaista. Polttoainekustannukset ovat yli puolet henkilöauton muuttuvista kustannuksista, joten tässä tarkastellaankin lähemmin ainoastaan polttoaineen hinnan kehitystä ja kehitysnäkymiä.

Polttoaineen hinta muodostuu raakaöljyn hinnasta, jalostus- ja jakelukustannuksista sekä polttoaineen hintaan sisältyvistä veroista. Bensiinin hinta ja veron osuus on kehittynyt vuodesta 1960 lähtien *taulukon 8* mukaisesti:

Bensiinin reaalihintana on muutamana viime vuotena ollut halvempaa kuin koskaan aikaisemmin. Hinnan laskuun on vaikuttanut raakaöljyn hinnan alenemisen lisäksi dollarin hinnan halpeneminen. Verojen osuus on vaihdellut ajanjaksolla melko paljon. Polttoaineverolla on säännöstelty bensiinin hintakehitystä siten, että kokonaishinnan vaihtelut ovat jonkin verran tasoittuneet.

Eri maiden välisessä vertailussa myös polttoaineen hinta on Suomessa suhteellisen kallista. Tosin selvästi kalliimpiakin polttoainemaita on olemassa (Italia, Tanska). Polttoaineiden hintoja Länsi-Euroopan maista on esitetty *taulukossa 9*.

Taulukko 8: Polttoaineen hintakehitys vuosina 1960-89 sekä verojen osuus hinnasta

Vuosi	Polttoaineen hinta 92 okt.bens.			Verojen osuus	
	p/l	Reaal. hinta p/l	Reaal. kehitys 1961=100	p/l	%
1960	52	434	100	-	-
1965	56	356	83	35	62
1970	67	347	80	39	53
1975	123	360	83	72	58
1980	286	508	117	106	46
1981	323	512	118	109	36
1982	330	478	110	113	33
1983	348	465	107	119	32
1984	365	456	105	125	35
1985	360	425	98	135	38
1986	285	334	77	147	52
1987	306	343	79	152	50
1988	316	339	78	175	55
1989 (elokuu)	332	332	77	182	55

Taulukko 9: Polttonesteiden verolliset myyntihinnat eräissä Länsi-Euroopan maissa
31.12.1988

Maa	Bensiini (korkeaokt.) p/l	Bensiini (normaali/ lyijytön) p/l	Diesel- öljy p/l	Kevyt polttoöljy p/l	Raskas polttoöljy p/kg
Belgia	292	280	200	77	34
Englanti	278	281	255	86	46
Espanja	273	255	203	118	49
Hollanti	333	316 ²⁾	183	121	62
Italia	435	419	237	221	40
Itävalta	294	267	261	127	39
Kreikka	223	209	110	110	77
Norja	341	320 ²⁾	129	116	74
Portugali	340	329	212	212	63
Ranska	343	337	223	132	44
Ruotsi	315	301 ²⁾	199	162	131
Saksa	253	230	230	87	47
Suomi	337	317	237	85	59
Sveitsi	285	263 ²⁾	291	86	61
Tanska	412	398	267	241	186

Raskaan polttoöljyn hinnat on esitetty ilman liikevaihto- tai arvonlisäveroa, muut mahdolliset verot ja maksut sisältyvät hintoihin.

2) Lyijytön

Polttoaineen hinnan tulevaa kehitystä on vaikea arvioida, koska raakaöljyn hintakehitys on paljolti riippuvainen myös arvaamattomasta kansainvälispoliittisesta kehityksestä. Pitkällä aikavälillä polttoaineen hintaan vaikuttavat raakaöljyvarojen riittävyys ja saatavuus, raakaöljyn tuotantokustannushinta ja liikenteeseen kohdistuva veropolitiikka. Lyhyellä aikavälillä myös poliittiset ym. kriisit saattavat aiheuttaa äkillisiä muutoksia raakaöljyn hintaan.

Raakaöljyn lisäksi polttoaineiden kuluttajahintoihin sisältyvät jalostus- ja jakelukustannukset sekä polttoaine- ym. verot. Polttoaineiden kuluttajahinnat muodostuivat elokuussa 1989 seuraavasti:

Polttoaine laji	Kuluttaja- hinta, p	Verot		Raaka-aineet ja jalostuksen osuus		Jakelu	
		p	%	p	%	p	%
Bens. 99 okt.	353	186	53	99	28	68	19
Bens. 92 okt.	332	182	55	86	26	64	19
Dieselöljy	258	130	50	70	27	58	23

Raakaöljyn osuus polttoaineiden hinnasta on nykyään enää noin 15 prosenttia. Vaikka raakaöljyn hinta kaksinkertaistuisi, ei se aiheuttaisi kuin noin 15 prosentin korotuksen polttoaineen hintaan, mikäli verojen, jalostuksen ja jakelun osuudet pysyisivät ennallaan. Raakaöljyn hinnan kaksinkertaistamisen jälkeenkin bensiinin hinta olisi halvempaa kuin vuonna 1985.

Henkilöauton kustannukset vuonna 2010

Henkilöauton käytön kustannuskehitys on riippuvainen lähinnä auton hankintakustannusten ja polttoaineen hinnan kehityksestä. Hankintahinta (vastavanlainen auto) säilynee tulevaisuudessa suunnilleen ennallaan. Pakokaasujen puhdistaminen aiheuttaa jonkin verran hinnannousupaineita (katalyysaattoriautot). Kilpailu autotuotannossa ja autokaupassa pyrkii estämään hinnan nousua, samoin autotekniikan automatisointi.

Koska henkilöauton ja polttoaineen hinnassa on noin puolet veroja, auton pitämisen kustannuskehitys on lähinnä riippuvainen valtiovallan liikenteeseen kohdistamasta veropolitiikasta, miten henkilöautoa verotetaan tulevaisuudessa. Henkilöauton verottaminen on valtiovallalle tärkeä tulolähde, mutta samalla se on liikennepolitiikan ohjausväline. Kun henkilöauto on jo melko yleinen, ei hankinnan verottaminen ole enää yhtä tehokas liikenteen sääntelykeino kuin aikaisemmin. Sillä on kuitenkin merkitystä autokannan rakenteeseen. Auton halpeneminen aiheuttaisi ilmeisesti siirtymisen suurempiin (turvallisempiin?) ja puhtaampiin autoihin.

Liikenteen ohjaamisen kannalta auton käyttökustannuksiin vaikuttaminen on tulevaisuudessa tehokkaampaa kuin hankinnan verottaminen. Mikäli raakaöljyn hinta pysyy kohtuullisena myös tulevaisuudessa, verotuksen siirtäminen auton hankinnasta käyttöön voisi tapahtua niin, että polttoaineen hinta ei nousisi kovin paljoa. Verotuksen siirtäminen käytön puolelle lisäisi jonkin verran autokantaa, mutta samalla autokohtainen ajosuorite pienenis. Tosin polttoaineen hinnan nousun pitää olla tuntuva, ennen kuin se pienentää merkittä-

västi ajosuoritetta. Verotuksen painopisteen siirtämisellä hankinnasta käyttöön ei liene kovinkaan paljoa vaikutusta kokonaisliikennesuorituksen kehitykseen.

Edellä olevan tarkastelun perusteella näyttää siltä, etteivät henkilöauton kustannukset ole vuonna 2010 reaalisesti suuremmat kuin vuonna 1985. Henkilöauton kustannuskehitys ei hidasta liikenteen kasvua ennusteperiodin aikana.

2.6 Ajokortit

Ajokorttien määrä ja määrän kehitys ilmentävät asennoitumista henkilöautoa kohtaan sekä olemassa olevaa potentiaalia henkilöautokannan kasvuille. Ajokorttien määrä on kasvanut Suomessa tasaisesti 1960-luvulta lähtien. Ajankaksolla 1960 - 1985 auton ajamiseen oikeuttavien ajokorttien määrä lisääntyi 70 000 - 80 000 kortilla vuosittain. Tämän jälkeen kasvu on hiukan pienentynyt.

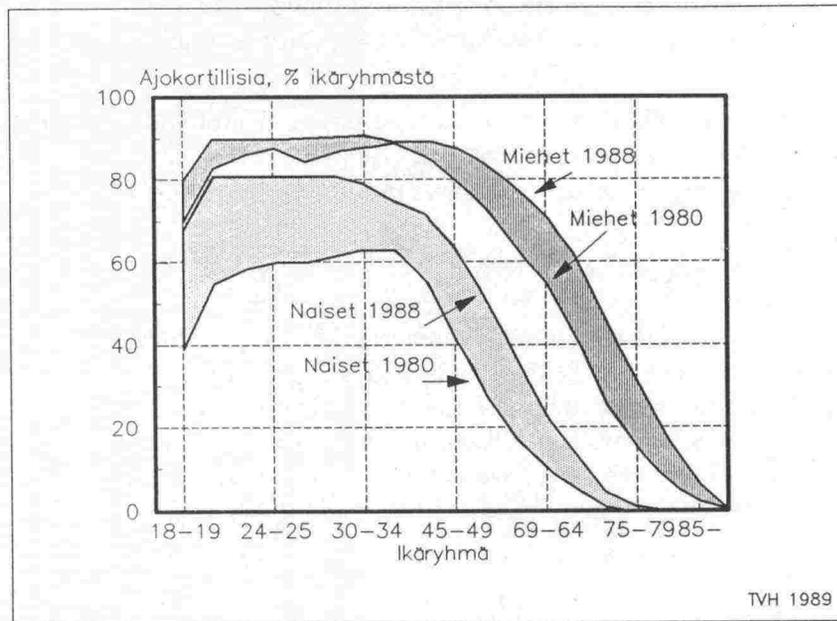
Ajokorttirekisteristä on vuodesta 1980 lähtien ollut saatavilla ajokorttien omistustietoja iän ja sukupuolen mukaisina. Vuodesta 1980 ajokorttien määrä on kehittynyt taulukon 10 mukaisesti.

Taulukko 10: Ajokorttien määrän kehitys sekä ajokortillisten prosenttiosuus ajokortti-ikäisestä väestöstä vuosina 1980 - 1988 Suomessa

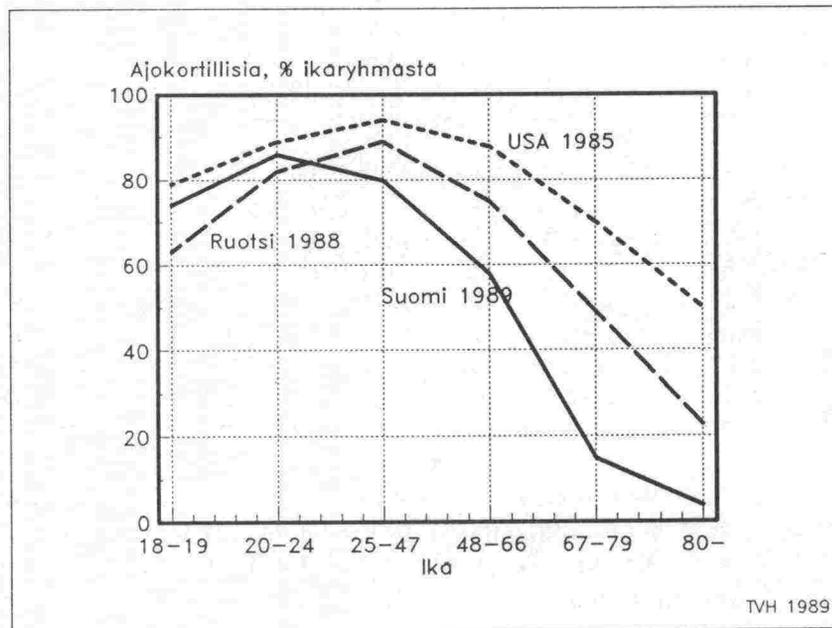
Vuosi	Naiset		Miehet		Kaikki		Ajokorttien lukumäärän kasvu
	Ajokorttien lkm	%-osuus	Ajokorttien lkm	%-osuus	Ajokorttien lkm	%-osuus	
1980	711 060	38	1259 892	74	1970 952	55	
1981	750 350	39	1295 375	75	2045 725	56	77 773
1982	794 078	41	1329 078	76	2123 155	58	77 430
1983	839 370	43	1356 860	77	2196 229	59	73 074
1984	881 843	45	1384 461	78	2266 305	61	70 075
1985	925 698	47	1411 464	79	2337 167	62	70 857
1986	969 850	49	1432 529	79	2402 379	63	65 217
1987	1011 191	51	1456 433	80	2467 624	65	65 245
1988	1055 570	53	1481 318	81	2536 888	66	69 264

Ajokorttitiheys on kasvanut erityisesti naisten ja nuorten kohdalla. Vanhempien ikäryhmien ajokorttitiheys kasvaa myös siten, että ajokortilliset nuoremmat ikäryhmät siirtyvät ajan myötä vanhempiin ikäryhmiin. Ikäryhmän ja sukupuolen mukaan ajokorttitiheys vuosilta 1980, ja 1988 on esitetty *kuwassa 10* sekä *liitetaulukossa 3*.

Vaikka ajokorttitiheyden kasvu onkin ollut edelleen nopeaa, kansainvälisessä vertailussa Suomen ajokorttitiheys on autotihedden lailla melko alhainen. Tosin aivan nuorten ikäryhmien kohdalla ajokorttitiheys on Suomessa suurempi kuin Ruotsissa. Sen sijaan vanhempien ikäryhmien ajokorttitiheys on Suomessa edelleen selvästi pienempi kuin pitemmälle autoistuneissa maissa (*kuva 11*). Tämä johtuu siitä, että Suomi alkoi autoistua vasta 1960-luvulla. Meillä ajokorttitiheys alkaa pienetä nopeasti yli 50-vuotiailla henkilöillä.

Kuva 10: Ajokortin omistus ikäryhmän ja sukupuolen mukaan vuosina 1980 ja 1988 Suomessa

Kuva 11: Ajokortin omistus iän mukaan Suomessa, Ruotsissa ja USA:ssa

Ajokorttien määrä vuonna 2010

Ulkomaisten vertaailujen perusteella ajokorttitiheys säilyy melko suurena myös vanhemmissa ikäryhmissä. Nykykäytännön mukaan lääkärintarkistuksis-

sa niitä ei juurikaan hylätä. Ruotsissa eläkeikäisillä miehillä on yli 70 prosentilla ajokortti /10/ ja USA:ssa yli 80 prosentilla /11/. Naisilla ajokorttitiheys on näissä ikäryhmissä myös kyseisissä maissa selvästi pienempi.

Asukasta kohden laskettuna Suomessa, Ruotsissa ja USA:ssa on ajokortteja seuraavasti:

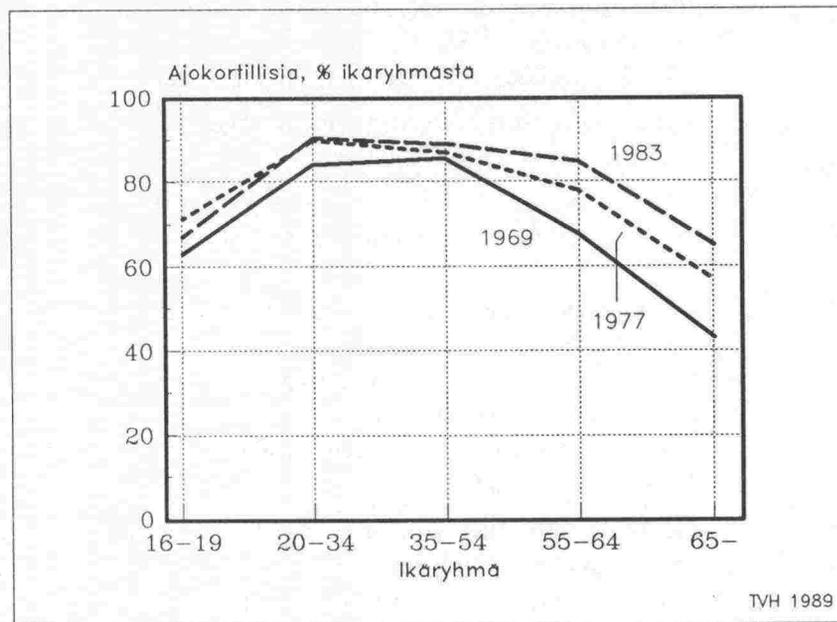
Suomi	1989	53 %
Ruotsi	1988	58 %
USA	1983	64 % (sis. 16- ja 17-vuotiaat)

Autotihyden kasvaessa myös ajokorttitiheys kasvaa Suomessa, mutta kasvuvauhti hidastuu. Ajokortti-ikään tulevat ikäryhmät ovat aikaisempaa pienempiä ja toisaalta ajokorteissa alkaa ilmetä ennustejaksolla myös "poistumaa". Miehillä ajokortillisten osuus näyttää juuri ja juuri ylittävän 90 prosenttia aktiivi-ikäisillä. Kasvua tapahtunee vielä nuorissa ikäryhmissä ja yli 50 -vuotiaissa. Naisilla sen sijaan ajokorttitiheys kasvaa vielä kaikissa ikäryhmissä.

Kun oletetaan, että nuorena hankittu ajokortti säilyy suhteellisen vanhaan ikään asti, ja ajokorttitiheys kasvaa edelleen myös nuoremmissä ikäryhmissä, saadaan vuodelle 2010 seuraavanlainen arvio ajokorttien määrästä:

Ikäryhmä	Ajokortillisia, %			Ajokorttien lkm
	M	N	Yht.	
18 - 64	90	75	82	2 626 900
65 -	80	50	62	516 500
Yhteensä				3 143 400

Ajokorttiarvion mukaan Suomessa olisi vuonna 2010 noin 3.1 miljoonaa vähintään henkilöauton kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia. Koko väestöstä laskettuna 63 prosentilla ja ajokortti-ikäisestä väestöstä 78 prosentilla olisi kyseinen kortti. Tällainen ajokorttitiheys vastaisi suunnilleen USA:n nykyistä ajokorttitiheyttä (64 %, kun 16- ja 17-vuotiaat ovat mukana). USA:n ajokorttitiheys ei juurikaan enää kasva. Vuosien 1977 ja 1983 välisenä aikana USA:ssa ajokorttitiheys kasvoi vain vanhimmissa ikäryhmissä. Sen sijaan nuoremmissa ikäryhmissä ajokorttitiheys on samana ajanjaksona jopa pienentynyt muuttamalla prosenttiyksiköllä /12/ (kuva 12). USA:ssa oli sama henkilöautotihyys kuin Suomessa vuonna 1988 (362) jo 25 vuotta sitten (365 vuonna 1963).

Kuva 12: Ajokortin omistus USA:ssa ikäryhmän mukaan vuosina 1969, 1977 ja 1983

Vuonna 2010 ajokortti on Suomessa kutakuinkin jokaisella, joka yleensä ajokortin hankkii. Arvion mukaan korkeista noin 20 prosenttia on yli 64-vuotiailla, joten osa niistä ei ole joko ollenkaan tai sitten vain vähäisessä käytössä. Lisäksi ajokortin ajaminen on Suomessa Norjan ja Japanin ohella kalleinta maailmassa /13/. Tämän takia voidaan päätellä, että korkeintaan 60 prosenttia vuoden 2010 ja myös sen jälkeisestä väestöstä osallistuu henkilöautoliikenteen suoritteiden synnyttämiseen.

2.7 Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitys

Aluerakenteella tarkoitetaan väestön ja toimintojen sijoittumista maan eri osiin sekä väestön jakautumista taajamiin ja haja-asutusalueille. Yhdyskuntarakenteella tarkoitetaan yhdyskunnan sisäistä rakennetta, asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumistasta alueelle. Aluerakenteen muutos vaikuttaa liikenteen sijoittumiseen tieverkon eri osille, ja yhdyskunnan tiiviys tai hajanaisuus vaikuttaa lähinnä paikallisen liikenteen määrään.

Aluerakenteen muutokset ovat sidoksissa elinkeinorakenteen muutoksiin. Työpaikkojen siirtyminen alkutuotannosta jalostukseen ja palveluelinkeinoihin, sekä tuotantotoiminnan keskittyminen Etelä-Suomen keskuksiin ovat aiheuttaneet voimakkaan muuttoliikkeen eri läänien välillä ja haja-asutusalueilta taajamiin. Elinkeinorakenteen muutos jatkuu edelleen samansuuntaisena, kuitenkin selvästi hidastuneena aikaisempaan verrattuna.

Vielä 1980-luvun alussa alueellinen kehitys oli Suomessa suhteellisen tasapainoista. Väestön muuttoliike oli vähäistä ja kehitysalueiden väkiluku pysyi suunnilleen ennallaan. Viime vuosina tilanne on muuttumassa. Muuttoliike on

jälleen vilkastunut, ja kehitysalueiden ja teollisten ongelma-alueiden muuttotappiot ovat kasvaneet. Teollisuuden työpaikat ovat vähentyneet etenkin kehitysalueeläineissä.

Vastaavasti Helsingin seudulla väestön ja elinkeinotoiminnan kasvu on viime vuosina ollut huomattavasti muuta maata ripeämpää, ja alueella on alkanut ilmetä työvoimapulaa. Nopea kasvu on vaikeuttanut pääkaupunkiseudulla mm. asuntotilannetta ja liikennettä. Muuttoliike pääkaupunkiseudulle olisi ilmeisesti ollut selvästi suurempaakin, mikäli asuntoja olisi ollut saatavilla. Vuokra-asuntojen vähyys ja omistusasuntojen korkea hintataso ovat hillinneet muuttoliikettä pääkaupunkiseudulle.

Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitysnäkymät

Tässä ennusteessa alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitysnäkymät perustuvat Tilastokeskuksen väestöennusteeseen, Sisäasiainministeriön väestö- ja työpaikkasuunnitteisiin ja Seutus suunnittelun keskusliiton taajama- ja haja-asutusta -ennusteisiin.

Tilastokeskuksen uudessa väestöennusteessa /6/ väestön kasvu on hieman epätasaisempaa maan eri alueilla kuin edellisessä ennusteessa. Turun ja Porin, Vaasan, Pohjois-Karjalan ja etenkin Kymen lääneissä väestön määrän ennustetaan olevan vuonna 2010 pienempi kuin vuonna 1988. Sen sijaan Uudenmaan läänissä väkiluku kasvaa ennusteen mukaan peräti 11 prosenttia vuoteen 2010 mennessä.

Sisäasiainministeriön väestö- ja työpaikkasuunnitteissa /5/ väkiluvun kehitys ja sen alueellinen jakautuminen on samansuuntainen TK:n väestöennusteen kanssa. Uudet työpaikat syntyvät pääasiallisesti Uudenmaan lääniin (liitetaulukko 4).

Sisäasiainministeriössä on valmistunut myös uusi puitelaki aluepolitiikasta. se on osa aluepoliittisen lainsäädännön uudistamista. Laki on voimassa vuoden 1989 alusta vuoden 1993 loppuun.

Aluepoliittisella lainsäädännöllä pyritään edistämään alueellista kehitystä kehittämällä erityisesti elinkeinoelämän edellytyksiä, ja siten säilyttämään ja luomaan työpaikkoja ja palveluja ja säilyttämään eri alueiden väestöpohja. Tuotantorakenteen nopea muuttuminen edellyttää myös aikuiskoulutusta ja korkeakouluopetusta maan eri osissa. Tuotantotoiminnan sijoittamisella pyritään tasapainottamaan muuttoliikettä ja turvaamaan kehitysalueeläineissä elämisen edellytykset.

Yhteiskunnan perusrakennetta on kehitetty ripeästi parin viime vuosikymmenen ajan. Tämän ansiosta julkisten palvelusten saatavuus ja tuotantotoiminnan kasvuedellytykset ovat tasoittuneet maan eri osien välillä. Tasku laski vuonna 1985 koko kansantalouden perusrakenteen bruttopääomakannan arvoksi 1600 miljardia markkaa /14/. Tämän vuoksi on yhteiskunnan kehityksen kannalta tärkeää, että näitä investointeja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Tämä edellyttää suunnilleen nykyisen suuruisen väestöpohjan säilyttämistä eri läänissä.

Suotuisan alueellisen kehityksen ohjaaminen vaatii valtiovaltaa mittavia aluepoliittisia toimenpiteitä. Mikäli yhteiskunnan ohjaaminen jää pelkkien markkinavoimien varaan, saattaisi alue- ja yhdyskuntarakenteessa tapahtua selvästi suurempia muutoksia, kuin mitä tässä on oletettu.

Tasapainoista alueellista kehitystä tukee myös sijoittumiskustannusten ero pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä. On laskettu, että uusasukkaan sijoittuminen pääkaupunkiseudulle maksaa kaikkiaan 500 000 markkaa, kun otetaan huomioon hänen tarvitsemansa uusi työpaikka, asunto, tie sekä palvelut. Muualla maassa vastaava kustannus on 10 000 - 200 000 markkaa pienempi /15/.

Yhteiskunnan kehitys ja toiminnot asettavat jatkuvasti uusia vaatimuksia perusrakenteelle. Nykyisessä nopeassa rakennemuutostilanteessa korostuu toimivan tietoliikenteen ja hyvien henkilö- ja tavaraliikenneyhteyksien tarve.

2.8 Liikenteen kulutusmeno-osuus

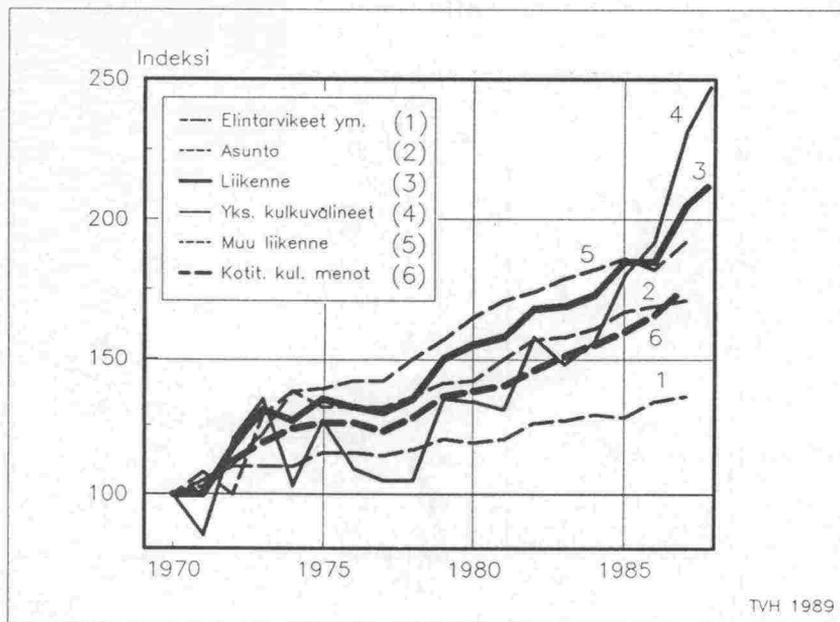
Liikenteen kulutusmenot sisältävät yksityisten kulkuvälineiden hankinnan ja käytön, matkat joukkoliikennevälineissä sekä tietoliikenteen.

Vuosina 1970 - 1988 liikenteen kulutusmenot ovat kasvaneet enemmän kuin kulutusmenot keskimäärin. Liikennemenojen kasvu on kuitenkin ollut epätaaisempaa kuin kulutusmenojen keskimäärin. Etenkin yksityisiin kulkuvälineisiin (lähinnä henkilöauto) käytetyt varat vaihtelevat eri aikoina huomattavasti. Viisivuotijaksoittain liikennemenot ovat kehittyneet vuosina 1970 - 1988 taulukon 11 mukaisesti.

Taulukko 11: Liikennemenojen ja yksityisten kulutusmenojen kehitys vuosina 1970...88

	Liikennemenot						Yht.	
	Yks.	kulkuv.	Muut		Yht.		%v	Ind
	%v	Ind	%v	Ind	%v	Ind		
1970		100		100		100		100
1975	4.9	127	6.8	139	6.2	135	4.7	135
1980	1.1	134	3.5	165	2.8	155	1.8	155
1985	6.1	180	2.4	186	3.6	185	3.0	185
1988	12.2	254	1.7	195	5.2	215	5.0	215

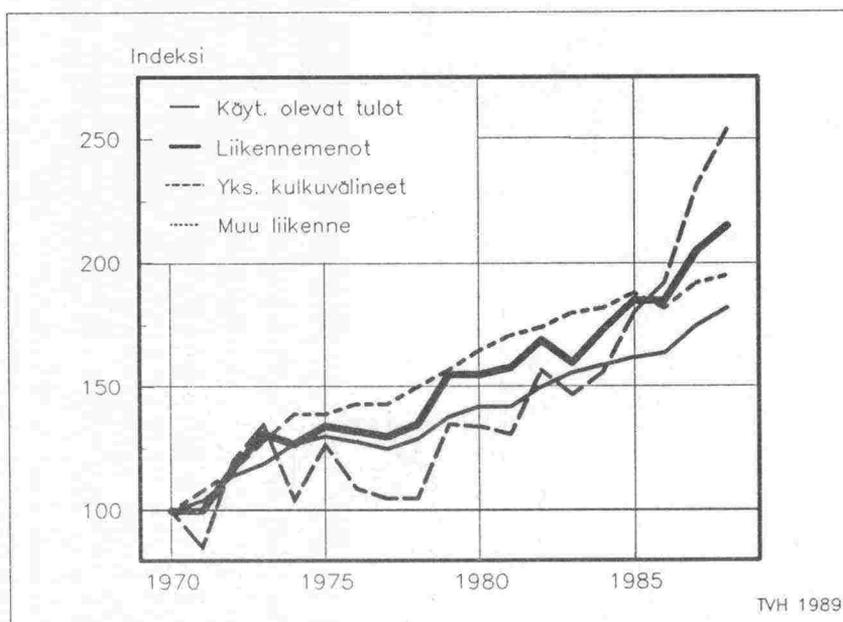
Tulotason noustessa kotitalouksien kulusrakenne on muuttunut melko paljon. Keskimääräistä selvästi vähemmän ovat kasvaneet elintarvikkeiden ja vaatetuksen kulutusmenot ja keskimääräistä enemmän liikenteen lisäksi mm terveydenhoito, virkistys, kulttuuri ja koulutus sekä etenkin kotitalouksien kulutusmenot ulkomailla (kuva 13, liitetaulukko 5).

Kuva 13: Kotitalouksien kulutusmenot käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1980-1988 (1970 = 100)

Liikennemenot ja tulokehitys

Liikennemenojen kehitys näyttää reagoivan hyvin herkästi yksityisen kuluksen kehitykseen, mikä taas on riippuvainen käytettävissä olevien tulojen kehityksestä. Kun tulot kehittyivät hitaasti vuosina 1975-1980 (1.8 %/v), myös liikenteeseen käytettiin vastaavasti vähemmän rahaa, ja yksityiset kulkuvälineet -menoerä kasvoi tuolloin vain 1.1 prosenttia vuodessa. Yksityisten kulkuvälineiden kulutusmenoerä vaihtelee erityisen herkästi tulokehityksen kanssa (kuva 14). Muu liikenne-erän kehitys näyttää olevan vastakkainen yksityiset kulkuvälineet -erän kanssa. Joukkoliikennettä ja tietoliikennettä käytetään suhteellisesti enemmän silloin, kun tulokehitys on hidasta.

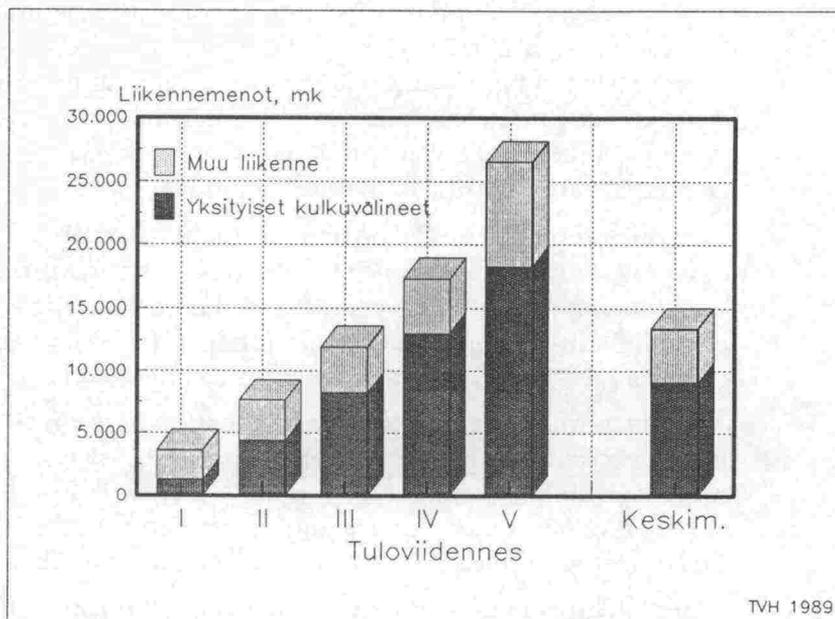
Kuva 14: Käytettävissä olevien tulojen ja liikennemenojen kehitys vuosina 1970-1988

Tulojen vaikutus liikennemenoihin korostuu, kun tarkastellaan liikennemenoja tuloluokittain (taulukko 12, kuva 15). Ylin tuloviidennes käytti vuonna 1985 kotitaloustiedustelujen mukaan rahaa liikenteeseen yli 7 kertaa enemmän kuin alin viidennes. Ylemmät tuloryhmät käyttävät myös suhteellisesti enemmän rahaa liikenteeseen kuin alemmat tuloryhmät. Ylimpään tuloviidennekseen kuuluvat kotitaloudet käyttivät vuonna 1985 kulumenoistaan 20 prosenttia liikenteeseen, kun vastaava luku alimmassa ryhmässä oli vajaa 11 prosenttia. Muihin liikennemuotoihin kuin henkilöautoon käyttivät kaikki tuloryhmät suhteellisesti suunnilleen saman verran tuloja (5 - 6 prosenttia kulumenoista), joten ero on juuri henkilöauton käytössä.

Taulukko 12: Liikennemenojen osuus kulumenoista vuonna 1985 tuloluokittain

Kulumenot	Tulokvintili					Kaikki
	I	II	III	IV	V	
Kulumenot, mk	33 658	50 850	72 755	96 857	132 797	77 380
Liikenne, mk	3 615	7 636	12 001	17 357	26 543	13 430
%-osuus	10.7	15.0	16.5	17.9	20.0	17.4
Yks.kulkuväl., mk	1 280	4 405	8 243	13 070	18 302	9 060
%-osuus	3.8	8.7	11.3	13.5	13.8	11.7
Muu liikenne, mk	2 335	3 231	3 758	4 287	8 241	4 370
%-osuus	6.9	6.4	5.2	4.4	6.2	6.1

Koska liikenteen kulumeno-osuus on ylemmissä tuloryhmissä suurempi kuin alemmissä tuloryhmissä, voidaan tästä päätellä, että liikenteen kulumeno-osuus saattaa kasvaa edelleen tulevaisuudessa, kun alemmat tuloryh-

Kuva 15: Kotitalouksien liikennemenot tuloluokittain vuonna 1985

mät saavuttavat ylempien tasoja. Liikenteen kulutusmeno-osuutta voivat kasvattaa myös mm. asuntosektorilta vapautuvat varat, koska jatkossa asuntoja peritään aikaisempaa enemmän.

Tässä ennusteessa on pitkällä aikavälillä liikennemenojen oletettu kasvavan samassa suhteessa muiden kulutusmenojen kanssa, ja kasvu on 2.5 prosenttia vuodessa kotitaloutta kohti. Ennustejakson alussa liikennemenojen arvioidaan kuitenkin kasvavan 1 prosenttiyksikön muuta kulutusta nopeammin. Vuosina 1989 - 1995 tehty ennuste perustuu 3.5 prosentin liikennemenojen vuotuiselle kasvulle, ja vuosina 1989 - 2000 hiukan yli 2.5 prosentin kasvulle. Ennusteperiodin loppuvuosikymmenenä liikennemenojen on oletettu kasvavan muita kulutusmenoja hitaammin. Tässä vaiheessa henkilöautotiheys on niin lähellä kyllästymispistettä, että liikenteen kasvu hidastuu.

2.9 Liikenne- ja yhteiskuntapolitiikan vaikutukset autoistumiseen

Julkisella vallalla on monia mahdollisuuksia vaikuttaa tieliikenteen tulevaan kehitykseen. Henkilöauton kustannuksiin voidaan vaikuttaa, kehittää joukkoliikennettä, välttää ruuhkia työaikoja sääntelemällä ja liikenteen ohjausjärjestelmiä kehittämällä. Autoilulle saatetaan myös asettaa rajoituksia. Taajamissa pysäköintimahdollisuudet tai niiden puute vaikuttavat autojen määrään.

Uuden henkilöauton hankintahinnasta samoin kuin polttoaineen kuluttajahinnasta noin 50 prosenttia on veroja tai veroluonteisia maksuja. Tästä syystä valtiovallalla on hyvät mahdollisuudet säännellä ajokilometrin hintaa. Autoilun kustannuskehitys onkin tulevaisuudessa pitkälti riippuvainen julkisen vallan toimenpiteistä. Raakaöljyn hinta määräytyy ulkoapäin ja jalostus- ja jakelukustannuksissa ei liene kovin paljon liikkumavaraa.

Koska henkilöauton hankintahinta on Suomessa verotuksesta johtuen OECD-maiden kalleimpia, julkisuudessa on viime aikoina keskusteltu verotuksen painopisteen siirtämisestä auton hankinnasta sen käyttöön. Autoveroa alennettaisiin ja henkilöautoille määritettäisiin kiinteä vuosimaksu sekä polttoaineen verotusta mahdollisesti kiristettäisiin. VM:stä saatujen tietojen mukaan henkilöautoon kohdistuvassa veropolitiikassa ei lähiaikoina ole kuitenkaan tapahtumassa mitään olennaisia muutoksia.

Suomessa tulevat US83 -normin mukaiset päästörajat voimaan kaikille uusille henkilöautoille vuonna 1992. Mikä vaikutus autoveron siirtämisellä polttoaineen hintaan olisi tuolloin ympäristöpolitiikan kannalta. Pysytelläänkö mieluummin edullisemmiksi tulleissa vanhan järjestelmän autoissa kuin hankitaan kalliimpi katalysaattoriauto, joka kuluttaa enemmän polttoainetta.

Koska autoliikenne on merkittävä ilman saasteiden aiheuttaja, saatetaan myös pakokaasujen päästörajoja jossain vaiheessa tiukentaa huomattavasti, ja vaatia kaikkiin autoihin pakokaasujen puhdistusjärjestelmät. Tällöin jouduttaisiin mahdollisesti uudistamaan autokantaa nopeaan tahtiin, ja mikäli tähän ei ole resursseja riittävästi, saattaisi liikenteen kasvu väliaikaisesti jopa pysähtyä.

Henkilöauton käyttöä rajoittavaksi tekijäksi on suurimmissa kaupungeissa ja tiiviisti rakennetuissa lähiöissä muodostumassa pysäköintipaikkojen puute. Ensi vaiheessa pysäköintipaikkoja on usein rakennettu vain 60 prosenttia asuntojen määrästä. Loput on suunniteltu rakennettaviksi nykyisten paikkojen päälle tai alle useampaan kerrokseen, joita asunto-osakeyhtiöt eivät ole olleet kustannussyistä halukkaita toteuttamaan. Pysäköintipaikkojen puute rajoittaa jonkin verran auton, etenkin kakkosauton hankintaa.

2.10 Yhteenveto henkilöautoliikenteeseen vaikuttavista tekijöistä

Seuraavassa luvussa esitettyyn henkilöautoliikenne-ennustemalliin ei ole sisällytetty kaikkia kuvailtuja liikenteen kysyntään vaikuttavia tekijöitä. Keskeinen vaikuttava tekijä henkilöautoennustemallissa on tulokehitysennuste, joka perustuu kansainvälisiin ja kotimaisiin talouskehitysennusteisiin. Koko ennustejaksolla kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen (liikenteen kulusmenot) on arvioitu kasvavan 2.5 prosenttia vuodessa kotitaloutta kohti. Ennustejakson alkuaikoina (1989 - 1995) liikenteeseen on kuitenkin oletettu käytettävän keskimääräistä enemmän varoja. Lisäksi ennustemallissa on mukana väestöennuste ja siihen perustuva kotitalouksien lukumäärän ennuste päämiehen ikärakenteen mukaisena. Elintason nousun ja demografisten tekijöiden vaikutus on kotitalouksien henkilöautotiheyden arvioinnin lisäksi mukana autokohtaisen ajosuoritteen tulevan kehityksen määrittämisessä.

Valitun ennustevaihtoehdon lisäksi henkilöautoliikenne-ennuste on tehty useiden tulokehitysvaihtoehtojen mukaisena. Erilaisten tulokehitysvaihtoehtojen vaikutus henkilöautokantaan -tiheyteen on esitetty *liitetaulukoissa 38 ja 39*.

Muiden henkilöautoliikenteeseen vaikuttavien tekijöiden osalta on suoritettu edellä kuvattu ns. yleinen tarkastelu. Henkilöauton kustannuskehitys (hankinta, polttoaineen hinta) ei aseta esteitä autoistumiselle. Tosin auton kustan-

nuskehitys on paljolti riipuvainen siitä, miten valtiovalta henkilöautoliikennettä verottaa. Polttoainetta riittää ennustejaksolle ja raaköljyn hinta pysynee kohtuullisena.

Ajokorttien määrän ripeä kasvu ilmentää autokannan kasvupotentiaalia. Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitys siirtää liikennettä jossain määrin pääteille ja Etelä-Suomeen. Joustavammat työ- ja loma-ajat tulevaisuudessa tasoittavat liikenteen ruuhkahuippuja.

Mikäli taloudellinen kehitys jatkuu oletetun kaltaisena ja muut liikenteeseen vaikuttavat tekijät kehittyvät arvioidulla tavalla, on ennusteen mukaiselle autoistumiselle olemassa reaaliset edellytykset.

3 Henkilöautokanta ja -liikenne 1989 - 2010

3.1 Henkilöautokantaennuste

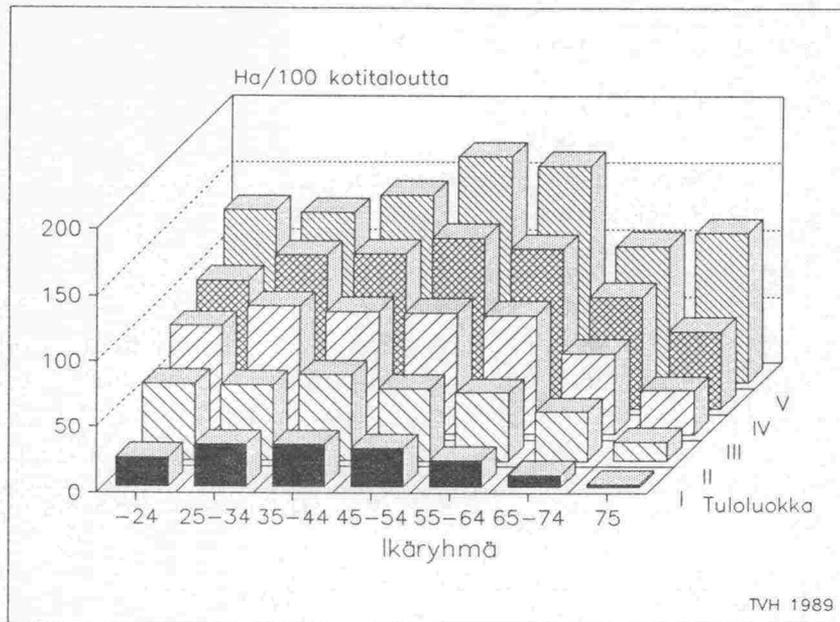
Henkilöautokantaennuste perustuu kotitalouksien autotiheyden (auto/100 kotitaloutta) kehityksen arviointiin. Väestöennusteiden perusteella arvioitiin erityyppisten kotitalouksien lukumäärän kehitys ja taloudellisen kehityksen perusteella kotitalouksien tulokehitys. Henkilöautokantaennuste saatiin kertomalla kotitalouksien tulo- ja ikäryhmittäiset autotiheysluvut vastaavilla kotitalouksien lukumäärillä.

Kuten luvussa 3 jo todettiin, liikennemenot eivät välttämättä seuraa tulojen kasvua, vaan saattavat kasvaa joko nopeammin tai hitaammin verrattuna tulokehitykseen. Tästä syystä onkin varsinaisen ennusteen, jossa liikennemenojen kasvuksi on oletettu 2.5 prosenttia vuodessa kotitaloutta kohti, lisäksi tehty vaihtoehtoisia kotitalouksien autotiheysennusteita, joissa tulojen (liikennemenojen) vuosittaiseksi kasvuksi oletetaan 0.5...4 prosenttia. Kyseisiä kotitalouksien autotiheysennusteita vastaavat henkilöautokanta- ja tiheysennusteet on esitetty *liitetaulukoissa 38 ja 39*.

Kotitalouksien henkilöautotiheyden ennustaminen

Tilastokeskuksen kotitaloustiedustelun henkilöautojen omistustiheystietojen perusteella on voitu havaita, että kotitalouksien henkilöautotiheys on eri ajankohtina samalla reaaliensiotasolla samansuuruinen. Tämän tuloriippuvuuden oletetaan säilyvän edelleen myös ennusteperiodin aikana. Tulotason kasvassa kotitalouksien autonomistuksen oletetaan lisääntyvän ylempiin tulo-luokkiin kuuluvien aikaisempien autonomistustiheyksien mukaisesti. Menetelmä nimettiin tuloluokka-analogiamenetelmäksi. Samaa menetelmää käytettiin myös PALA 1986-2010 -ennusteessa.

Eri ikäryhmiin kuuluvien kotitalouksien autonomistus on erilainen, vaikka käytettävissä olevat tulot ovatkin saman suuruiset. Tämän ja väestön ikärakenteessa tapahtuvien muutosten huomioon ottamiseksi tuloluokka-analogiaa sovellettiin erikseen päämiehen iän mukaan luokitelluille kotitalousryhmille. Uudessa ennusteessa on ikäryhmitystä tihennetty. Siinä on kotitaloudet jaettu 7 ikäryhmään, kun edellisessä ennusteessa oli vain neljä ryhmää. Kotitalouksien henkilöautotiheys vuonna 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan on esitetty *kuvasa 16*.

Kuva 16: Kotitalouksien autotiheys 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Kotitalouksien autotiheyden ennustamisessa on ongelmana ylimmän tulokvintiilin kotitalouksien autotiheyden tulevan kehityksen arviointi. Tässä ylimmän tuloryhmän kotitalouksien autotiheydeksi on arvioitu 1.8 henkilöautoa kotitaloutta kohti vuonna 2010. Tämä merkitsee sitä, että tuloryhmän jokaisella ajokortillisella olisi keskimäärin yksi auto käytettävissään.

Vuonna 1985 ylimmän tulokvintiilin kotitalouksissa oli keskimäärin 1.38 autoa, kun työsuhdeautot otetaan lukuihin mukaan. Ylimmän tulokvintiilin kotitalouksien keskikoko on suurempi kuin muiden tuloryhmien. Pääosa tämän tulokvintiilin kotitalouksista on lapsiperheitä tai kahden tai useamman aikuisen kotitalouksia.

Uudessa ennusteessa ylimmän tulokvintiilin kotitalouksien autotiheysennustetta (1.8) on nostettu verrattuna edelliseen ennusteeseen, jossa kyseisen tuloryhmän kotitalouksien autotiheydeksi oli arvioitu 1.52 autoa kotitaloutta kohti. Ylimmän tulokvintiilin suurempi autotiheys heijastuu ennustesystematiikan mukaan myös alempiin tuloryhmiin, kun ne seuraavat autoistumisessaan ylempiä ryhmiä.

Tilastokeskuksen kotitaloustiedusteluihin sisältyvät ainoastaan kotitalouksien omistuksessa olevat autot. Yritysten ja yhteisöjen nimiin oli rekisteröity vuonna 1985 noin 141 000 henkilöautoa. Suurin osa näistä autoista on kotitalouksien käytössä, ja siksi ne lisättiin kotitalouksien autotiheyslukuihin, jotta koko henkilöautokanta olisi laskelmissa mukana. Kotitalouksien ulkopuoliset autot on sijoitettu eri tyyppisille kotitalouksille sen mukaan, miten henkilöauton autoedun mukainen käyttöoikeus jakaantuu kotitaloutiedustelujen perusteella. Tulokvintiileittäin yritysautojen arvioitiin jakaantuvan vuonna 1985 seuraavasti:

Tulokvintiili	V	50 %
Tulokvintiili	IV	30 %
Tulokvintiili	III	15 %
Tulokvintiili	II	5 %
Tulokvintiili	I	0 %

Yritysten ja yhteisöjen autot sijoitettiin kaikki tasaisesti ikäryhmiin 25-64-vuotiaat.

Kotitalouksien autotiheys vuonna 2010

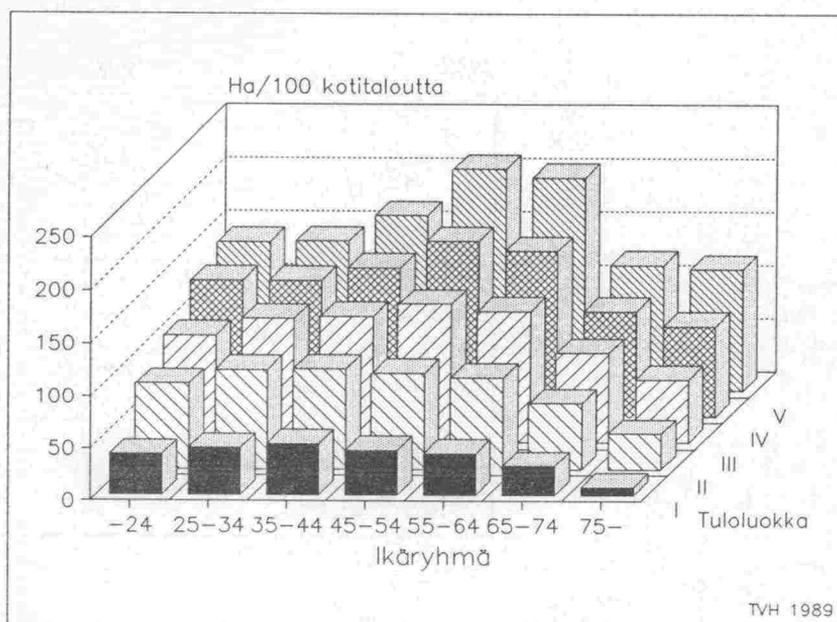
Kotitalouksien henkilöautotiheyden kehitystä tarkastellaan tässä erikseen ikäryhmän ja tulokvintiilin mukaisina. Vuoteen 2010 mennessä kotitalouksien autotiheys kehittyi ikäryhmittäin seuraavasti:

Kotitalouden päämiehen ikä	Henkilöautoa/100 kotitaloutta	
	1985	2010
-> 24	43.0	68.0
25 - 34	84.2	112.2
35 - 44	103.0	135.7
45 - 54	107.9	158.3
55 - 64	71.2	115.5
65 - 74	29.9	66.0
75 ->	7.9	37.9
Yhteensä	75.6	108.4

Henkilöautotiheys kasvaa ennustejaksolla kaikissa ikäryhmissä, mutta eniten vanhojen ikäryhmien kotitalouksissa. Tulokvintiileittäin kotitalouksien henkilöautotiheys kehittyi ennustejaksolla seuraavasti:

Tulokvintiili	Henkilöautoa/100 kotitaloutta	
	1985	2010
I	12.0	31.3
II	40.9	78.4
III	76.9	113.2
IV	110.4	140.4
V	137.8	179.2
Yhteensä	75.6	108.4

Ennusteen mukaan kotitaloutta kohti on vuonna 2010 keskimäärin hiukan yli yksi henkilöauto, mutta autot jakaantuvat eri kotitaloustyypeille hyvin epätasaisesti. Erityisen hidasta on I tulokvintiilin autoistuminen. Ensimmäisen ja toisen tulokvintiilin tuloero on niin suuri, että I tuloryhmä ei saavuta II tulokvintiilin nykyistä tulotasoa ennustejakson aikana, joten myös autotiheys jää vuoden 1985 alapuolelle. Muissa tulokvintiileissa autoistumiskehitys on nopeampaa. Kotitalouden tulokvintiilin ja päämiehen ikäryhmän mukaisena henkilöautotiheys vuonna 2010 on esitetty kuvassa 17 ja kotitalouksien autotiheyden kehitys vuosina 1985 - 2010 liitetaulukossa 6.

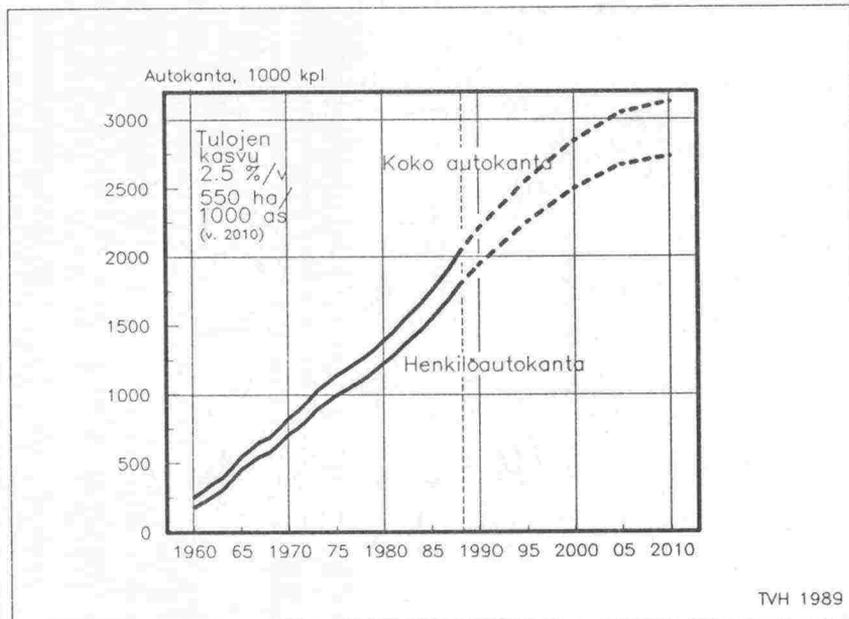
Kuva 17: Kotitalouksien autotiheys 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Henkilöautokanta 1985 - 2010

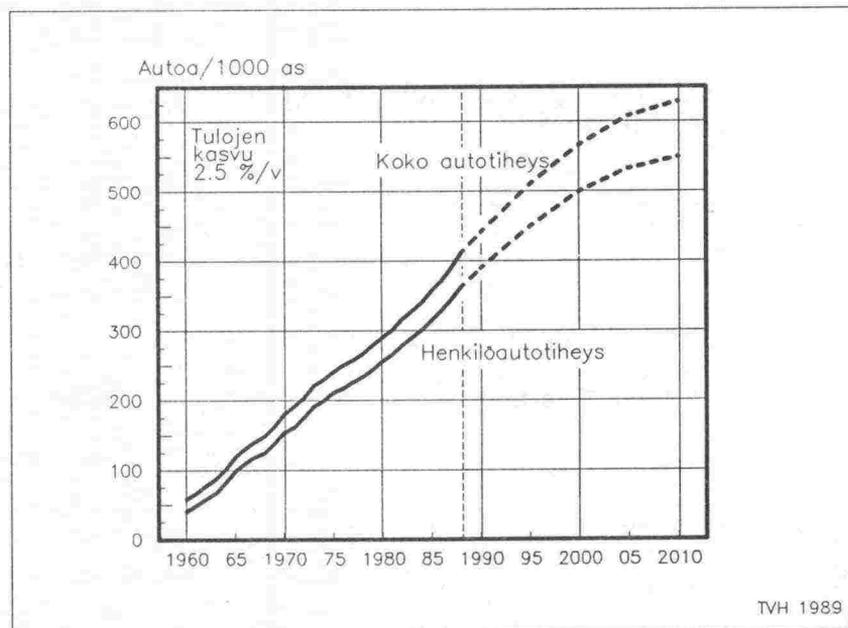
Kun kotitalouksien autotiheysluvut kerrotaan vastaavilla kotitalouksien lukumäärillä, päästään koko maan tasolla seuraavanlaiseen henkilöautokantaan ja -tiheyteen:

Vuosi	Kotital. lkm, 1000	Ha/100 kotital.	Ha-kanta 1000 kpl	Kasvu, %/v	Ha-tiheys Ha/1000
1985	2 045	75.6	1 546		315
1988	2 150	83.6	1 796	5.4	362
1990	2 200	88.2	1 940	4.0	390
1995	2 310	97.4	2 250	3.0	450
2000	2 400	104.2	2 500	2.1	500
2005	2 475	107.8	2 670	1.3	533
2010	2 510	108.4	2 730	0.4	550

Henkilöautokannan ja -tiheyden kehitys vuodesta 1960 sekä ennusteet vuosille 1989 - 2010 on esitetty *kuvissa 18 ja 19* sekä *liitetaulukossa 7*.

Kuva 18: Autokanta vuosina 1960-1988 ja ennustettu kehitys vuosina 1989-2010

Kuva 19: Autotiheys vuosina 1960-1988 ja ennustettu kehitys vuosina 1989-2010

Henkilöautokantaennuste alueittain

Kotitalouksien henkilöautotiheyden kehityksen arviointiin perustuva henkilöautokantaennuste on tehty ainoastaan koko maan tasolla, koska kaikkia tarvittavia kotitaloustietoja ei ole ollut saatavilla lääneittäisesti. Ennusteen alueellistaminen on suoritettu väestön ja väestön ikärakenteen ennustetun alueellisen kehityksen perusteella. Koko väestön lisäksi on tarkasteltu 25 - 64-vuotiaiden henkilöiden osuuksien kehitystä eri lääneissä. Niiden kotitalouksien, joiden päämies on mainitun ikäinen, omistuksessa on noin 90 prosenttia henkilöautoista.

Henkilöautokantaennusteen alueellistaminen on tässä suoritettu taulukon 13 demografisten tekijöiden muutosta kuvaavien indeksilukujen perusteella. Indeksiluvut kertovat sen, millaisia suhteellisia muutoksia koko väestön ja aktiiviväestön lääneittäisissä osuuksissa tapahtuu ennustejakson aikana. Koko maan henkilöautokanta on jaettu eri lääneille (TVL-piireille) kyseisten indeksilukujen suhteessa. Alueellistamisessa ei ole otettu muita tekijöitä (esim. tu-lokehitystä) huomioon.

Taulukko 13: Demografisten tekijöiden vaikutus henkilöautokannan alueelliseen jakautumiseen (1988 = 100)

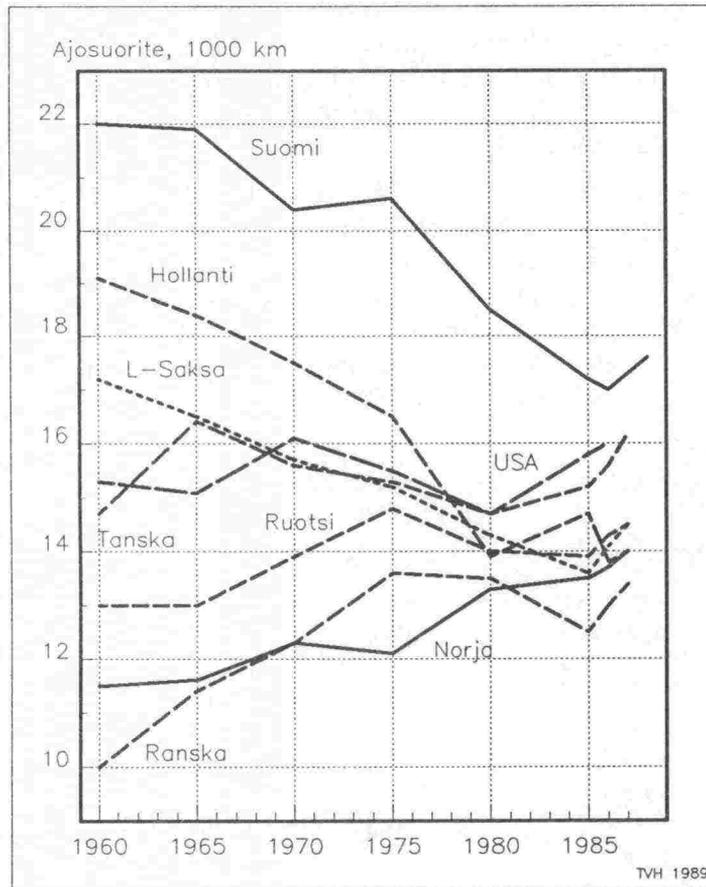
Lääni	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	100	102	105	106	107	108
Turun ja Porin	100	99	98	97	97	97
Ahvenanmaa	100	100	101	102	102	102
Hämeen	100	100	100	100	100	100
Kymen	100	98	95	92	90	89
Mikkelin	100	99	98	96	96	96
P-Karjalan	100	99	98	96	96	96
Kuopion	100	100	99	98	98	98
K-Suomen	100	100	99	98	98	98
Vaasan	100	99	98	96	96	96
Oulun	100	100	99	98	98	98
Lapin	100	99	98	97	97	97
Koko maa	100	100	100	100	100	100

Henkilöautokannan ja -tiheyden alueelliset ennusteet on esitetty liitetaulukkoissa 8 ja 9. Henkilöautokanta kasvaa eniten Uudenmaan läänissä ja vähiten Kymen läänissä. Liikenteen kasvu ei seuraa aivan autokannan kasvua, koska suuri osa liikenteestä tapahtuu eri läänien välillä. Liikenteen alueellinen jakautuminen on esitetty luvussa 6.

Henkilöauton ajosuorite 1985-2010

Henkilöauton vuotuinen ajosuorite autoa kohti on Suomessa huomattavan suuri. Kuvassa 20 on esitetty eräiden maiden henkilöautojen ajosuoritteen kehitystä vuodesta 1960 lähtien. Eri maiden ajosuoritteissa näyttää vallitsevan yhteneväisyystendenssi. Kun vielä 1960-luvulla ajosuoritteet vaihtelivat eri

maissa 10 000 ja 20 000 ajokilometrin välillä, niin 1980-luvulla useimpien maiden ajosuorite sijoittuu 12 000 ja 16 000 km:n välille. Parina viime vuotena ajosuorite on monissa maissa kasvanut.

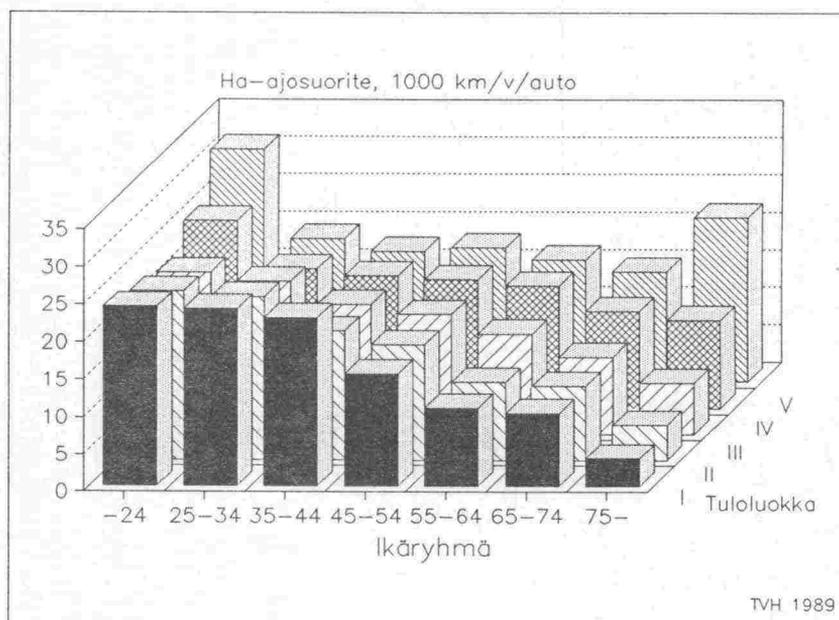

Kuva 20: Henkilöauton vuotuisen ajosuoritteiden kehitys eräissä maissa vuosina 1960-1987

Tilastokeskuksen kotitaloustiedusteluissa kysyttiin kotitalouksien henkilöauton käyttöä ensimmäistä kertaa vuonna 1985. Ajosuoritetiedot hankittiin vuodelta 1985 samanlaisen tulo- ja ikäryhmituksen mukaan kuin autotiheystiedotkin. Kotitaloustiedustelun ajosuoritetietoihin sisältyvät työsuhdeautojen ajokilometreistä vain yksityisajokilometrit, joita on ilmoitettu niukanlaisesti. Kun Tilastokeskuksen ajokilometrilukuihin sisällytetään kaikki työsuhdeautoilla ajatut kilometrit, vastaa Tilastokeskuksen koko maan henkilöautosuorite TVH:n liikennelaskentojen perusteella saamaa suoritetta. Kotitalouksien ajosuorite päämiehen iän ja tuloluokan mukaan vuonna 1985 on esitetty taulukossa 14 ja vuonna 1988 kuvassa 21.

Taulukko 14: Henkilöauton vuotuinen ajosuorite autoa kohti kotitalouden päämiehen iän ja tulokvintiilin mukaan vuonna 1985

Ikäryhmä	Tulokvintiili					Yht.
	I	II	III	IV	V	
-> 24	23827	22518	18250	24774	30918	21873
25 - 34	13480	21597	20338	18452	19056	19033
35 - 44	22353	17071	17166	17485	17320	17702
45 - 54	9491	15372	15898	17205	17949	17443
55 - 64	10314	10361	13332	16243	16427	14122
65 - 74	9757	9918	10337	12976	14839	11399
75 ->	3655	4786	6792	11711	22066	9112
Yhteensä	15290	16239	16578	17516	17647	17177

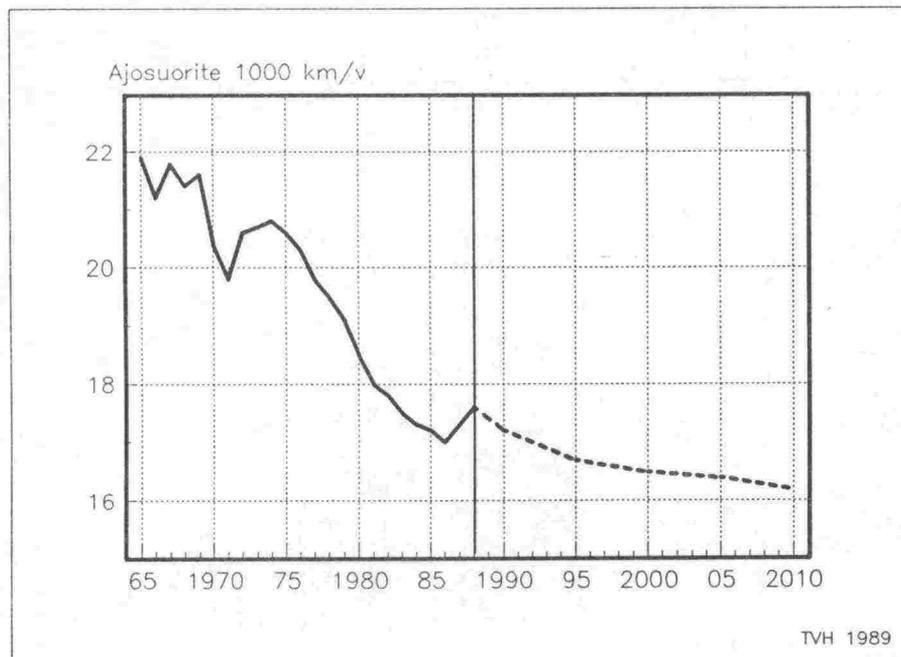
Kuva 21: Kotitalouksien ajosuorite 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Tilastokeskuksen ajosuoriteaineiston perusteella voidaan arvioida, miten väestön tulo- ja ikärakennekehitys sekä moniautoistuminen vaikuttavat ajosuoriteen tulevaan kehitykseen. Henkilöauton vuotuinen ajosuorite kasvaa tulojen kasvun myötä, mutta pienenee selvästi kuljettajan iän karttuessa. Moniautoistumisen vaikutus ilmenee siinä, että autokohtainen ajosuorite ei ole kahdessa ylimmässä tuloryhmässä paljoakaan suurempi kuin muissa tuloryhmissä, vaikka tulot ovatkin suuremmat. Moniautoistuminen pyrkii hillitsemään tulojen kasvun ajosuoritetta lisäävää vaikutusta. Samalla tulotasolla moniautoisuus siis pienentää ajosuoritetta.

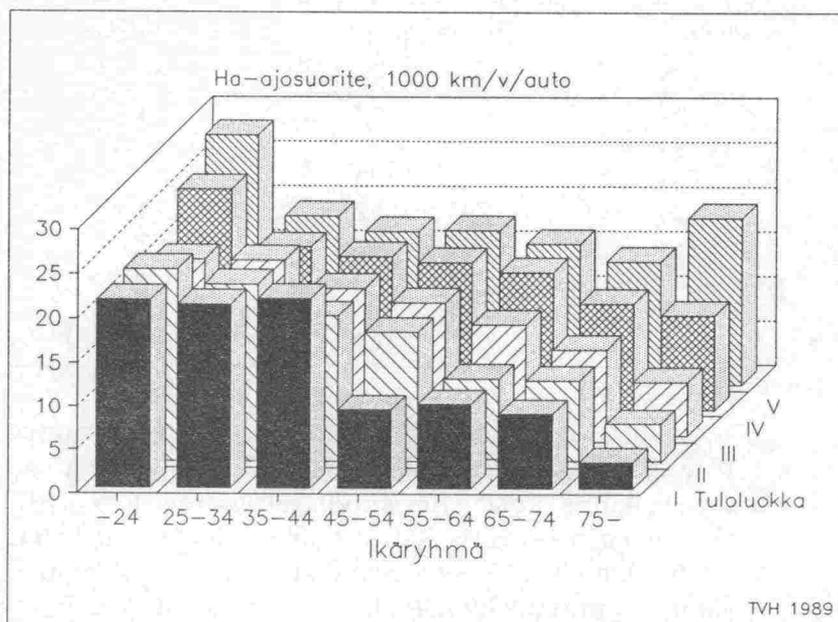
Väestön tulo- ja ikärakenteen muutoksen sekä moniautoistumisen vaikutuksesta henkilöauton keskimääräinen vuotuinen ajosuorite kehittyy vuoteen 2010 mennessä seuraavasti (km/vuosi):

1985	17200
1990	16900
1995	16700
2000	16500
2005	16400
2010	16200

Ajosuoritteiden kehitys vuodesta 1965 ja ennuste vuoteen 2010 on esitetty kuvassa 22. Kuvassa 23 on nähtävissä kotitalouksien ajosuorite-ennuste vuodelle 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaisena.

Kuva 22: Henkilöauton vuotuinen ajosuorite 1965-1988 ja ennuste vuosille 1989-2010 Suomessa

Kuva 23: Kotitalouksien ajosuorite 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Käytetyn systematiikan mukaan ajosuorite pienenee nopeasti vasta vuoden 2010 jälkeen, kun suuret ikäluokat saavuttavat eläkeiän ja vanhojen ikäryhmien osuus väestöstä kasvaa. Tuloluokka-analogian mukainen ajosuorite vuonna 2010 saattaa olla myös hiukan liian suuri. Nykyisillä iäkkäillä autollisilla henkilöillä on ilmeisen paljon tarvetta auton käyttöön, ja ajosuorite on iästä huolimatta suuri. Nämä suoritteet heijastuvat ennustemenetelmän mukaan myös vuoden 2010 kaikkein vanhimpien ikäryhmien ajosuoritteisiin. Tulevaisuudessa autollisten vanhojen ihmisten osuus kasvaa, kun yhä enemmän ajokortillisia ihmisiä siirtyy vanhoihin ikäryhmiin. Tällöin ei ehkä ole enää niin suurta tarvetta auton käyttöön, ja ilmeisesti iäkkäiden ihmisten ajosuorite on tuolloin nykyistä pienempi.

Iän vaikutus ajosuoritteeseen näyttää olevan hyvin samanlainen myös muissa maissa. USA:ssa ajokortti on yleinen vanhemmissakin ikäryhmissä, joten iän vaikutus ajosuoritteeseen tulee varmemmin esille, kun ajokortillinen osuus vanhemmista ikäryhmistä ei ole "valikoitua", kuten ehkä meillä saattaa olla asiantilaa. Alla olevaan asetelmaan on koottu iän mukaan muuttuvaa ajosuoritetta kuvaavia indeksilukuja Suomesta, Itävallasta /16/ ja USA:sta /17/. Suomen ja USA:n luvut ovat vuodelta 1985 ja Itävallan luvut vuodelta 1983.

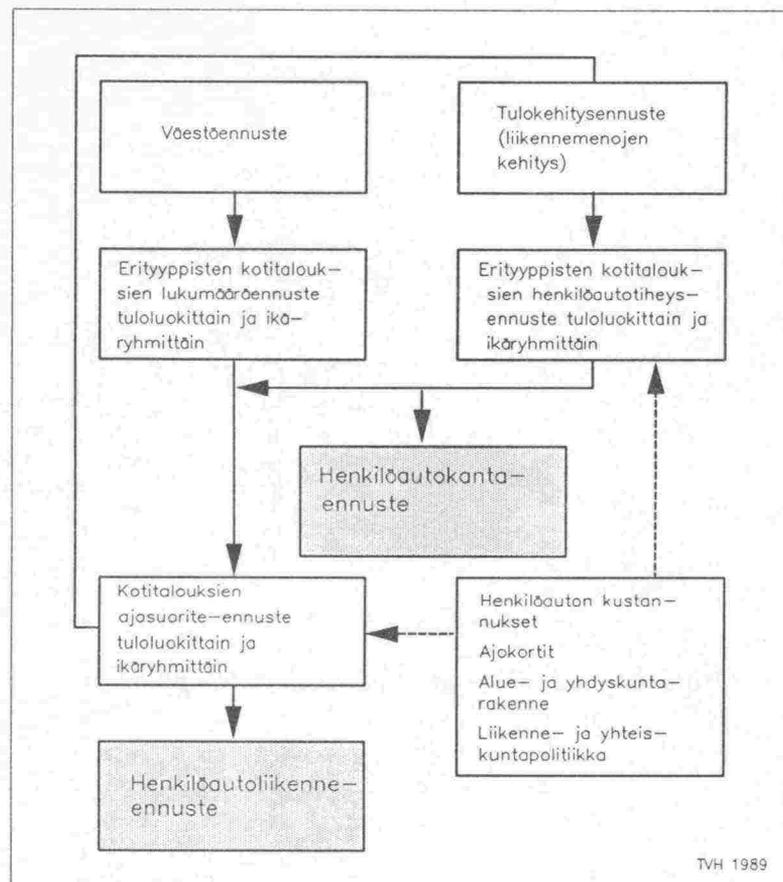
Ikäryhmä	Ha:n ajosuorite		
	Suomi	USA	Itävalta
-> 24	127	98	107
25 - 34	111	114	110
35 - 44	103	122	104
45 - 54	102	107	96
55 - 64	82	85	90
65 - 74	66	60	75
75 ->	53	41	75
Kaikki	100	100	100

Mainittujen tekijöiden lisäksi ajosuoritteen suuruuteen vaikuttaa alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitys, asuintalotyyppi ja polttoaineen hinta. Aluerakenteen vaikutus otetaan huomioon väestöennusteissa. Yhdyskuntarakenteen ja talotyypin vaikutus sisältyy osittain tuloluokka-analogiasystematiikkaan. Autoistuminen määräytyy ylempien tuloluokkien liikennekäyttäytymisestä ja ylempien tuloluokkien ihmiset asuvat enimmäkseen pientaloissa, jolloin yhdyskuntarakente on hajautuneempi kuin kerrostaloalueilla. Jatkossa yhä suurempi osa väestöstä asuu pientaloissa, mikä lisää jossain määrin ajosuoritetta.

Valtiovallalla on mahdollisuus vaikuttaa polttoaineen hintaan liikenteeseen kohdistetulla verotuksella. Huomattavat muutokset polttoaineen hinnassa vaikuttavat luonnollisesti ajosuoritteen suuruuteen. Koska raakaöljyn hintakehitystä on hyvin vaikeaa ennakoita, laadittiin liikenne-ennusteet ja liikenteen kasvukertoimet tuloluokka-analogiasystematiikan mukaisen päävaihtoehdon lisäksi kahden muun ajosuoritevaihtoehdon mukaisina. Halvan polttoaineen vaihtoehdon mukaan ajosuorite olisi vuonna 2010 nykyisen suuruinen eli 17 500 km vuodessa ja kalliin polttoaineen 14 500 kilometriä vuodessa (*liite-
taulukot 40 ja 41*).

3.2 Henkilöautoliikenne-ennuste 1989 - 2010

Henkilöautoliikenteen koko ennusteprosessi on esitetty *kuvassa 24*. Yhteisellä nuolella yhdistetyt vaikuttavat tekijät sisältyvät itse ennustemalliin. Katkonuolella yhdistetyt tekijät eivät sisälly ennustemalliin muuttujina, vaan niiden osalta on suoritettu ns. yleinen tarkastelu mahdollisista vaikutuksista liikenteen kehitykseen tai sen alueelliseen sijoittumiseen.

Kuva 24: Henkilöautoliikenteen ennusteprosessi kaaviona

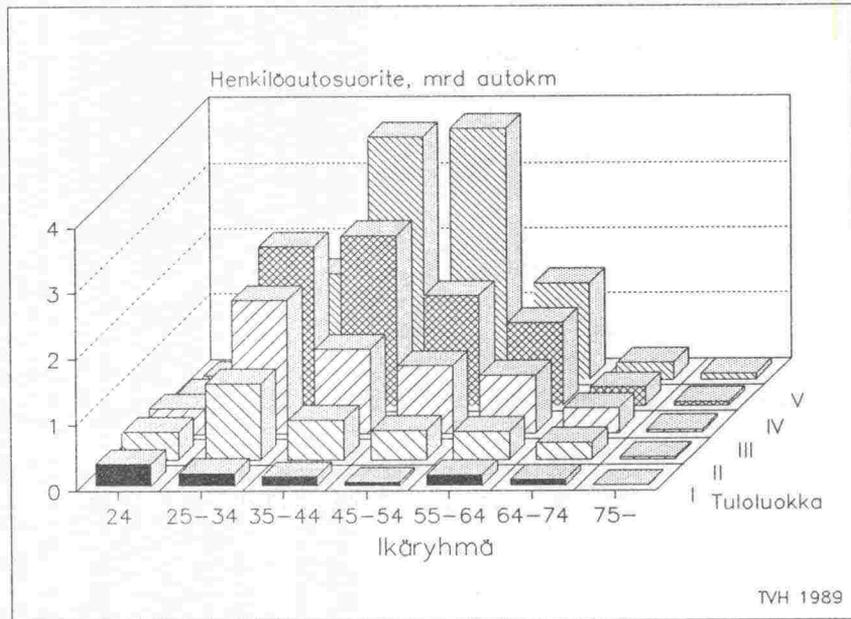
Henkilöautojen liikennesuorite-ennuste on saatu kertomalla erityyppisten kotitalouksien omistuksessa tai hallinnassa olevien autojen ennustetulla määrällä vastaava ajosuorite-ennuste. Kaavan avulla esitettyä henkilöautojen liikennesuorite-ennuste muodostuu seuraavasti:

$$\sum_1^n = kothatih * kotajos * kotlkm$$

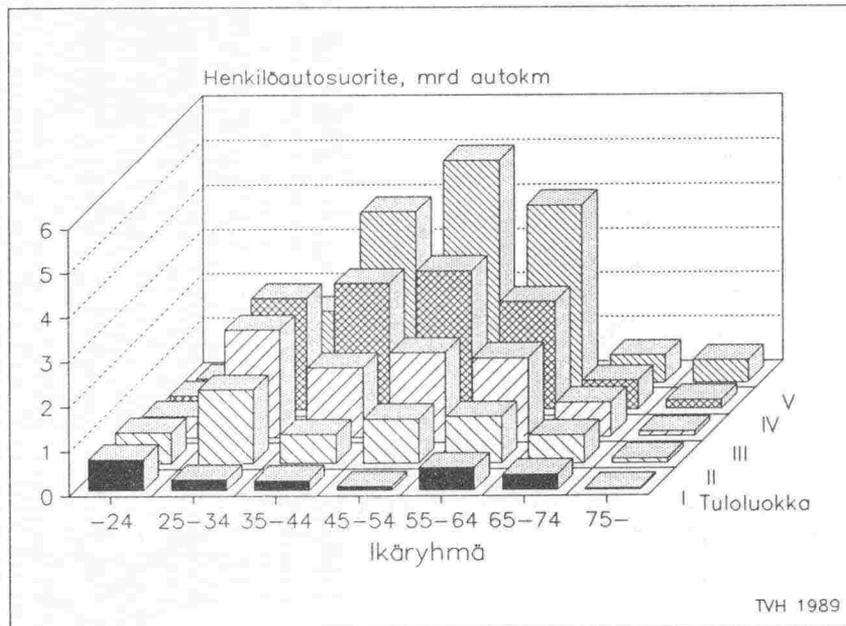
jossa

- kothatih* = kotitaloustyyppien henkilöautotiheys
kotajos = kotitaloustyyppien ajosuorite
kotlkm = kotitaloustyyppien kotitalouksien lukumäärä
n = kotitaloustyyppien lukumäärä

Henkilöautoliikenne jakaantuu epätasaisesti eri kotitaloustyypeille. Kotitalouden päämiehen iän ja tuloluokan mukaan henkilöautoliikennesuorite vuosina 1988 ja 2010 on esitetty kuvissa 25 ja 26.

Kuva 25: Kotitalouksien liikennesuorite 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

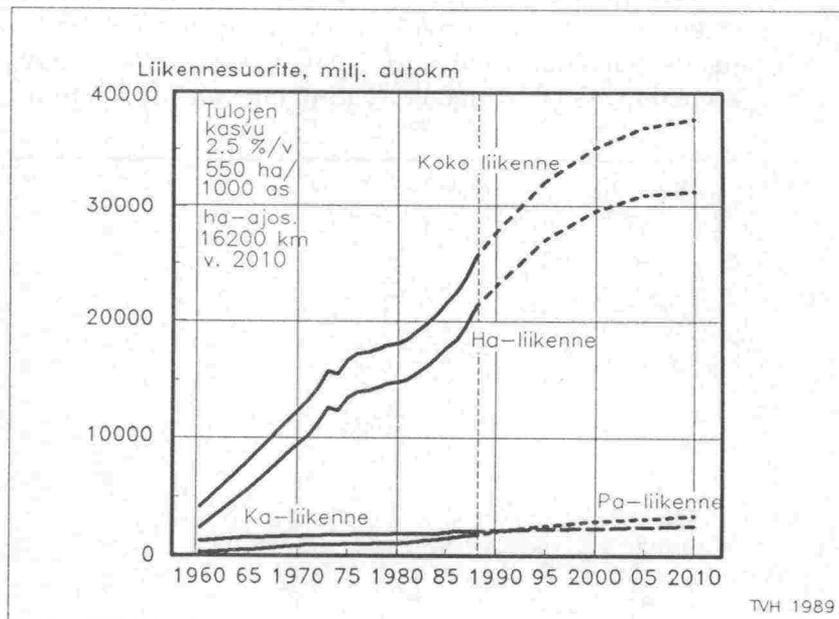
Kuva 26: Kotitalouksien liikennesuorite 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan

Koko maan henkilöautoliikenne kehittyi vuosina 1989 - 2010 taulukon 15 mukaisesti:

Taulukko 15: Henkilöautoliikenteen kehitys vuosina 1985 - 1988 ja ennuste vuosille 1989 - 2010

Vuosi	Yleiset tiet		Kadut ja yks. tiet		Kaikki tiet	
	Milj. autokm	Kasvu, %	Milj. autokm	Kasvu, %	Milj. autokm	Kasvu, %
1985	17760		8200		25970	
1988	21260	6.2	9470	4.9	30370	5.8
1990	23100	4.2	10230	4.0	33330	4.1
1995	27100	3.2	12000	3.2	39100	3.2
2000	29600	1.8	13100	1.8	42700	1.8
2005	31000	0.9	13400	0.5	44400	0.8
2010	31350	0.2	13650	0.4	45000	0.3

Henkilöautoliikenteen kehitys vuodesta 1960 ja ennuste vuosille 1989 - 2010 on esitetty myös kuvassa 27.

Kuva 27: Liikennesuorite vuosina 1960-1988 ja ennuste vuosille 1989-2010 yleisillä teillä

Henkilöautoliikenne alueittain ja tieluokittain

TVH:n liikennelaskentojen perusteella on olemassa suhteellisen hyvät tiedot henkilöautoliikenteen alueittaisesta ja tieluokittaisesta jakaantumisesta yleisten teiden osalta. Sen sijaan katujen ja yksityisteiden liikenteen alueellisesta sijoittumisesta ei ole olemassa vastaavantasoisia tietoa koko maata kattavasti. Tästä syystä henkilöautoliikenteen alueellisen ja tieluokittaisen jakaantumisen tarkastelu on rajattu koskemaan ainoastaan yleisiä teitä.

Henkilöautoliikenteen alueellisen ja tieluokittaisen jakautumisen perustana ovat alue- ja yhdyskuntarakenteessa tapahtuvat muutokset sekä lisääntyvän vapaa-ajan viettotavat.

Henkilöautoliikenne jakaantuu eri alueille ja tieluokille suunnilleen samalla tapaa kuin muukin liikenne. Tästä syystä on liikenteen lähempi alueittainen ja tieluokittainen tarkastelu suoritettu vain koko liikenteen osalta. Henkilöautoliikenne kasvaa ennustejakson alkuaikoina kuitenkin hiukan muuta liikennettä nopeammin ja vastaavasti ennustejakson lopussa vähän muuta liikennettä hitaammin. Tästä syystä henkilöautoliikenteelle on laadittu myös alueittaiset (TVL-piireittäiset) ja tieluokittaiset liikennemääräennusteet ja liikenteen kasvukertoimet (*liitetaulukot 10-14*). Tiepituuksien muutoksia ei tarkastelussa ole otettu huomioon.

Henkilöautoennustetta tehtäessä ei muiden liikennemuotojen mahdollisia vaikutuksia henkilöautoliikenteen kehitykseen ole tarkasteltu. Henkilöauton osuus henkilöliikennesuoritteesta on ylivoimaisen suuri, eikä ennustejaksolla ole nähtävissä mitään tätä jakautumaa oleellisesti muuttavaa kehitystä.

4 Muut autot

Muut autot (kuorma-, paketti-, linja- ja erikoisautot) olivat 11.7 prosenttia koko autokannasta vuonna 1988. Vastaavasti koko liikennesuoritteesta muiden autojen osuus oli 15.8 prosenttia. Koska muiden kuin henkilöautojen osuus koko liikennesuoritteesta on niin pieni, on tässä tyydytty näiden autojen osalta lähinnä trendityyppeihin ennusteisiin.

4.1 Kuorma-autot

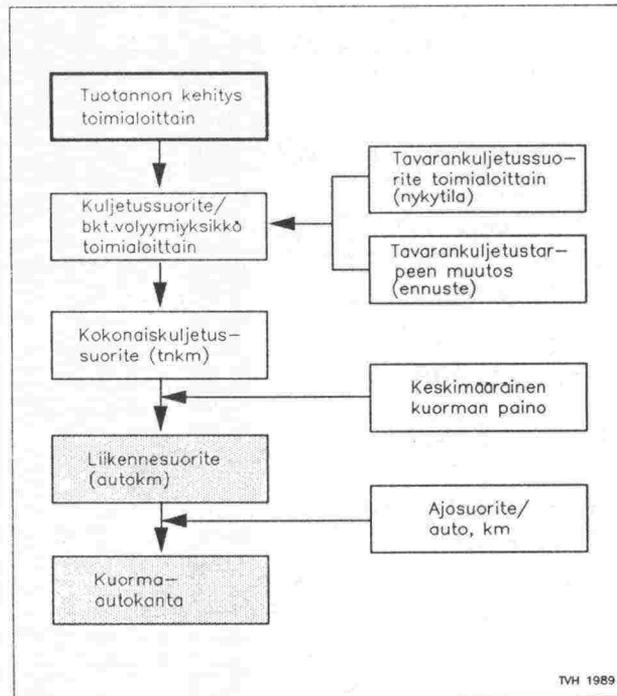
Kuorma-autokanta on pysynyt ennallaan koko 1980-luvun ajan. Kuorma-autokannan kehitykseen ovat vaikuttaneet akseli-, teli- ja kokonaispainojen korotukset sekä siirtyminen yhä enemmän täysperävaunullisiin kuorma-autoihin. Vaikka tavarankuljetussuorite on kasvanut vuosittain saman verran kuin bruttokansantuotekin, kuljetukset on pystytty hoitamaan autojen koon suuretessa entisen suuruisella kalustolla. Vuonna 1990 tulevat voimaan suurimpien sallittujen akseli-, teli- ja kokonaispainojen korotukset. Kokonaispainot nousevat 48 tonnista 56 tonniin.

Kuorma-autokanta, tavarankuljetussuorite ja liikennesuorite ovat vuodesta 1975 kehittyneet seuraavasti:

	Ka-kanta kpl	Kuljetus suorite, Mrd tkm	Liikenne- suorite, Mrd autok
1975	50 905	15.0	2.4
1980	52 527	17.9	2.4
1985	52 019	20.1	2.5
1988	52 736	21.9 (-87)	2.6

Tarkasteluajanjakson aikana kuljetuksia on siirtynyt jonkin verran rautateiltä maanteille. Ennustejakson aikana osuuksien oletetaan pysyvän ennallaan.

Kuorma-autoliikenteen lähtökohtana on tuotannon toimialoittainen kehitysennuste, josta saadaan kuljetustarvearvio ja siitä edelleen tarvittava liikennesuorite ja autojen määrä (kuva 28). Ennustejaksolla tuotanto sisältää aikaisempaa enemmän jalostusasteen noususta ja muista laadullisista tekijöistä johtuvia eriä. Aineettomien erien (palvelut) osuus BKT:stä lisääntyy. Näistä syistä tuotannon kuljetusintensiivisyys pienenee, ja kuljetussuorite ei kasva aivan tuotannon kasvun suhteessa.

Kuva 28: Kuorma-autoliikenteen ennusteprosessi kaaviona

Tasku arvioi teollisuustuotannon ja rakennustoiminnan kasvavan keskimäärin 2.5 prosenttia vuodessa vuosina 1986-2010 (*liitetaulukko 15*). Vuosikasvu on vähän pienempi kuin edellisessä ennusteessa käytetty kasvuluku. Tässä on arvioitu, että kuljetussuorite kasvaa 2.0 prosenttia vuodessa v. 1989 - 2010. Kuorma-autojen liikennetarvetta vähentää kuljetusten rationalisointi. Lisäksi mm. puutavaran, massatavaran ja polttoaineiden kuljetukset, joden osuus kuorma-autojen liikennesuoritteesta on noin 40 prosenttia, kasvavat keskimääräistä teollisuustuotannon kasvua hitaammin (*liitetaulukko 16*).

Täysperävaunullisten kuorma-autojen osuuden kasvu ja kokonaispainojen korotus aiheuttavat sen, että kuorma-autojen keskimääräinen kuorman koko kasvaa ja liikennesuorite kasvaa selvästi vähemmän kuin kuljetussuorite.

Ennusteen mukaan kuorma-autokanta, kuljetussuorite ja liikennesuorite kehittyvät seuraavasti:

	<i>Ka-kanta kpl</i>	<i>Kuljetussuor. mrd tkm</i>	<i>Liikennesuor. milj. autokm</i>
1990	53 000	23.2	2 600
1995	53 500	26.0	2 700
2000	54 000	29.0	2 800
2010	55 000	34.0	3 000

Perävaunuttomien kuorma-autojen liikenne pienenee hiukan, puoliperävaunullisten pysyy ennallaan ja ainoastaan täysperävaunullisten autojen suorite kasvaa (taulukko 16).

Taulukko 16: Kuorma-autojen liikennesuorite (milj. autokm) vuosina 1980-1987 ja ennuste vuosille 1990-2010 ajoneuvotyypeittäin

Vuosi	Ajoneuvotyyppi			Yhteensä
	KAIP	KAPP	KATP	
1980	1 300	200	900	2 400
1985	1 200	150	1 100	2 500
1987	1 150	150	1 200	2 570
1990	1 150	150	1 300	2 600
1995	1 100	150	1 450	2 700
2000	1 100	150	1 550	2 800
2010	1 100	150	1 750	3 000

Yleisten teiden osuus kuorma-autoliikenteestä on noin 70%.

4.2 Pakettiautot

Pakettiautokanta ja -liikenne ovat kehittyneet epätasaisesti. 1960- ja 1970-luvuilla tämä on johtunut mm. pakettiautoihin kohdistuvista lainsäädännön muutoksista. 1980-luvulla pakettiautoliikenteen kasvu on kiihtynyt. Se on ollut 6-7 prosenttia vuodessa. Lisäksi pakettiautojen kantavuus on lisääntynyt, joten kuljetuskapasiteetti on kasvanut vielä liikenteen kasvua nopeammin.

Pakettiautoliikenteen nopea kasvu johtuu elinkeinorakenteen muutoksesta ja palveluelinkeinojen nopeasta kasvusta. Pakettiautoliikennettä lisää myös yritysten pyrkimys nopeisiin ja täsmällisiin kuljetuspalveluihin (JOT).

Pakettiautoliikenne näyttää kasvavan myös jatkossa nopeasti. Kasvuperustaksi on valittu pitkällä aikavälillä palveluelinkeinojen kasvuvauhti. Tosin ennustejakson alussa kasvu on nopeampaa. Kantavuuden lisääntyminen hillitsee

jonkin verran autokannan kasvua. Autokohtaisen ajosuoritteen oletetaan pysyvän nykyisellään noin 16 000 kilometrissä vuodessa. Ennusteen mukaan pakettiautoliikenne kehittyi vuosina 1989-2010 seuraavasti:

<i>Vuosi</i>	<i>Pa-kanta kpl</i>	<i>Pa-liikenne milj. autokm</i>
1975	77 546	1 470
1980	96 624	1 550
1985	127 618	2 050
1988	160 901	2 520
1990	180 000	2 900
1995	230 000	3 700
2000	260 000	4 150
2010	300 000	4 800

Yleisten teiden osuus pakettiautoliikenteestä on noin 60 prosenttia.

4.3 Linja-autot

Linja-autoliikenne on pysynyt suunnilleen ennallaan vuodesta 1975 lähtien. Syynä tähän on mm. henkilöautokannan nopea kasvu ja haja-asutusalueiden pienenevä väestöpohja, mikä on tehnyt linja-autojen paikallisvuoroja kannattamattomaksi maaseudulla. Maaseudulla linja-autoliikenne on viime vuosina jopa pienentynyt. Taajamissa lisääntynyt polkupyöraliikenne kilpailee jonkin verran linja-autoliikenteen kanssa.

Linja-autoliikenteen tuleva kehitys riippuu suuresti valtiovallan toimenpiteistä. Ilman tukitoimenpiteitä nykyisen liikenteen tason säilyttäminen on vaikeaa. Henkilöautokanta kasvaa edelleen nopeasti ja vähentää linja-auton käyttäjiä.

Suurelle osalle linja-autoliikenteen käyttäjistä tämä liikkumuistapa on ainoa vaihtoehto (vanhukset, nuoret, lapset). Etenkin vuosituhannen vaihteen jälkeen vanhojen ihmisten osuus väestöstä kasvaa, ja julkisten liikennevälineiden tarve lisääntyy. Tästä syystä linja-autoennusteessa onkin lähdetty siitä, että linja-autoliikenteen nykyinen taso säilyisi myös tulevaisuudessa.

4.4 Erikoisautot

Erikoisautoja ovat muut kuin henkilö-, kuorma-, paketti- tai linja-autot. Erikoisautoja on useita lajeja, ja niitä tulee jatkuvasti lisää. Merkittävimmät erikoisautoryhmät ovat palo-, sairaus- ja nosturiautot.

Palo- ja sairausautojen lukumäärä ei juuri enää kasva tulevaisuudessa. Toisaalta tekniikan kehityksen ja erikoistumisen seurauksena on syntynyt uusia erikoisautoryhmiä, ja kannan kasvu on ollut nopeaa 1980-luvulla, jolloin se on kasvanut peräti 10 prosenttia vuodessa. Erikoisautojen käytöstä ei ole olemassa luotettavia tilastotietoja, joten tässä on tyydytty näiden autojen osalta trendiennusteeseen. Erikoisautokannan odotetaan kasvavan lineaarisesti koko ennustejakson ajan, ja kanta kehittyi seuraavasti:

1985	11 900
1988	15 400
1990	18 000
1995	25 000
2000	33 000
2010	35 000

Erikoisautokannan jakaantuminen lääneittäin on esitetty *liitetaulukossa 26*.

TVH:n liikennelaskennoissa erikoisautojen liikennesuoritetta ei seurata erikseen, van se sisältyy muiden autojen liikennesuoritteeseen, ja on melko pieni. Tästä syystä ei erikoisautoille ole tehty omaa liikenne-ennustetta.

4.5 Muu liikenne alueittain

Kuorma-, paketti- ja linja-autoliikenteen alueellisen jakautumisen perustana ovat alueelliset väestö- ja työpaikkaennusteet ja -suunnitteet. Viime vuosina eri läänien väliset kehityserot ovat lisääntyneet. Uudet työpaikat ovat keskittyneet lähes täysin Uudellemaalle, työvoiman kysyntä on ollut heikkoa muualla Suomessa ja nuorta työvoimaa on muuttanut pääkaupunkiseudulle. Muissa lääneissä työpaikkojen kasvu on ollut mahdollista lähinnä aluekeskuksissa.

Sisäasiainministeriön laatiman väestö- ja työpaikkasuunnitteen /5/ mukaan alueellisia kehityseroja pyritään tasoittamaan. Kuitenkin tämänkin mukaan yli puolet työpaikkojen määrän lisäyksestä olisi Uudellamaalla (*liitetaulukko 4*). Vuoteen 2000 mennessä Uudenmaan työpaikkojen arvioidaan lisääntyvän 61 000 henkilöllä, kun muissa lääneissä lisäystä olisi yhteensä vain 51 000 henkeä. Kehitysaluelääneissä työpaikkojen määrä pyritään säilyttämään nykyisellään.

Tavaroiden ja palvelujen tuotannon tulevalla alueellisella sijoittumisella on luonnollisesti vaikutuksensa liikenteen sijoittumiseen maan eri osiin ja tieverkolle. Tavaraliikenteen (kuorma- ja pakettiautot) alueellisen jakautumisen perustana on tässä jalostus ja palveluelinkeinojen työpaikkojen alueellinen kehitys sekä alueen maantieteellinen sijoittuminen joko maan keski- tai reuna-alueille. Nopeinta tavaraliikenteen kasvu on Uudellamaalla ja hieman keskimääräistä hitaampaa väestökatoalueissa, jotka lisäksi sijaitsevat maan itä- tai länsiosissa (Kymen, Pohjois-Karjalan, Turun ja Porin ja Vaasan läänit)

Kuorma-autokannan ja -liikenteen alueellinen jakautuminen on esitetty *liitetaulukossa 17 ja 18* sekä pakettiautokannan ja -liikenteen jakautuminen *liitetaulukoissa 19 ja 20*.

Linja-autoliikenteen alueittaiset liikennemäärät on esitetty *liitetaulukoissa 21 ja 22*. Linja-autoliikenteen alueellisen jakautuman odotetaan pysyvän nykyisellään.

Toteutuessaan sisäasiainministeriön alueittainen väestö- ja työpaikkasuunnite merkitsee suhteellisen tasapainoista alueellista kehitystä. Viime vuosien trendien mukaan alueellinen kehitys on ollut epätasaisempaa ja pääkaupunkialuekeskeistä. Suunnitteen mukainen tasapainoinen alueellinen kehitys edellyttää valtiovallalta huomattavia aluepoliittisia toimenpiteitä.

4.5 Muu liikenne tieluokittain

Tavara- ja linja-autoliikenteen tieluokittaisen kehityksen taustalla on alue- ja yhdyskuntarakenteessa tapahtuvat muutokset. Pääkaunkiseudun nopea kasvu, aluekeskusten kehitys ja taajamistuminen aiheuttavat liikenteen siirtymistä alemmalta tieverkolta ylemmälle ja taajamiin. Toisaalta hyvät liikenne- ja tieyhdytydet maan eri osien välillä edesauttavat tasapainoisen alueellisen kehityksen aikaansaamiseksi.

Pääteiden suhteellinen osuus tavaraliikenteestä kasvaa ennustejakson aikana. Pääteiden osuus kuorma-autoliikenteestä kasvaa 70 prosenttiin nykyisen 66 prosentin asemasta ja pakettiautoliikenteen 60:een nykyisestä 53 prosentista vuoteen 2010 mennessä. Katujen ja yksityisteiden sekä yhdys- ja kokoojateiden kuorma-autoliikenteen on oletettu pysyvän nykyisellä tasollaan. Pakettiautoliikenne kasvaa pääteiden ohella runsaasti myös muulla tie- ja katuverkolla (*liitetaulukot 23 - 24*).

Linja-autoliikenne pysyy kokonaisuudessaan ennallaan, mutta siirtyy samoin kuin muukin liikenne aikaisempaa enemmän pääteille. Katuverkon liikenne pysyy nykyisellään ja maaseudun linja-autoliikenne on vuonna 2010 hiukan vähäisempää kuin nykyään (*liitetaulukko 25*).

5 Liikenteen kyllästymistaso Suomessa

5.1 Henkilöautoliikenteen kyllästymistaso

Liikenne-ennusteita tehtäessä on yleensä henkilöautotiheydelle asetettu kyllästymistasoja. Kyllästymistason saavuttamisen jälkeen henkilöautokanta kasvaisi enää väestön kasvun suhteessa. Autokannan jatkaessa kasvuaan kyllästymistasojen yli, näitä tasoja on usein jouduttu nostamaan ylöspäin.

Henkilöautotiheyden sijasta on käyttökelpoisempaa asettaa kyllästymistasoja liikenteelle. Henkilöautoliikenteen kyllästymistaso saavutettaisiin silloin, kun kaikilla maan ajokkyisillä asukkailla olisi käytettävissään vähintään yksi henkilöauto, ja auton käyttäjän vuotuinen ajosuorite ei enää kasvaisi. Tällöin liikenne kasvaisi (tai pienenesi) enää väestön kasvun suhteessa.

Kansainvälisen asiantuntijaryhmän /18/ mukaan noin 60 prosenttia yhteiskunnan väestöstä on yleensä autonajokkyisiä. Tämän mukaan liikenteessä olevien autojen maksimimäärä saavutettaisiin Suomessa silloin, kun henkilöautotiheys saavuttaa 600 autoa/1000 asukasta rajan. Autotiheys tosin voi olla suurempikin, mutta ajokkyisten määrä rajoittaa ylimääräisten autojen käyttöä. Henkilöautotiheys voi nousta yli 600 auton, kun samalla henkilöllä on useita autoja, mutta henkilö voi ajaa vain yhtä autoa kerrallaan, joten yli 600 autotiheyden autot olisivat reservissä.

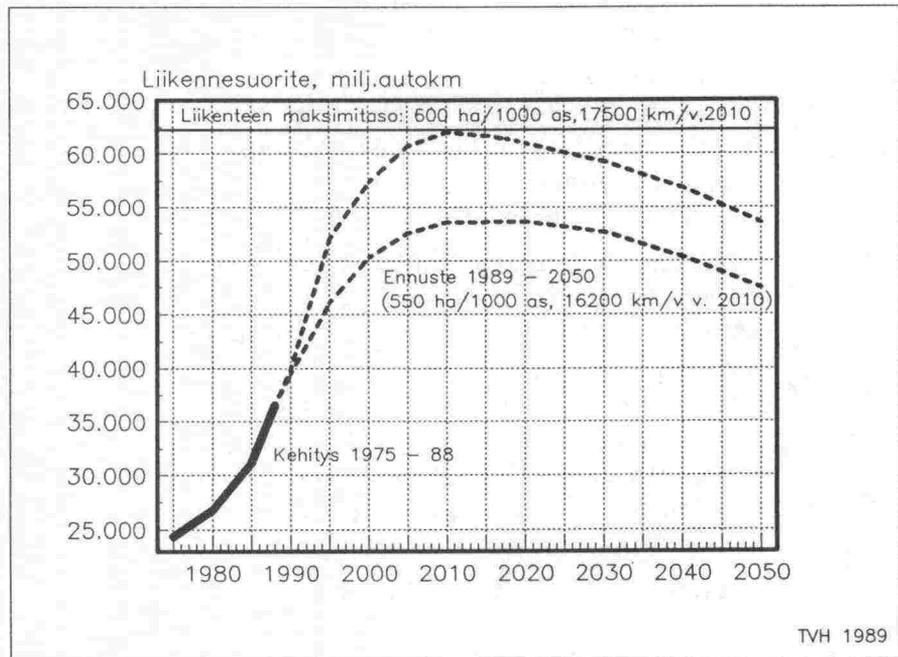
5.2 Milloin Suomi saavuttaa liikenteen maksimitason

Ajokkyisten tai -haluisten määrää voidaan arvioida myös ajokorttitiheyden kehityksen perusteelle. Tosin kaikki ajokkyiset eivät hanki ajokorttia, mutta toisaalta kaikki ajokortilliset eivät hanki autoa. Kerran hankittu ajokortti säilyy myös vanhemmalla iällä. Lääkärintarkistuksissa niitä ei juurikaan hylätä. Kuten *luvussa 2* jo todettiin, ajokorttiennusteen perusteella henkilöautoliikenteeseen osallistuvien määrä näyttää jäävän myös Suomessa 60 prosentin vaiheille koko väestöstä laskettuna.

Tämän ennusteen mukaan henkilöautotiheys on 550 autoa 1000 asukasta kohti vuonna 2010. Tällöin oltaisiin noin 10 prosentin päässä aktiivikäytössä olevien henkilöautojen määrästä. Vuoden 2010 jälkeen väkiluku alkaa nopeasti pienetä, ja vaikka henkilöautotiheys vielä kasvaisikin, ei henkilöautokanta ja varsinkaan henkilöautoliikenne kasva paljoakaan vuoden 2010 jälkeen. Henkilöautoliikenteen hitaaseen kasvuun ja alkavaan pienenemiseen vaikuttaa väestön vähenemisen lisäksi väestön vanheneminen (*ks. luku 7*).

Mikäli henkilöautotiheys on vuonna 2010 mainitun suuruinen ja muu liikenne kasvaisi vielä vuoden 2010 jälkeenkin saman verran kuin sen arvioidaan kasvavan vuosituhanen ensimmäisellä kymmenellä, Suomen liikenne saavuttaa maksimitasonsa melko pian vuosituhanen vaihteen jälkeen, vuosien 2010 ja 2020 tienoilla.

Kuinka lähellä maksimitasoa ennusteen mukainen liikenne on vuonna 2010? Kun verrataan ennustettua liikennettä sellaiseen maksimiliikenteeseen, joka perustuu 600 auton henkilöautotiheyteen ja 17 500 kilometrin vuotuisen henkilöautosuoritteeseen, olisi ennustettu liikenne vuonna 2010 noin 17 prosentin päässä maksimiliikenteestä (liitetalukko 40, kuva 29). Tässä tapauksessa väestön vähenemisestä johtuen liikenne alkaisi pienetä jo heti vuoden 2010 jälkeen.

Kuva 29: Tieliikenteen kehitys 1975-1988 ja ennuste vuosille 1989-2050 sekä liikenteen maksimitaso vuonna 2010

6 Autokanta ja liikenne 1989 - 2010

Autolajeittaisen tarkastelun jälkeen ennusteet on koottu koko autokantaa ja liikennettä kattaviksi ennusteiksi. Koko maan lisäksi ennusteet on tehty lääneittäin (TVL-piireittäin). Liikenne-ennuste on jaettu myös TVL-piireittäin tieluokille.

6.1 Autokanta

Ennusteen mukaan Suomen autokanta kasvaa nopeasti vielä 1990-luvun ajan. Kasvu hidastuu selvästi siirryttäessä ensi vuosituhannele. Vuodesta 1960 lähtien autokanta on kehittynyt ja ennustetaan kehittyvän seuraavasti:

Vuosi	Ha-kanta	Kasvu, %/v.	Koko autokanta	Kasvu, %/v.
1960	183 409		256 892	
1965	454 291	19.9	545 641	16.3
1970	711 968	9.4	828 010	8.7
1975	996 284	7.0	1 139 967	6.6
1980	1 225 931	4.2	1 392 827	4.1
1985	1 546 094	4.7	1 746 616	4.6
1988	1 795 908	5.1	2 034 166	5.2
1990	1 940 000	4.0	2 200 000	4.0
1995	2 250 000	3.0	2 557 000	3.0
2000	2 500 000	2.1	2 843 000	2.1
2005	2 670 000	1.3	3 047 000	1.4
2010	2 730 000	0.4	3 130 000	0.5

Henkilöautokanta kasvaa ennustejakson aikana 52 ja koko autokanta 54 prosenttia. Autolajeittaiset ennusteluvut on esitetty *liitetaulukossa 27* ja koko autokannan alueittainen ennuste *liitetaulukossa 28*.

6.2 Liikenne

Autokannan lailla myös liikenne kasvaa nopeasti 1990-luvun ajan, mutta hidastuu vuosituhatteen vaihteen jälkeen. Vuodesta 1975 liikenne on kehittynyt ja ennustetaan kehittyvän vuoteen 2010 mennessä seuraavasti:

Vuosi	Yleiset tiet	Liikennesuorite, milj. autokm		
		Kasvu, %/v.	Kaikki tiet	Kasvu, %/v.
1975	16 710		24 370	
1980	18 100	1.6	26 760	1.9
1985	21 620	3.6	31 150	3.1
1988	25 570	5.8	36 510	5.4
1990	27 650	4.0	39 500	4.0
1995	32 250	3.1	46 070	3.1
2000	35 520	1.8	50 300	1.8
2005	37 000	1.0	52 500	0.9
2010	37 700	0.4	53 500	0.4

Ennustejakson aikana liikenne kasvaa saman verran sekä yleisillä teillä että kaduilla ja yksityisteillä. Autolajeittaiset liikennesuoriteluvut on esitetty kaikkien teiden ja yleisten teiden osalta *liitetaulukoissa 29 ja 30*. Vuosina 1989 - 2010 henkilöautoliikenne kasvaa 46 ja koko liikenne 47 prosenttia.

Koko liikenne alueittain

Liitetaulukossa 31 on esitetty yleisten teiden liikennesuoritteiden kehitysen-
nuste TVL-piireittäin vuosina 1988 - 2010. Liikenne kasvaa tasaisesti koko
maassa. Ainoastaan Uudenmaan piirissä (länissä) liikenteen kasvu on selvästi
keskimääräistä suurempaa. Suuralueittain1 liikenteen arvioidaan kasvavan
vuosina 1989 - 2010 seuraavasti:

Etelä-Suomi	50 %
Keski-Suomi	45 %
Pohjois-Suomi	45 %

Uuden ennusteen mukaan liikenne kehittyy huomattavasti tasaisemmin kuin
PALA 86 - 2010 -ennusteessa oletettiin. Myös vuosina 1985 - 1988 liikenne on
kasvanut hyvin tasaisesti koko maassa (ks. myös luku 8).

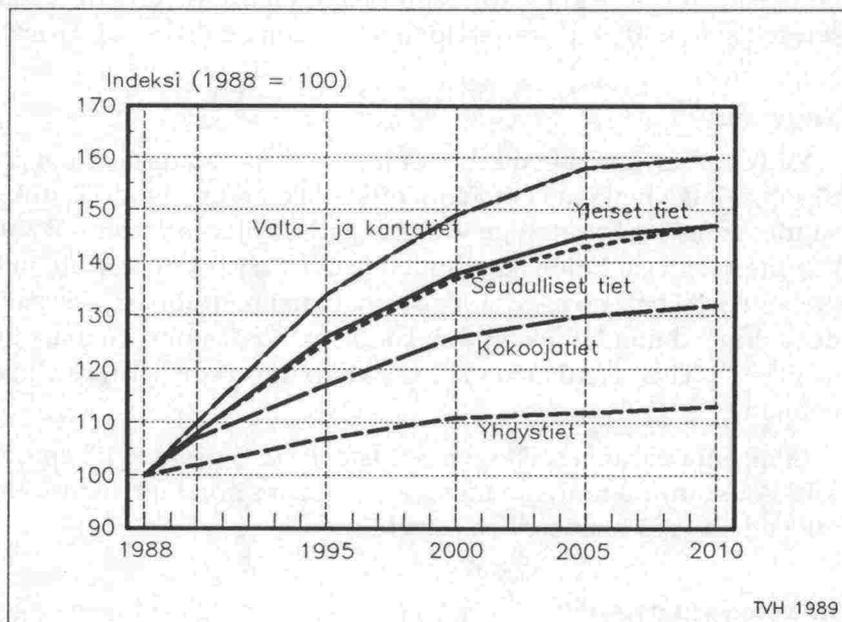
Alueittaista liikenne-ennustetta varten TVL-piirit on jaettu ryhmiin, joiden si-
sällä liikenteen kasvu oletetaan saman suuruiseksi. Liikenne kasvaa vähän
keskimääräistä hitaammin Turun, Vaasan, Kymen ja Pohjois-Karjalan piireissä.
Mainitut piirit ovat väestökatoalueita ja samalla maan reuna-alueita. Hieman
keskimääräistä hitaampaa kasvu on myös Kainuun ja Lapin piireissä. Oulun ja
Keski-Pohjanmaan piireissä liikenteen oletetaan kasvavan ennustejaksolla
keskimääräistä vauhtia, ja maan keskialueilla, Hämeen, Mikkelin, Keski-Suo-
men ja Kuopion piireissä, hiukan keskimääräistä nopeammin. Uudenmaan pii-
rissä, jossa myös väkiluku lisääntyy ennustejaksolla noin 10 prosentilla, liiken-
teen arvioidaan kasvavan selvästi keskimääräistä nopeammin.

Koko liikenne tieluokittain

Koko liikenteen kehitys tieluokittain on esitetty *liitetaulukossa 32 ja kuvas-
sa 30* sekä tieluokittaisia liikenteen kasvua kuvaavia indeksejä *liitetaulukossa*
33. Ennusteen mukaan yleisten teiden liikenne kehittyy vuosina 1989 - 2010
tieluokittain seuraavasti:

Valtatiet	60 %
Kantatiet	60 %
Seudulliset tiet	47 %
Kokoojatiet	32 %
Yhdystiet	13 %
Yleiset tiet yhteensä	47 %
Kadut ja yksityiset tiet	46 %
Kaikki tiet yhteensä	47 %

Tarkasteltaessa liikenteen jakautumista eri tieluokille oletetaan eri tieluok-
kien osuuden tiepituudesta pysyvän ennallaan. Tieluokittaisen jaon perustee-
na on viime vuosikymmeninä tapahtunut ja edelleen jatkuva elinkeinoraken-
teen muutos, ja tästä johtuvat aluerakenteen (väestöennuste) ja yhdyskuntara-
kenteen (taajamistuminen) muutokset. Samoin lisääntyvän vapaa-ajan viettota-
vat vaikuttavat liikenteen sijoittumiseen eri tieluokille. Liikenteen
jakaantumista eri tieluokille on tässä tarkasteltu tieluokittain.

Kuva 30: Liikennesuoritteiden kehitys tieluokittain vuosina 1988-2010 (1988 = 100)

Päätiet

Muuttoliike pohjoisesta etelään ja maalta kaupunkeihin on vaikuttanut pääteiden liikenteen nopeaan kasvuun parina viime vuosikymmenenä. Nyttemmin muuttoliike on hiljentynyt, mutta jatkunee jossain määrin myös tulevaisuudessa. Aikaisempi muuttoliike aiheuttaa vielä jonkin verran matkoja entiselle kotiseudulle, ja tämä tapahtuu enimmäkseen päätieverkolla.

Taajamistuminen jatkuu vielä koko ennustejakson ajan, tosin aikaisempaa hitaampana. Sen seurauksena liikennettä keskittyy taajamia yhdistäville pääteille ja myös taajamien katuverkolle.

Vapaa-ajan ja tulojen lisääntyminen parantavat mahdollisuuksia matkustamiseen. Voidaan olettaa, että pitemmät lomat, pitkät viikonloput ja varhaisempi eläkkeelle siirtyminen antavat aikaisempaa enemmän mahdollisuuksia pitkien matkojen suorittamiseen. Nämä matkat tehdään enimmäkseen henkilöautolla, ja lähinnä pääteitä käyttäen.

Mikäli polttoaineen hinta nykyisellä alhaisella tasolla, lisää tämä jossain määrin pitkien henkilöautomatkojen suorittamista ja pääteiden liikennettä.

Seudulliset tiet ja kokoojatiet

Seudullisten ja kokoojateiden liikenteeseen vaikuttavat osin samat tekijät kuin pääteiden tai yhdysteiden liikenteen kehitykseen. Tästä syystä seudullisten liikenteen oletetaan kehittyvän ennustejaksolla saman verran kuin liikenne yleisillä teillä keskimäärin. Kokoojateiden liikenteen odotetaan kehittyvän seudullisten teiden ja yhdysteiden liikenteen kehityksen keskiväliltä.

Yhdystiet

Yhdysteiden liikenteen kasvua hidastaa haja-asutusalueiden pienenevä väestöpohja, mikä heikentää etenkin joukkoliikenteen mahdollisuuksia. Tulevaisuudessa myös yhdysteiden vaikutuspiirissä olevan väestön ikärakenne muuttuu siten, että vanhojen ikäryhmien osuus kasvaa entisestään, mikä edelleen pienentää liikenteen kasvua. Toisaalta henkilöautotiheys kasvaa maaseutukunnissa nopeammin kuin kaupunkikunnissa. Kesäasuntojen määrän kasvu ja lomalaiset lisäävät etenkin kesäaikana koko tieverkon ja myös yhdysteiden liikennettä.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella yhdysteiden liikenteen kasvu jää vähäiseksi, mutta uuden ennusteen mukaan se on kuitenkin suurempaa, kuin mitä edellisessä ennusteessa oletettiin.

Kadut ja yksityistiet

Yhdyskuntarakenteen toiminnoittainen ja alueellinen hajaantuminen (pien-taloasuminen) lisää yhdyskunnan sisäisen liikenteen tarvetta. Tämä koskee sekä työ-, asiointi-, että vapaa-ajan matkoja. Hajanainen yhdyskuntarakenne heikentää myös joukkoliikenteen mahdollisuuksia. Päivittäinen vapaa-ajan lisääntyminen antaa uusia mahdollisuuksia toimintoihin, mikä synnyttää liikkumisen tarvetta. Informaatiotekniikan kehitys vaimentaa jonkin verran työmatkaliikenteen kasvua, ja tasaa siten liikenteen ruuhka-aiheita. Sama vaikutus on tulevaisuuden nykyistä joustavimmilla työajoilla.

Suurten kaupunkien keskustojen ruuhkautuminen ja pysäköintipaikkojen puute hillitsevät paikoin henkilöautoliikenteen kasvua taajamissa. Sama vaikutus on vapaa-ajan lisääntymisellä pitempien lomien ja vapaiden osalta, koska tällöin ollaan usein poissa paikkakunnalta.

Kuten edellä mainituista seikoista käy ilmi, monet tekijät vaikuttavat niin yleisten teiden kuin katujenkin liikenteen kasvuun. Tässä onkin päädytty siihen, että liikenne kasvaisi samassa suhteessa sekä yleisillä teillä että kaduilla ja yksityisteillä.

Liikenne TVL-piireittäin ja tieluokittain

Liikenteen TVL-piireittäisen ja tieluokittaisen jakautumisen perustana on liikenteen tieluokittainen ja alueellinen jakautuminen. Piirin sisällä liikenne kasvaa eri tieluokilla samassa suhteessa koko maassa. Jos piirin liikenne kasvaa keskimääräistä enemmän, kasvaa se keskimääräistä enemmän piirin kaikilla tieluokilla. Erot eri piirien välillä ovat kuitenkin pienet. Liikenteen piireittäinen ja tieluokittainen jakautuma on karkea, koska siinä ei paikallisia olosuhteita ole voitu ottaa huomioon. Toisaalta lähtötietojen tarkkuus ei ole kovin hyvä etenkin alemmalla tieverkolla, joten myös tästä syystä on päädytty edellä mainittuun jakotapaan.

Liikenteen kasvukertoimet piireittäin ja tieluokittain vuosina 1980 - 88 ja 1985 - 88 on esitetty *liitetaulukoissa 34 ja 35*. Ennustetut liikennemäärät ja kasvukertoimet vuosille 1988 - 2010 on nähtävissä *liitetaulukoissa 36 ja 37*.

7 Liikenne vuoden 2010 jälkeen

Väestöennusteiden (TK, Kela) mukaan Suomen väkiluku alkaa nopeasti pienetä vuoden 2010 jälkeen. Vanhojen ikäryhmien osuus kasvaa, ja työikäisen väestön määrä pienenee. Vuonna 2050 Suomen väkiluvun arvioidaan olevan noin 4 miljoonaa. Työikäinen väestö (16 - 64-vuotiaat) pienenee nykyisestä 3.3 miljoonasta 2.4 miljoonaan henkilöön vuonna 2050. Vuosina 2010 - 2050 väestön ennustetaan kehittyvän seuraavasti:

Vuosi	Väkiluku (1000 asukasta)
2010	4978
2020	4878
2030	4682
2040	4375
2050	4000

Esitetty väestöennuste toteutuu, jos perheen keskimääräinen lapsiluku pysyy ennallaan, ja siirtolaisuutta ei ole ennustettua enemmän. Nykyisin vuosittain otettavat pakolaismäärät eivät vaikuta juurikaan väestön kehitykseen. Sen sijaan väestöennusteita voi sotkea mm. kasvihuoneilmaston aiheuttama ekopakolaisten mahdollinen maahanmuutto ensi vuosituhannen alussa. Samoin työvoiman liikkuvuus EC:n ja Eftan sisällä saattaa aiheuttaa muutoksia väestökehitykseen.

Ennustetulla väestön kehityksellä on luonnollisesti vaikutuksensa liikenteen kehitykseen heti vuoden 2010 jälkeen. Pienenevä väestöpohja vaikuttaa etenkin henkilöautoliikenteen kehitykseen. Vuoden 2010 jälkeen henkilöautokannan ja -tiheyden arvioidaan kehittyvän seuraavasti:

Vuosi	Ha-kanta	Ha-tiheys (autoa/1000 asukasta)
2010	2 730 000	550
2020	2 830 000	580
2030	2 800 000	600
2040	2 625 000	600
2050	2 400 000	600

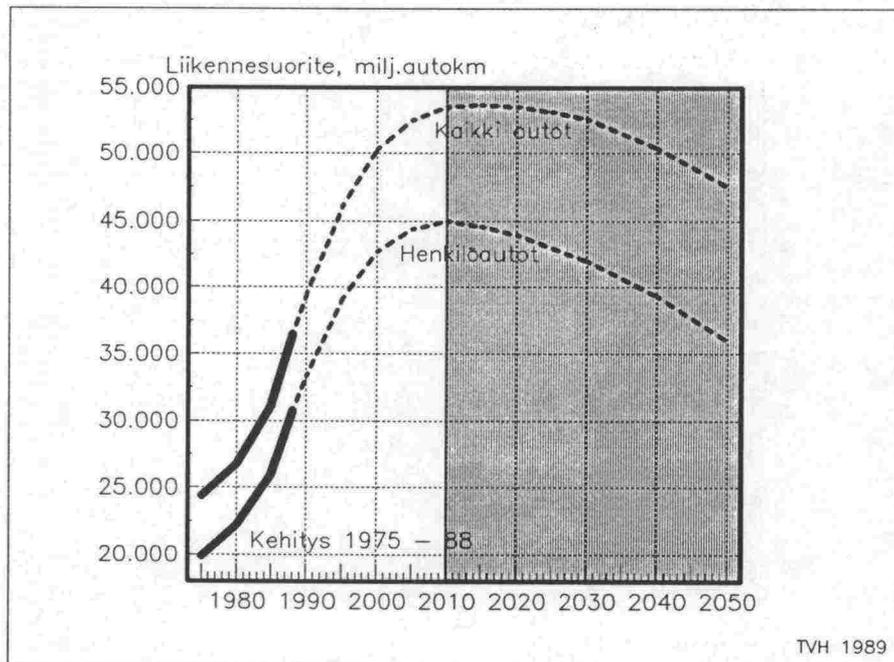
Ennusteen mukaan henkilöautokanta saavuttaisi huippunsa vuoden 2020 tienoilla ja henkilöautotiheys saavuttaisi kyllästymistason vuonna 2030. Henkilöautotiheys, 600 autoa/1000 asukasta merkitsee sitä, että jokaisella ajokortillisella olisi yksi auto käytettävissään.

Vuoden 2010 jälkeen siirtyvät suuret ikäluokat eläkeikään, ja vanhojen ikäryhmien osuus väestöstä kasvaa. Kuten *luvussa 3* totesimme, vanhojen ihmisten vuotuinen henkilöauton ajosuorite on keskimääräistä pienempi, joten myös keskimääräinen henkilöautosuorite pienenee edelleen vuoden 2010 jälkeen. Vuoteen 2050 ajosuoritteen arvioidaan kehittyvän seuraavasti:

Vuosi	Ha-suorite, km/vuosi
2010	16 200
2020	15 500
2030	15 000
2040	15 000
2050	15 000

Tavaraliikenteen kasvu voi jatkua vielä henkilöautoliikenteen kyllästymistason saavuttamisen jälkeenkin. Tässä oletetaan tavaraliikenteen kasvavan henkilöä kohti vuosina 2010 - 2050 saman verran kuin vuosina 2000 - 2010, eli 0.6 prosenttia vuodessa, kun väestön väheneminen otetaan huomioon.

Edellä esitettyjen ennusteperusteiden mukaan Suomen liikenne olisi suurimmillaan vuosina 2010 - 2020. Henkilöautoliikenne alkaa pienetä jo vuoden 2010 jälkeen ajosuoritteen pienenemisen johdosta (*taulukko 17, kuva 31*). Tavaraliikenteen mahdollisen kasvun johdosta koko tieliikenne alkaa pienetä nopeasti vasta vuoden 2030 jälkeen.

Kuva 31: Tieliikenteen kehitys vuosina 1975-1988 ja ennuste vuosille 1989-2050

Taulukko 17: Liikenteen kehitysenennuste vuosille 1989-2050 (yleiset tiet, kadut ja yksityistiet)

Vuosi	Liikennesuorite, milj.autokm		
	Henkilöautot	Muut autot	Yhteensä
1988	30 730	5 780	36 510
1990	33 330	6 170	39 500
2000	42 700	7 600	50 300
2010	45 000	8 500	53 500
2020	44 000	9 500	53 500
2030	42 000	10 500	52 500
2040	39 400	11 000	50 400
2050	36 000	11 500	47 500

Koska vuosituhannen vaihteen jälkeisen väestönkehityksen suunta on vaikeasti ennakoitavissa, on aihetta varautua myös oletettua suurempaan väestömäärään vuosina 2010-2050. Tällöin myös liikenne olisi ennustettua suurempaa. Varsinaista ennustejaksoa pitemmissä tienpitotarkasteluissa onkin varmintä arvioida, että liikenne pysyy vuoden 2010 jälkeen ennallaan, eikä ala pienentä.

8 Ennusteen vertaaminen vuoden 1986 ennusteeseen

Vuoden 1986 ennusteessa ylimmän tulokvintiilin autoistuminen oli ilmeisesti aliarvioitu. Tämän kotitalousryhmän kotitaloudet ovat joko lapsiperheitä tai kahden tai useamman aikuisen kotitalouksia, ja kotitalouden keskokoko on suurempi kuin muiden tulokvintiilien kotitalouksien. Uudessa ennusteessa ylimmän tulokvintiilin kotitalouksien keskimääräiseksi autotiheydeksi on arvioitu 1.8 henkilöautoa kotitaloutta kohti vuonna 2010, kun se edellisessä ennusteessa oli 1.5 autoa. Ennustesystematiikan mukaan ylimmän tulokvintiilin suurempi autotiheys lisää myös alempien tuloryhmien autotiheyttä, koska ne seuraavat autoistumisessaan ylempää tuloryhmiä.

Lisäksi uudessa ennusteessa kotitalouksien määrä vuonna 2010 on arvioitu lähes 10 prosenttia suuremmaksi kuin vuoden 1986 ennusteessa. Myös henkilöauton vuotuinen ajosuorite vuonna 2010 on uudessa ennusteessa noin 6 prosenttia suurempi kuin edellisessä ennusteessa. Kun lisäksi ennusteen lähötaso (vuoden 1988 liikenne) on selvästi korkeampi kuin edellisessä ennusteessa, päädytään samansuuruisella tulokehityksellä kuin edellisessäkin ennusteessa nyt huomattavasti suurempiin autokannan ja liikenteen kasvulukuihin.

Uuden (1989) ja vuoden 1986 ennusteen lukuja on tässä verrattu autokannan ja liikenteen arvioidun kehityksen osalta. Molemmat ennusteet ulottuvat vuoteen 2010, joten vertailu on suoritettu kyseisen vuoden lukujen perusteella. Tarkastelu on suoritettu koko maan lisäksi alueittain ja tieluokittain.

8.1 Autokanta

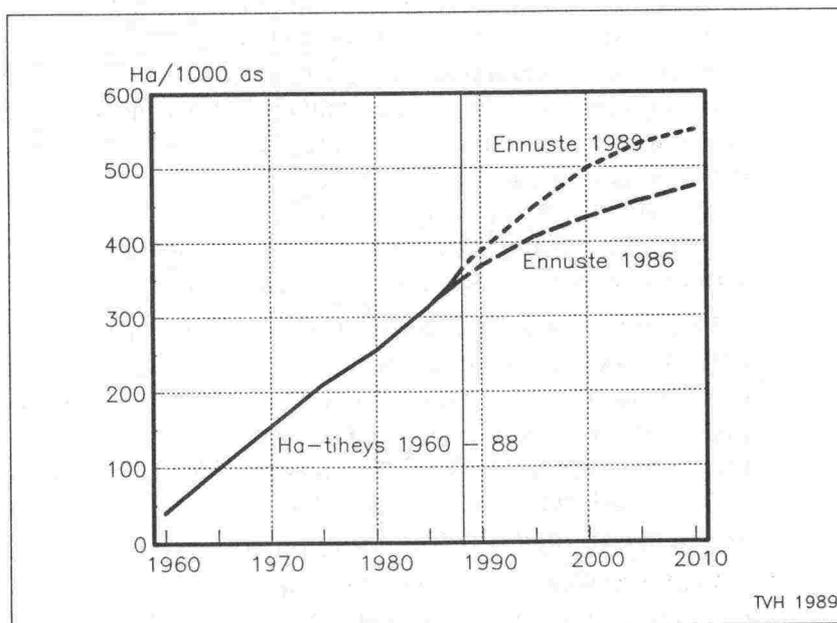
Uuden ennusteen mukaan koko autokanta on vuonna 2010 noin 15 prosenttia ja henkilöautokanta 14 prosenttia suurempi kuin edellisessä ennusteessa oletettiin. Molempien ennusteiden mukaiset luvut on esitetty taulukossa 18 ja henkilöautotiheydet lisäksi kuvassa 32.

Taulukko 18: Vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukainen autokanta vuonna 2010 autolajeittain

Autolaji	Autokanta		Ennuste 1989/ Ennuste 1986, %
	Ennuste 1989	Ennuste 1986	
Henkilöautot	2 730 000	2 400 000	+14
Kuorma-autot	55 000	57 000	-4
Pakettiautot	300 000	240 000	+25
Linja-autot	9 000	9 000	+0
Erikoisautot	35 000	25 000	+40
Kaikki autot	3 130 000	2 731 000	+15

Etelä-Suomessa uuden ennusteen mukainen autokanta on vuonna 2010 15 - 20 prosenttia suurempi kuin edellisessä ennusteessa. Keski- ja Pohjois-Suo-

messa arvioidaan autokannan kasvun olevan 10 - 15 prosenttia nopeampaa kuin edellisessä ennusteessa. Ennusteluvut ja ennusteiden väliset erot lääneittäin (TVL-piireittäin) on esitetty *taulukossa 19*.

Kuva 32: Henkilöautotiheyden kehitys vuosina 1960-1988 sekä vuosien 1986 ja 1989 ennusteiden mukainen kehitys vuoteen 2010

8.2 Liikenne

Sekä yleisillä teillä että kaduilla ja yksityisteillä liikenne kasvaa uuden ennusteen mukaan 22 prosenttia enemmän kuin edellisessä ennusteessa arvioitiin. Etenkin henkilö- ja pakettiautoliikenteen kasvun on oletettu nopeutuvan verrattuna vuoden 1986 ennusteeseen. Sen sijaan kuorma-autoennuste on aikaisempaa varovaisempi. Tämä johtuu mm. akseli- ja kokonaispainojen korotuksesta (*taulukko 20*).

Eri ajankohtina tehtyjä tieluokittaisia ennusteita on verrattu *taulukossa 21*. Uuden ennusteen mukaan liikenteen kasvu keskittyy entistä enemmän pääteille. Pääteiden liikenteen arvioidaan olevan vuonna 2010 lähes 30 prosenttia suurempi kuin edellisessä ennusteessa. Tosin kasvulukuihin vaikuttaa jonkin verran se, että pääteiden osuus tieverkosta on ennusteiden tekemisen välillä hiukan kasvanut. Yhdysteiden liikenteen oletetaan kehittyvän yhtä nopeasti molemmissa ennusteissa. Kaduilla ja yksityisteillä liikenteen oletetaan kasvavan uuden ennusteen mukaan saman verran kuin yleisillä teillä.

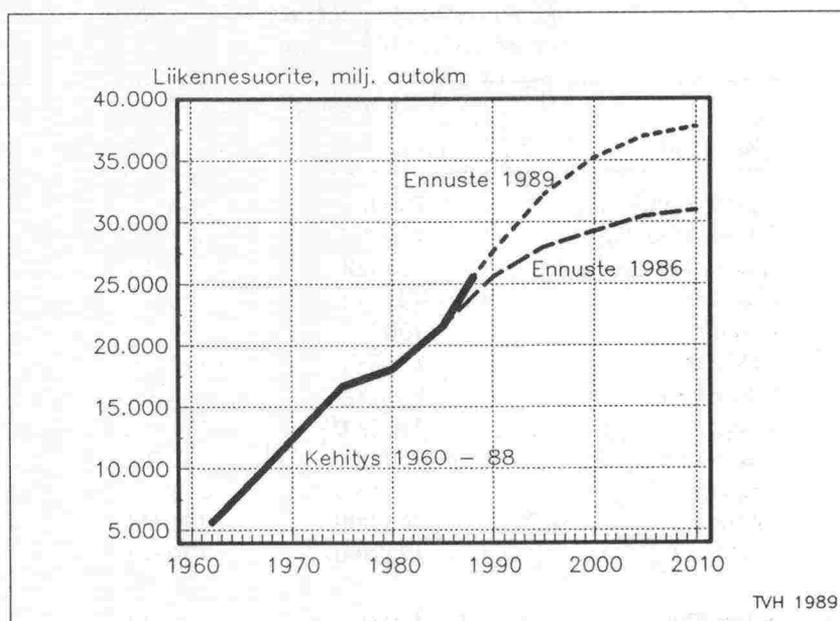
Taulukko 19: Koko autokanta lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan

Lääni/piiri	Autokanta vuonna 2010		Ennuste 1989/ Ennuste 1986, %
	Ennuste 1989	Ennuste 1986	
Uudenmaan	798 000	666 210	+ 20
Turun ja Porin	479 000	417 910	+ 15
Ahvenanmaan	22 000	18 750	+ 17
Hämeen	431 000	368 760	+ 17
Kymen	190 000	169 890	+ 12
Mikkelin	124 000	110 700	+ 12
P-Karjalan	107 000	94 830	+ 13
Kuopion	146 000	130 290	+ 12
K-Suomen	150 000	129 000	+ 15
Vaasan	298 000	272 560	+ 10
Oulun	263 000	241 690	+ 9
Lapin	122 000	109 680	+ 11
Koko maa	3 130 000	2 731 000	+ 15
Vaasan piiri	275 000	251 000	+ 10
K-Pohjanmaan piiri	73 000	66 540	+ 10
Oulun piiri	152 000	139 400	+ 9
Kainuun piiri	61 000	56 390	+ 9

Eri ennusteiden mukainen koko liikenteen kehitys on esitetty myös *kuvas*sa 33.

Taulukko 20: Liikennesuorite autolajeittain vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan yleisillä teillä

Autolaji	Liikennesuorite, milj. autokm		Ennuste 1989/ Ennuste 1986, %
	Ennuste 1989	Ennuste 1986	
Henkilöautot	31 350	25 100	+ 25
Kuorma-autot	2 500	2 700	- 7
Pakettiautot	3 400	2 750	+ 24
Linja-autot	450	460	+ - 0
Kaikki autot	37 700	31 000	+ 22

Kuva 33: Liikenteen kehitys yleisillä teillä vuosina 1960-1988 ja vuosien 1986 ja 1989 ennusteiden mukainen kehitys vuoteen 2010

Taulukko 21: Liikennesuorite vuonna 2010 tieluokittain vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan

Tieluokka	Liikennesuorite, milj. autokm		Ennuste 1989/ Ennuste 1986, %
	Ennuste 1989	Ennuste 1986	
Valtatiet	17 350	13 760	+ 26
Kantatiet	5 450	4 200	+ 30
Seudulliset tiet	5 700	4 780	+ 19
Kokoojatiet	4 200	3 670	+ 14
Yhdystiet	4 550	4 600	- 1
Yleiset tiet	37 700	31 000	+ 22
Kadut ja yks. tiet	16 000	13 170	+ 22
Kaikki tiet yht.	53 700	44 200	+ 22

Alueittain eri ajankohtina tehdyillä ennusteilla on samoin huomattavia eroja. Uuden ennusteen mukaan liikenne kasvaa melko tasaisesti koko maassa, ja tästä syystä liikenteen kasvu on Keski- ja Pohjois-Suomessa selvästi nopeampaa kuin edellisessä ennusteessa, jossa pohjoisemman Suomen liikenteen kasvu oli ilmeisesti aliarvioitu. Eri ennusteiden erot alueittain on esitetty taulukossa 22.

Taulukko 22: Liikennesuorite yleisillä teillä vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan TVL-piireittäin

Piiri	Liikennesuorite, milj. autokm		Ennuste 1989/ Ennuste 1986, %
	Ennuste 1989	Ennuste 1986	
Uusimaa	7 880	6 520	+ 21
Turku	6 050	4 460	+ 13
Häme	4 860	4 250	+ 14
Kymi	2 270	2 030	+ 12
Mikkeli	2 080	1 535	+ 36
P-Karjala	1 480	1 170	+ 26
Kuopio	2 030	1 530	+ 33
K-Suomi	2 320	1 960	+ 20
Vaasa	3 020	2 580	+ 17
K-Pohjanmaa	1 210	950	+ 27
Oulu	2 170	1 700	+ 28
Kainuu	850	670	+ 27
Lappi	2 360	1 660	+ 42
Koko maa	37 700	31 000	+ 22

9 Ennusteen arviointi

9.1 Ennustemenetelmä ja tulokset

Henkilöautokannan ja henkilöauton ajosuoritteen ennustamisessa käytetty tuloluokka-analogiamenetelmä on tietynlainen sovellus tulojoustomenetelmistä. Tuloluokka-analogiamenetelmän etuna on se, että se ottaa huomioon auton hankinnan ja auton käytön tulojouston muutoksen autotiheyden kasvaessa. Eri maissa tehtyjen tutkimusten /19/ mukaan auton hankinnan tulojousto pienenee selvästi autotiheyden kasvaessa. Koska tuloluokka-analogiamenetelmässä alemmat tuloryhmät seuraavat autoistumisessa ylempien tuloryhmien autoistumiskehitystä, tulojouston muuttuminen ennustejakson aikana sisältyy implisiittinä itse ennustementelmään. Eri maiden selvitysten mukaan taloudellinen kasvu ja tulokehitys ovat edelleen tärkeimpiä auton hankintaan ja käyttöön vaikuttavia tekijöitä.

Ennusteessa on kaikkien tulo- ja ikäryhmien tulokehitys arvioitu prosentuaalisesti saman suuruiseksi, eli tuloerot säilyisivät ennustejaksolla ennallaan. Tuloerojen tasoittuminen saattaisi aiheuttaa jonkin verran nopeamman autokannan kasvun, kuin mitä ennusteessa on oletettu.

Eri tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien autoistumisessa on huomattavia eroja, eikä erot juurikaan tasoitu vuoteen 2010 mennessä. Tämä johtuu suurelta osin paitsi tuloeroista eri tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien rakenteesta. Ylempien tuloryhmien kotitalouksien keskikoko ja aikuisten määrä ovat huomattavasti suurempia kuin alempien tuloryhmien kotitalouksien. Kun kotitalouksien autotiheyttä tarkastellaan asukasta tai aikuista kohti, erot tasoittuvat selvästi:

Tuloryhmä	Ha/100 kotit.		Ha/1000 as.		Ha/1000 aik.	
	1985	2010	1985	2010	1985	2010
I	12	31	110	290	114	300
II	41	78	275	560	300	630
III	77	113	323	550	414	710
IV	110	140	347	595	496	780
V	138	179	375	640	540	850

Alimman tuloryhmän autotiheys on selvästi alhaisempi kuin muiden ryhmien. Tämä johtuu lähinnä tuloryhmän kotitalouksien keskikokoosta ja päämiesten ikärakenteesta. Ensimmäiseen tulokvintiiliin kuuluu lähinnä yhden hengen kotitalouksia, joiden päämiehet ovat joko ihan nuoria tai sitten eläkeikäisiä tai lähellä eläkeikää olevia (*vrt. kuvat 7 ja 8*).

Tulojen lisäksi ennustemalliin sisältyy demografisten tekijöiden vaikutus. Ennustejakson alkuaikoina aktiiviväestön osuus lisääntyy ja henkilöautokanta ja liikenne kasvavat nopeasti, samoin autokohtainen ajosuorite pysyy suurena. Ennustejakson loppupuolella taas vanhojen ikäryhmien osuudet lisääntyvät ja ajosuorite pienenee ja liikenteen kasvuvauhti hidastuu.

Ennustemallissa on mukana myös moniautoistumisen vaikutus henkilöautotiheyden ja ajosuoritteen kehitykseen. Moniautoistuminen on yleisempää ylemmissä tuloryhmissä ja ennustesystematiikan mukaan alemmat tuloryhmät seuraavat ylempiä niin moniautoistumisen kuin ajosuoritteenkin kehityksen osalta. Ylimpien tuloryhmien autoistumisen ennustaminen on jonkin verran ongelmallista, koska tähän ei ole käytettävissä vertailutietoa. Myös ylimmässä tuloryhmässä on edelleen melko runsaasti autoistumispotentialia jäljellä, koska tuloryhmän aikuista kohti laskettu autotiheys on toistaiseksi suhteellisen alhainen. Moniautoistumista lisää naisten aikaisempaa suurempi osallistuminen työelämään sekä työsuhdeautojen määrän nopea kasvu. Mikäli auton verotusta siirretään hankinnasta käyttöön, myös tämä lisää jossain määrin moniautoistumista.

Tässä ennusteessa ylimmän tuloluokan autoistumisessa on lähdetty siitä, että vuonna 2010 tuloryhmän jokaisella ajokortillisella olisi keskimäärin yksi henkilöauto käytettävissään. Muissa tuloryhmissä ajokortteja olisi hiukan enemmän kuin henkilöautoja.

9.2 Tulokehityksen vaikutus henkilöautoennusteeseen

Valitun ennustevaihtoehdon lisäksi henkilöautoennusteet on tehty useiden tulokehitysvaihtoehtojen mukaisina. Kotitalouksien tulokehityksen lisäksi kotitalouksien määrä kasvaa ennustejaksolla 0.8 prosenttia vuodessa, joten kotitalouksien autotiheyden pysyessä ennallaankin, henkilöautokanta kasvaisi lähes 400 000:lla autolla. Eri tulokehitysvaihtoehtojen mukaan henkilöautokanta ja -tiheys olisi vuonna 2010 seuraavanlainen:

Tulokehitys, %/v.	Henkilöautokanta 2010	Ha/1000 as.
0.5	2 422 000	487
1.0	2 497 000	502
1.5	2 563 000	515
2.0	2 693 000	541
2.5	2 881 000	579
3.0	3 200 000	640

Kuten autoistumisen historia osoittaa, ei liikenteeseen käytettävä tulomeno-osuus välttämättä kehity samaa tahtia tulojen kasvun kanssa, vaan saattaa poiketa huomattavastikin. Kun tulokehitys on nopeaa, liikennemenot näyttävät kehittyvän vielä nopeammin ja vastaavasti tulokehityksen ollessa hidasta, liikenteeseen käytettävästä tulomeno-osuudesta (etenkin yksityiset kulkuvälineet) ollaan valmiita tinkimään.

Kun Suomen autotiheys on edelleen alhaisempi kuin useimmissa kehittyneissä maissa, voidaan olettaa, että liikennemenot kasvavat vielä keskipitkällä aikavälillä melko nopeasti. Pitemmälle autoistuneiden maiden kokemus osoittaa kuitenkin, että henkilöautotiheyden saavuttaessa tietyn tason, auton hankinta- ja käyttömenojen kasvu hidastuu. Kokonaisuutena liikenteen

kulutusmeno-osuus on pysynyt pitkälle autoistuneissa maissa vakiona jo 1960-luvulta lähtien. Suomessa liikenteen kulutusmeno-osuus on pysytellut lähes muuttumattomana 1980-luvun ajan /20/.

Henkilöautokannan kasvua voidaan pitää diffuusioprosessin kaltaisena ilmiönä. Suomen autokannan kasvu on edelleen expansiivisessa vaiheessa, joten ennustejakson alkuaikoina henkilöauton hankintaan ja käyttöön käytetään ilmeisesti tulojen kasvua enemmän varoja. Tässä ennusteessa onkin oletettu, että kotitalouksien henkilöautoliikenteeseen käyttämät menot lisääntyisivät kotitaloutta kohti 3.5 prosenttia vuodessa vuoteen 1995 saakka, sekä hiukan yli 2.5 prosenttia vuosina 1989 - 2000. Tämän jälkeen henkilöautomenot kasvaisivat muuta kulutusta hitaammin. Ennusteperiodin alkuaikoina jäljellä oleva autoistumispotentiaali nopeuttaa liikenteen kasvua. Ennusteperiodin loppupuolella taas liikennesektorille saattaa vapautua lisävaroja, kun ravintosektori ei enää juuri kasva ja asunnotkin peritään monessa tapauksessa.

9.3 Henkilöauton ajosuorite

Henkilöauton ajosuoritteiden tuloluokka-analogiasystematiikan mukaisessa kehitysarviossa on otettu tulojen, väestön ikärakenteen ja moniautoistumisen vaikutus huomioon. Ajosuoritteiden tulevaan kehitykseen vaikuttaa myös huomattavat polttoaineen hinnan muutokset tai muut autoistumiselle epäsuotuisat olosuhteet, kuten lähihistoria osoittaa. Myös tulevaisuudessa polttoaineen hinnan kehitys saattaa olla arvaamaton, ja siten vaikuttaa liikenteen kasvuun.

Tulojen, väestön ikärakenteen ja moniautoistumisen perusteella henkilöauton vuotuiseksi ajosuoritteeksi vuonna 2010 muodostui 16 200 km, jolle perustettu ennuste on tehty. Tämän lisäksi kokeiltiin ajosuoritteiden kehityksen kahden ääri vaihtoehdon vaikutusta liikenteen tulevaan määrään. Toisessa oletettiin ajosuoritteiden pysyvän vuoden 1988 tasolla, 17 500 km:ssä vuodessa ja toisen mukaan pienenevän 14 500 km:in vuodessa. Kyseisten vaihtoehtojen vaikutus koko liikenteen määrään verrattuna valittuun ennusteeseen on seuraavanlainen:

<i>Ha-ajosuorite v. 2010</i> km/v.	<i>Koko liikennesuorite v. 2010</i> milj. autokm	<i>Ero, %</i>
17 500	40 375	+ 7
16 200 (ennuste)	37 700	
14 500	33 450	- 13

Laskelmissa muiden autolajien ajosuoritteiden on ajateltu pysyvän ennustevaihtoehdon mukaisina.

Tuloluokka-analogia soveltuu henkilöautotiheyden ennustamiseen parhaiten silloin, kun on vielä suhteellisen runsaasti autoistumispotentiaalia jäljellä. Näin on toistaiseksi asianlaita Suomessa kaikkien tuloryhmien osalta. Nyt käytetty tuloluokka-analogia ei ota kuitenkaan kovin hyvin huomioon kotitalouksien rakenteen muutoksen vaikutusta autoistumiseen. Väestön määrän pysyessä ennustejaksolla ennallaan ja kotitalouksien lukumäärän kasvaessa kotita-

louksien keskikoko pienenee, ja yhden hengen kotitalouksien osuus kasvaa. Aikuista ja asukasta kohti lasketut vuoden 2010 henkilöautotiheydet osoittavat kuitenkin, että käytetty ennustemenetelmä toimii kohtalaisen hyvin myös koko ennustejakson ajan.

Jatkossa autoistumispotentiaalin pienessä olisi syytä siirtyä hienojakoisempaan tarkastelutapaan. Lisää informaatiota autoistumisesta saataisiin, jos sitä tarkasteltaisiin kaikkien kotitalouksien päämiehen ikä- ja tularakenteen lisäksi kotitaloustyypeittäin (esim. 1 hengen kotitaloudet, yksinhuoltajakotitaloudet, lapsiperheet jne.) tai jopa henkilöä kohti. Tällaiseen tarkasteluun Tilastokeskuksen kotitaloustiedustelun aineisto on kuitenkin liian pieni.

Kotitalouksien lukumäärästä ei laadita Suomessa virallisia ennusteita, vaan ne on tehty tätä työtä varten erikseen. Liikenne-ennusteiden luotettavuutta parantaisi nykyistä parempi tieto kotitalouksien lukumäärän ja rakenteen kehityksestä.

10 Lähdeluettelo

1. Tieliikenteen ajokustannukset 1985 - 89. TVH, Suunnitteluosasto
2. Mäkelä Pekka, Valppu Pirkko. Pitkän ajan kehitysarviot: Viime aikaisia kehityspiirteitä. Artikkelit kansantaloudellisessa aikakauskirjassa 1989:1, Helsinki 1989
3. Teollisuus 2000 - visio -. KTM 1989
4. Tuotannon kehitys vuoteen 2010. Taloudellinen suunnittelukeskus, 28.8.1987 Helsinki, julkaisematon moniste
5. Rakennemuutos ja alueellisesti tasapainoinen kehitys. Aluepoliittisia tutkimuksia ja selvityksiä 1989:2. Sisäasiainministeriö, Helsinki 1989
6. Väestöennuste kunnittain. Tilastokeskus, Helsinki 1989
7. Öljyposti 2/1989
8. Vejtransporten i tal og tekst. Automobilimportørernes sammenslutning, September 1988
9. Öljyalan vuosikirja 1988. Öljyalan keskusliitto 1989
10. Bilismen i Sverige 1988. Bilindustriföreningen, Stockholm 1988
11. Highway Statistics 1985. U.S. Department of Transportation, Washington D.C. 1986
12. Personal Travel in the U.S., Vol I. U.S. Department of Transportation, Washington D.C. August 1986
13. Helsingin Sanomat, 4.10.1989
14. Suomen kansantalouden kasvumahdollisuudet 1985 - 2000. Taloudellinen suunnittelukeskus, Helsinki 1985
15. Helsingin Sanomat 17.4.1989. Referaatti P. Littowin sijoittumistutkimuksesta
16. Steinbauer Josef, Risser Ralf. Probleme älterer Personen bei der Teilnahme am Strassenverkehr. Artikkelit lehdessä: Zeitschrift für verkehrsicherheit 33 (1987)
17. Personal Travel in the U.S., Vol. II. U.S. Department of Transportation, Washington D.C., November, 1986
18. Roos, D. Altshuler, A. The future of the automobile. The report of MIT's international automobile program, London 1984
19. Long term outlook for the world automobile industry . OECD, Paris 1983
20. Tie- ja vesirakennushallitus. Tietoja autokannan ja liikenteen kehityksestä Suomessa ja OECD-maissa. Helsinki 1988

11 Kuvaluettelo (tekstiosa)

Sivu

1. Kotitalouksien tulojen ja kulutuksen kehitys vuosina 1970 - 1988	21
2. Autotiheys vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010	23
3. Autokanta vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010	23
4. Liikennesuorite vuosina 1960 - 1988 ja vuonna 1986 ennustettu kehitys vuosille 1986 - 2010 yleisillä teillä	25
5. Väestön kehitys vuosina 1970 - 1988 ja Tilastokeskuksen ennusteet vuoteen 2010	31
6. Väkiluku ja eri ikäryhmien osuudet vuosina 1960 - 2050	32
7. Kotitalouksien lukumäärä 1985 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	33
8. Kotitalouksien lukumäärä 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	34
9. Uuden henkilöauton ja polttoaineen hinnan sekä ansiotasoindeksin kehitys vuosina 1960 - 1988	37
10. Ajokortin omistus ikäryhmän ja sukupuolen mukaan vuosina 1980 ja 1988 Suomessa	42
11. Ajokortin omistus iän mukaan Suomessa, Ruotsissa ja USA:ssa	42
12. Ajokortin omistus USA:ssa ikäryhmän mukaan vuosina 1969, 1977 ja 1983	44
13. Kotitalouksien kulutusmenot käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1970 - 1988 (1970 = 100)	47
14. Käytettävissä olevien tulojen ja liikennemenojen kehitys vuosina 1970 - 1988	48
15. Kotitalouksien liikennemenot tuloluokittain vuonna 1985	49
16. Kotitalouksien autotiheys 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	53
17. Kotitalouksien autotiheys 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	55
18. Autokanta vuosina 1960 - 1988 ja ennustettu kehitys vuosina 1989 - 2010	56
19. Autotiheys vuosina 1960 - 1988 ja ennustettu kehitys vuosina 1989 - 2010	56
20. Henkilöauton vuotuisen ajosuoritteen kehitys eräissä maissa vuosina 1960 - 1987	58
21. Kotitalouksien ajosuorite 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	59
22. Henkilöauton vuotuinen ajosuorite 1965 - 1988 ja ennuste vuosille 1989 - 2010 Suomessa	60
23. Kotitalouksien ajosuorite 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	61
24. Henkilöautoliikenteen ennusteprosessi kaaviona	63
25. Kotitalouksien liikennesuorite 1988 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	64
26. Kotitalouksien liikennesuorite 2010 päämiehen iän ja tuloluokan mukaan	64
27. Liikennesuorite vuosina 1960 - 1988 ja ennusteen mukainen kehitys vuosina 1989 - 2010 yleisillä teillä	65
28. Kuorma-autoliikenteen ennusteprosessi kaaviona	68
29. Tieliikenteen kehitys 1975 - 1988 ja ennuste vuosille 1989 - 2050 sekä liikenteen maksimitaso vuonna 2010	74
30. Liikennesuoritteen kehitys tieluokittain vuosina 1988 - 2010 (1988 = 100)	77
31. Tieliikenteen kehitys vuosina 1975 - 1988 ja ennuste vuosille 1989 - 2050	81

32. Henkilöautotiheyden kehitys vuosina 1960 - 1988 sekä vuosien 1986 ja 1989 ennusteiden mukainen kehitys vuoteen 2010	84
33. Liikenteen kehitys yleisillä teillä vuosina 1960 - 1988 ja vuosien 1986 ja 1989 ennusteiden mukainen kehitys vuoteen 2010	86

12 Taulukkuuettelo (tekstiosa)

Sivu

1. Autokanta 31.12.1988 ja PALA 1986 - 2010 -ennusteen mukainen kanta samana ajankohtana	22
2. Liikennesuorite TVL-piireittäin vuonna 1988 sekä PALA 86 - 2010 -ennusteen mukainen suorite samana ajankohtana	25
3. PALA 86 - 2010:en toteutumataarkastelu vuoden 1988 tilanteessa sekä käytettyjen keskeisimpien taustatekijöiden ennusteet ja toteutunut kehitys vuosina 1986 - 88	26
4. Kokonaistuotannon keskimääräinen kasvu alueittain vuosina 1960 - 1973 ja ennuste vuosille 1986 - 2007, % vuodessa	29
5. Kotitaloudet ikäryhmittäin vuosina 1985 - 2010, 1000 kpl	33
6. Henkilöauton käytön keskimääräinen kustannus (p/km) vuonna 1989	35
7. Henkilöauton (Opel Kadett) hinta ja verojen ja maksujen osuus hinnasta eri maissa vuonna 1988	37
8. Polttoaineen hintakehitys vuosina 1960 - 89 sekä verojen osuus hinnasta	39
9. Poltonesteiden verolliset myyntihinnat eräissä Länsi-Euroopan maissa 31.12.1988	39
10. Ajokorttien määrän kehitys sekä ajokortillisten prosenttiosuus ajokortti-ikäisestä väestöstä vuosina 1980 - 1988 Suomessa	41
11. Liikennemenojen ja yksityisten kulutusmenojen kehitys vuosina 1970 - 88	46
12. Liikennemenojen osuus kulutusmenoista vuonna 1985 tuloluokittain	48
13. Demografisten tekijöiden vaikutus henkilöautokannan alueelliseen jakutumiseen (1988=100)	57
14. Henkilöauton vuotuinen ajosuorite autoa kohti kotitalouden päämiehen iän ja tulokvintiilin mukaan vuonna 1985	59
15. Henkilöautoliikenteen kehitys vuosina 1985 - 1988 ja ennuste vuosille 1989 - 2010	65
16. Kuorma-autojen liikennesuorite (milj.autokm) vuosina 1980 - 1987 ja ennuste vuosille 1990 - 2010 ajoneuvotyypeittäin	69
17. Liikenteen kehitysennuste vuosille 1989 - 2050 (yleiset tiet, kadut ja yksityistiet)	82
18. Vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukainen autokanta vuonna 2010 autolajeittain	83
19. Koko autokanta lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan	85
20. Liikennesuorite autolajeittain vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan	85
21. Liikennesuorite vuonna 2010 tieluokittain vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan	86
22. Liikennesuorite yleisillä teillä vuonna 2010 vuosien 1989 ja 1986 ennusteiden mukaan TVL-piireittäin	87

13 Liitetaulukot

Taulukko 1: Väestön kehitys ikäryhmittäin vuosina 1960-2010

1960 - 1985

Ikäryhmä	Väestö vuoden lopussa				
	1960	1970	1975	1980	1985
-> 24	2 023 500	1 984 800	1 843 200	1 726 700	1 678 400
25 - 34					
35 - 44	1 147 400	1 187 800	1 352 400	1 464 300	1 565 200
45 - 54					
55 - 64	943 900	998 200	1 016 300	1 019 100	1 056 200
65 - 74					
75 -->	327 500	457 500	508 600	577 400	619 200
Yhteensä	4 446 200	4 598 300	4 720 300	4 787 800	4 919 000

Ikäryhmien prosenttiosuudet väestöstä

-> 24	45.5	43.2	39.1	35.7	34.1
25 - 34					
35 - 44	25.8	25.8	28.6	30.2	31.8
45 - 54					
55 - 64	21.2	21.7	21.4	21.1	21.5
65 - 74					
75 -->	7.4	9.3	10.8	11.9	12.6
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1990 - 2010

Ikäryhmä	Väestö vuoden lopussa				
	1990	1995	2000	2005	2010
-> 24	1 599 359	1 545 814	1 513 969	1 452 513	1 385 749
25 - 34	755 974	712 379	636 678	615 369	636 397
35 - 44	844 872	779 898	747 384	705 401	632 199
45 - 54	599 939	750 272	817 993	756 760	726 589
55 - 64	506 069	503 357	558 504	702 182	765 288
65 - 74	389 045	424 995	420 375	422 537	473 687
75-->	281 667	294 210	321 734	349 011	359 013
Yhteensä	4 976 925	5 011 625	5 016 637	5 003 773	4 978 922

Ikäryhmien prosenttiosuudet väestöstä

-> 24	32.1	30.8	30.2	29.0	27.8
25 - 34	15.2	14.2	12.7	12.3	12.8
35 - 44	17.0	15.6	14.9	14.1	12.7
45 - 54	12.0	15.0	16.3	15.1	14.6
55 - 64	10.2	10.0	11.1	14.0	15.4
65 - 74	7.8	8.5	8.4	8.5	9.5
75 -->	5.7	5.9	6.4	7.0	7.2
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Taulukko 2: Kotitaloudet tulokvintileittäin 1985-2010 (1000 kotit.)

Päämiehen ikä	Tulokvintili					
	I	II	III	IV	V	Yht.
1985						
-> 24	64	30	23	9	1	127
25 - 34	48	98	103	117	68	434
35 - 44	20	55	81	132	159	447
45 - 54	16	49	67	72	118	322
55 - 64	77	72	67	58	50	324
65 - 74	109	69	52	18	12	260
75 -->	76	36	16	3	1	132
Yht.	409	409	409	409	409	2 045
1990						
-> 24	67	33	24	9	2	135
25 - 34	45	93	103	113	66	420
35 - 44	20	52	79	126	151	428
45 - 54	20	56	74	80	135	365
55 - 64	89	86	80	71	61	387
65 - 74	116	76	62	31	20	305
75 -->	83	44	18	10	5	160
Yht.	440	440	440	440	440	2 200
1995						
-> 24	69	35	24	10	2	140
25 - 34	43	90	102	110	65	410
35 - 44	20	49	77	123	146	415
45 - 54	20	60	81	88	146	395
55 - 64	108	94	86	78	69	435
65 - 74	117	83	70	40	25	335
75 -->	87	49	21	14	9	180
Yht.	462	462	462	462	462	2 310
2000						
-> 24	71	37	25	10	2	145
25 - 34	42	85	101	108	64	400
35 - 44	20	45	76	119	140	400
45 - 54	20	65	85	95	155	420
55 - 64	113	104	95	87	76	475
65 - 74	120	90	75	45	30	360
75 -->	94	54	23	16	13	200
Yht.	480	480	480	480	480	2 400
2010						
-> 24	75	38	25	10	2	150
25 - 34	40	80	100	105	60	386
35 - 44	20	40	75	115	135	385
45 - 54	20	70	90	110	170	460
55 - 64	120	115	105	95	85	520
65 - 74	130	100	85	50	35	400
75 -->	100	60	25	20	15	220
Yht.	505	503	505	505	502	2 520

Taulukko 3: Ajokortin omistus ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan vuosina 1980, 1985 ja 1988 Suomessa

Ikä vuotta	Ajokortillisia ikäryhmästä, %								
	Naiset			Miehet			Yhteensä		
	1980	1985	1988	1980	1985	1988	1980	1985	1988
18-19	39	57	68	70	78	80	55	68	74
20-21	55	72	81	83	88	90	69	80	85
22-23	58	73	81	86	89	90	73	81	86
24-25	60	73	81	88	89	90	74	81	86
26-27	60	73	81	85	90	91	73	81	86
28-29	62	73	81	87	90	91	75	81	86
30-34	63	72	79	88	88	91	76	80	85
35-39	63	70	75	89	89	89	76	80	82
40-44	56	67	72	86	90	90	70	78	81
45-49	42	55	64	80	86	88	61	71	76
50-54	28	43	51	73	81	84	50	62	67
55-59	17	28	37	64	74	78	38	50	56
60-64	10	17	23	55	64	71	29	38	48
65-69	5	10	13	42	55	61	19	28	32
70-74	1	3	4	25	38	45	10	16	19
75-79	0	1	1	15	24	31	5	9	11
80-84	0	0	0	7	12	17	2	4	5
85-->	0	0	0	2	5	6	1	1	1
Kaikki	38	47	53	74	79	81	55	62	66

Lähde: ARK, TVH/Stk

Taulukko 4: Teollisuuden, palvelusten ja maa- ja metsätalouden työllisten määrä vuosina 1985-2000 lääneittäin, 1000 henkeä

Teollisuus

Lääni	Työllisten määrä				
	1985	1987	1990	1995	2000
Uudenmaan	141	137	132	125	117
Turun ja Porin	111	104	102	101	98
Hämeen	106	103	101	100	100
Kymen	43	40	39	40	39
Mikkelin	22	18	19	18	17
Pohjois-Karjalan	15	13	14	14	14
Kuopion	22	24	23	24	24
Keski-Suomen	27	28	27	28	29
Vaasan	54	47	46	46	47
Oulun	38	38	38	37	37
Lapin	17	16	15	15	15
Koko maa	597	569	558	547	537

Palvelut

Lääni	Työllisten määrä				
	1985	1987	1990	1995	2000
Uudenmaan	198	207	215	229	239
Turun ja Porin	88	92	96	101	105
Hämeen	89	90	95	99	100
Kymen	43	45	46	46	47
Mikkelin	27	27	28	30	31
Pohjois-Karjalan	23	26	26	28	30
Kuopion	35	36	37	39	40
Keski-Suomen	34	33	35	37	38
Vaasan	52	54	55	58	60
Oulun	60	63	64	68	70
Lapin	29	32	33	35	35
Koko maa	680	710	734	775	799

Maa- ja metsätalous

Lääni	Työllisten määrä				
	1985	1987	1990	1995	2000
Uudenmaan	17	14	13	10	8
Turun ja Porin	40	36	33	27	24
Hämeen	28	23	22	17	14
Kymen	19	17	15	12	10
Mikkelin	22	21	18	15	13
Pohjois-Karjalan	18	16	14	11	9
Kuopion	24	23	20	16	14
Keski-Suomen	17	15	14	12	10
Vaasan	49	45	40	33	31
Oulun	32	29	26	22	19
Lapin	13	11	10	8	7
Koko maa	280	251	226	183	159

**Taulukko 5: Kotitalouksien kulutusmenot käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1970-1988
(1970 = 100)¹⁾**

Käyttötarkoitus	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
Elintarvikkeet, juomat, tupakka - elintarvikkeet	100	103	110	110	110	115	115	114	116	120	119	120	126	127	129	128	134	136	
	100	101	110	109	109	116	116	116	116	120	119	120	127	126	127	128	132	132	
Vaatetus ja jalkineet	100	90	97	104	108	94	94	88	89	96	104	94	93	93	95	104	104	108	
Asunto	100	105	112	122	138	132	132	132	136	141	142	150	157	158	161	167	169	171	
Kotitalouskal. tarv. ja palv.	100	103	114	130	142	139	129	119	122	135	143	138	150	161	164	164	170	187	
Terveystenhoito	100	105	107	113	112	118	121	116	122	121	123	121	163	178	190	199	211	231	
Liikenne	100	100	117	131	127	135	132	130	135	150	155	158	168	169	173	185	185	205	215
- yks. kulkuvälineet	100	85	120	135	103	127	109	105	105	135	134	131	158	148	156	180	192	231	254
- muu liikenne	100	108	100	129	138	139	142	142	150	157	165	171	174	179	182	186	182	192	
Virkistys, kulttuuri ja koulutus	100	108	121	137	142	152	155	154	170	182	183	189	213	232	237	240	257	278	
Muut tavarat ja palv.	100	109	122	131	141	146	147	140	149	164	167	172	187	197	211	222	238	258	
Kotital. kul.menot ulkom.	100	112	141	160	142	157	159	167	169	189	189	195	211	222	246	275	294	347	
Kotitalouksien kulutus	100	102	112	119	124	126	126	123	128	136	138	140	146	151	155	160	166	176	185
Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot	100	104	114	119	127	130	128	125	129	138	142	142	150	156	159	162	164	175	177

1) Laskettu markkinahintaisesta aikasarjasta

Taulukko 6: Kotitalouksien henkilöautotiheys (ha/1000 kotitaloutta) kotitalouden päämiehen iän ja tuloluokan mukaan vuonna 1985 ja ennuste vuosille 1988-2010

Vuosi	Tulo- luokka	Päämiehen ikä, vuotta							Yht.
		-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	75-	
1985	I	17.3	27.8	27.2	24.6	14.1	4.0	0.4	12.0
	II	51.5	46.8	57.1	44.8	41.0	29.5	8.9	40.9
	III	79.1	88.7	84.8	79.0	78.2	51.6	24.0	76.9
	IV	88.8	112.4	110.7	118.8	111.1	81.2	51.7	110.4
	V	120.1	123.1	131.6	155.0	147.7	96.5	99.2	137.8
	Yht.	43.0	84.0	103.0	107.9	71.2	29.9	7.9	75.6
1988	I	22.0	31.5	32.0	28.5	19.7	9.1	2.1	16.2
	II	59.1	57.8	66.2	55.3	51.6	36.7	13.7	49.7
	III	82.9	97.9	94.2	92.8	90.6	61.8	33.5	86.7
	IV	97.3	116.0	117.2	128.9	121.0	85.3	59.0	116.1
	V	133.1	128.2	141.0	170.0	162.6	102.7	113.2	148.8
	Yht.	48.3	91.4	111.2	120.4	82.1	39.7	4.7	83.6
1990	I	23.9	33.0	33.9	30.1	22.0	11.2	2.8	17.8
	II	62.3	62.7	70.0	59.7	55.9	39.7	15.7	53.2
	III	84.4	101.7	98.0	98.5	95.7	66.0	37.3	90.8
	IV	100.9	117.5	119.9	133.0	125.1	86.9	62.0	118.5
	V	138.4	130.3	144.9	176.3	168.8	105.3	118.9	153.5
	Yht.	50.9	94.4	114.6	125.1	86.8	43.3	17.6	86.8
1995	I	29.1	37.1	39.2	34.4	28.2	16.9	4.7	22.7
	II	70.9	76.0	80.4	71.5	67.8	47.8	21.2	62.9
	III	88.7	112.0	108.6	114.0	109.6	77.6	48.0	102.0
	IV	110.5	121.5	127.1	144.3	136.2	91.5	70.2	125.4
	V	153.0	136.0	155.5	193.3	185.7	112.3	134.6	166.4
	Yht.	57.4	102.5	123.9	139.6	97.2	53.2	25.8	95.8
2000	I	33.8	40.9	44.0	38.3	33.8	22.0	6.4	26.7
	II	78.6	87.9	88.8	81.8	78.4	55.0	26.7	71.3
	III	94.9	115.0	114.4	123.5	117.5	83.1	54.9	108.0
	IV	119.1	125.1	133.7	154.4	146.1	95.6	77.6	132.4
	V	166.0	141.1	165.0	208.5	200.8	118.5	148.7	178.2
	Yht.	63.5	108.3	131.4	151.3	107.6	60.2	32.4	103.3
2005	I	39.0	44.9	49.3	42.6	40.0	27.6	8.3	31.4
	II	81.7	95.1	95.6	92.3	87.7	63.0	34.1	78.8
	III	101.9	117.9	119.6	131.5	125.5	86.3	60.6	113.4
	IV	128.7	129.1	140.9	165.6	157.1	100.2	85.7	140.3
	V	166.0	141.1	165.0	208.5	200.8	118.5	148.7	178.7
	Yht.	68.3	112.2	135.7	157.8	115.1	65.7	37.3	108.5
2010	I	39.0	44.9	49.3	42.6	40.0	27.6	8.3	31.3
	II	81.7	95.1	95.6	92.3	87.7	63.0	34.1	78.4
	III	101.9	117.9	119.6	131.5	125.5	86.3	60.6	113.2
	IV	128.7	129.1	140.9	165.6	157.1	100.2	85.7	140.4
	V	166.0	141.1	165.0	208.5	200.8	118.5	148.7	179.2
	Yht.	68.0	112.2	135.7	158.3	115.5	66.0	37.9	108.4

Taulukko 7: Autokannan ja autotiheyden (autoa/1000 as.) kehitys v. 1985-88 ja ennuste vuosille 1989-2010

Vuosi	Henkilöautot		Kaikki autot	
	Kanta 1000 kpl	Tiheys Ha/1000 as.	Kanta 1000 kpl	Tiheys Autoa/1000 as.
1985	1 546	315	1 747	357
86	1 620	329	1 829	371
87	1 699	344	1 920	389
88	1 796	362	2 034	411
89	1 870	377	2 120	428
1990	1 940	390	2 200	442
91	2 010	403	2 280	457
92	2 075	415	2 355	472
93	2 140	428	2 425	486
94	2 200	440	2 495	498
1995	2 250	450	2 557	510
96	2 300	460	2 610	522
97	2 350	470	2 670	534
98	2 400	480	2 730	546
99	2 450	490	2 790	557
2000	2 500	500	2 843	567
01	2 540	508	2 890	576
02	2 580	515	2 930	585
03	2 615	522	2 970	594
04	2 645	528	3 010	602
2005	2 670	533	3 047	609
06	2 685	537	3 070	614
07	2 700	541	3 090	619
08	2 710	544	3 110	623
09	2 720	547	3 120	626
2010	2 730	550	3 130	629

Taulukko 8: Henkilöautokanta lääneittäin (TVL-piireittäin) vuosina 1985 ja 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/ piiri	Autoja, kpl						
	1985	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	364 954	429 424	472 256	563 700	636 800	685 600	706 300
Turun ja Porin	238 761	276 974	295 338	339 200	375 800	400 800	409 100
Ahvenanmaan	9 971	11 583	12 608	14 800	16 700	17 800	18 200
Hämeen	211 880	246 250	265 153	307 700	344 300	367 200	374 800
Kymen	105 395	121 238	128 879	145 000	157 100	163 900	165 500
Mikkelin	63 789	73 835	79 115	90 900	99 600	106 300	108 500
P-Karjalan	55 544	64 144	68 746	79 000	86 600	92 300	94 200
Kuopion	74 257	85 933	93 104	107 000	118 500	126 400	129 000
K-Suomen	75 973	89 414	96 014	110 300	122 200	130 300	133 000
Vaasan	152 435	172 729	186 000	213 300	234 600	249 600	254 700
Oulun	131 749	153 497	167 000	191 800	211 000	276 700	231 500
Lapin	61 366	70 887	76 043	87 300	96 800	103 200	105 200
Koko maa	1 546 094	1 795 908	1 940 000	2 250 000	2 500 000	2 670 000	2 730 000
Vaasan piiri	140 610	160 450	173 016	198 700	218 500	232 400	237 200
K-Pohjanmaan piiri	36 571	42 350	46 087	52 900	58 200	62 500	63 800
Oulun piiri	76 286	87 650	95 626	109 800	120 800	129 800	132 500
Kainuun piiri	30 737	35 775	38 017	43 700	48 100	51 600	52 700

Taulukko 9: Henkilöautotiheys (autoa/1000 as.) lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/ piiri	Ha/1000 as.					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	350	377	439	490	521	538
Turun ja Porin	387	415	478	532	568	586
Ahvenanmaan	482	527	620	708	757	780
Hämeen	360	387	446	499	530	544
Kymen	361	387	444	491	520	537
Mikkelin	356	382	441	485	518	533
P-Karjalan	364	389	449	495	530	548
Kuopion	336	364	418	464	495	510
K-Suomen	359	383	439	487	520	536
Vaasan	375	422	487	526	577	596
Oulun	356	382	442	480	519	534
Lapin	355	380	437	485	519	536
Koko maa	362	390	450	500	533	550
Vaasan piiri	397	426	492	531	583	603
K-Pohjanmaan piiri	352	376	432	475	514	531
Oulun piiri	355	381	436	479	518	534
Kainuun piiri	360	386	442	485	524	541

Taulukko 10: Henkilöautoliikenne (milj.autokm) yleisillä teillä lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Piiri	Liikennesuorite, milj.autokm					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	4 210	4 630	5 560	6 160	6 480	6 560
Turun ja Porin	2 860	3 070	3 560	3 870	4 030	4 070
Hämeen	2 680	2 920	3 440	3 780	3 950	4 000
Kymen	1 310	1 410	1 640	1 790	1 870	1 890
Mikkelin	1 180	1 290	1 520	1 660	1 740	1 760
P-Karjalan	890	950	1 100	1 200	1 250	1 260
Kuopion	1 150	1 240	1 460	1 600	1 680	1 700
K-Suomen	1 320	1 430	1 680	1 840	1 920	1 940
Vaasan	1 780	1 920	2 210	2 390	2 490	2 520
K-Pohjanmaan	710	770	890	970	1 010	1 030
Oulun	1 290	1 400	1 640	1 800	1 880	1 900
Kainuun	530	570	650	710	730	740
Lapin	1 380	1 490	1 730	1 880	1 970	1 990
Koko maa yht.	21 260	23 100	27 100	29 600	31 000	31 350

Taulukko 11: Henkilöautoliikennesuorite (milj.autokm) tieluokittain vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Tieluokka	Liikennesuorite, milj.autokm					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Valtatiet	8 900	9 860	12 000	13 380	14 110	14 300
Kantatiet	2 840	3 150	3 850	4 300	4 530	4 600
Seudulliset tiet	3 300	3 590	4 215	4 620	4 830	4 890
Kokoojatiet	2 740	2 900	3 250	3 470	3 590	3 620
Yhdystiet	3 500	3 580	3 760	3 880	3 940	3 950
Yleiset tiet	21 260	23 100	27 100	29 600	31 000	31 350
Kadut ja yks. tiet	9 470	10 230	12 000	13 100	13 400	13 650
Kaikki tiet yhteensä	30 730	33 330	39 100	42 700	44 400	45 000

Taulukko 12: Henkilöautoliikennesuoritteiden kehitys tieluokittain vuosina 1988-2010 (1988=100)

Tieluokka	Liikennesuorite, milj.autokm					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Valtatiet	100	111	135	150	159	161
Kantatiet	100	111	135	150	159	161
Seudulliset tiet	100	109	128	140	146	148
Kokoojatiet	100	106	119	127	131	132
Yhdystiet	100	102	107	111	113	113
Yleiset tiet yhteensä	100	109	127	139	146	147
Kadut ja yks. tiet	100	108	127	138	142	144
Kaikki tiet yhteensä	100	108	127	139	145	146

Taulukko 13: Henkilöautojen liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1988-1995

Vuosi 1988

Piiri	Ha-liikennesuorite, milj.autokm					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	1 480	910	810	360	650	4 210
Turun	1 130	240	570	440	480	2 860
Hämeen	1 290	250	390	400	360	2 680
Kymen	740	70	100	190	200	1 310
Mikkelin	580	150	150	110	200	1 180
P-Karjalan	310	160	130	110	180	890
Kuopion	530	140	150	120	200	1 150
K-Suomen	630	110	180	160	240	1 320
Vaasan	480	280	430	260	330	1 780
K-Pohjanmaan	170	180	120	90	150	710
Oulun	730	80	110	160	210	1 290
Kainuun	190	70	60	120	100	530
Lapin	650	210	120	210	200	1 380
Koko maa yht.	8 900	2 840	3 300	2 740	3 500	21 260

Vuosi 1990

Uudenmaan	1 660	1 030	890	390	670	4 630
Turun	1 250	260	610	470	490	3 070
Hämeen	1 430	280	420	430	370	2 920
Kymen	810	80	110	200	210	1 410
Mikkelin	640	160	160	120	200	1 290
P-Karjalan	340	170	140	110	180	950
Kuopion	590	160	160	130	210	1 240
K-Suomen	690	120	190	170	250	1 430
Vaasan	520	310	470	280	340	1 920
K-Pohjanmaan	190	200	130	90	150	770
Oulun	810	90	120	170	210	1 400
Kainuun	210	70	60	130	100	570
Lapin	720	230	130	220	200	1 490
Koko maa yht.	9 860	3 150	3 590	2 900	3 580	23 100

Vuosi 1995

Uudenmaan	2 060	1 270	1 060	440	720	5 560
Turun	1 510	310	710	520	510	3 560
Hämeen	1 740	340	490	480	390	3 440
Kymen	980	100	120	230	210	1 640
Mikkelin	780	200	190	130	210	1 520
P-Karjalan	410	210	170	120	190	1 100
Kuopion	720	190	190	150	220	1 460
K-Suomen	850	150	230	190	260	1 680
Vaasan	630	370	540	310	360	2 210
K-Pohjanmaan	230	250	160	100	160	890
Oulun	980	110	140	190	220	1 640
Kainuun	250	90	70	140	100	650
Lapin	860	280	150	240	210	1 730
Koko maa yht.	12 000	3 850	4 210	3 250	3 760	27 100

Taulukko 13: Henkilöautojen liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 2000-2010 (jatkuu)

Vuosi 2000

Piiri	Ha-liikennesuorite, milj.autokm					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	2 320	1 430	1 180	480	750	6 160
Turun	1 670	350	770	550	520	3 870
Hämeen	1 950	380	540	520	400	3 780
Kymen	1 090	110	140	240	220	1 790
Mikkelin	880	220	210	140	220	1 660
P-Karjalan	460	230	180	130	190	1 200
Kuopion	800	210	210	160	230	1 600
K-Suomen	940	160	250	210	270	1 840
Vaasan	700	410	590	330	360	2 390
K-Pohjanmaan	250	270	170	110	170	970
Oulun	1 090	120	150	200	230	1 800
Kainuun	280	100	80	150	100	710
Lapin	950	300	160	260	210	1 880
Koko maa yht.	13 380	4 300	4 620	3 470	3 880	29 600

Vuosi 2005

Uudenmaan	2 450	1 520	1 240	500	770	6 480
Turun	1 760	370	810	570	530	4 030
Hämeen	2 050	400	570	530	400	3 950
Kymen	1 150	110	140	250	220	1 870
Mikkelin	920	230	220	150	220	1 740
P-Karjalan	480	240	190	140	200	1 250
Kuopion	840	230	220	160	230	1 680
K-Suomen	1 000	170	260	210	280	1 920
Vaasan	740	430	620	340	370	2 490
K-Pohjanmaan	270	290	180	120	170	1 010
Oulun	1 150	120	160	210	230	1 880
Kainuun	300	100	80	150	110	730
Lapin	1 000	320	170	270	210	1 970
Koko maa yht.	14 110	4 530	4 830	3 590	3 940	31 000

Vuosi 2010

Uudenmaan	2 490	1 540	1 250	500	770	6 560
Turun	1 780	370	820	570	530	4 070
Hämeen	2 080	400	570	540	410	4 000
Kymen	1 160	110	140	250	220	1 890
Mikkelin	940	240	220	150	220	1 760
P-Karjalan	490	250	190	140	200	1 260
Kuopion	850	230	220	170	230	1 700
K-Suomen	1 010	180	260	220	280	1 940
Vaasan	750	440	620	340	370	2 520
K-Pohjanmaan	270	290	180	120	170	1 030
Oulun	1 170	130	160	210	240	1 900
Kainuun	300	100	80	160	110	740
Lapin	1 010	320	170	270	220	1 990
Koko maa yht.	14 300	4 600	4 890	3 620	3 950	31 350

Taulukko 14: Henkilöautoliikenteen kasvukertoimet TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1988-2010 yleisillä teillä

1988 -> 1995

Piiri	Valta-tiet	Kanta-tiet	Seudull. tiet	Kokooja-tiet	Yhdys-tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	1.39	1.39	1.32	1.23	1.11	1.32
Turun	1.33	1.33	1.25	1.17	1.06	1.25
Hämeen	1.35	1.35	1.28	1.19	1.08	1.28
Kymen	1.33	1.33	1.25	1.17	1.06	1.26
Mikkelin	1.35	1.35	1.28	1.19	1.08	1.28
P-Karjalan	1.33	1.33	1.25	1.17	1.06	1.25
Kuopion	1.35	1.35	1.28	1.19	1.08	1.28
K-Suomen	1.35	1.35	1.28	1.19	1.08	1.27
Vaasan	1.33	1.33	1.25	1.17	1.06	1.25
K-Pohjanmaan	1.35	1.35	1.27	1.19	1.07	1.26
Oulun	1.35	1.35	1.27	1.19	1.07	1.28
Kainuun	1.32	1.32	1.25	1.17	1.06	1.25
Lapin	1.32	1.32	1.25	1.17	1.06	1.25
Koko maa yht.	1.35	1.36	1.28	1.19	1.08	1.27

1988 -> 2000

Uudenmaan	1.57	1.57	1.45	1.33	1.16	1.46
Turun	1.47	1.47	1.37	1.25	1.09	1.35
Hämeen	1.51	1.51	1.40	1.28	1.12	1.41
Kymen	1.47	1.47	1.37	1.25	1.09	1.37
Mikkelin	1.51	1.51	1.40	1.28	1.12	1.41
P-Karjalan	1.47	1.47	1.37	1.25	1.09	1.35
Kuopion	1.51	1.51	1.40	1.28	1.12	1.40
K-Suomen	1.51	1.51	1.40	1.28	1.12	1.39
Vaasan	1.47	1.47	1.37	1.25	1.09	1.35
K-Pohjanmaan	1.50	1.50	1.39	1.27	1.11	1.37
Oulun	1.50	1.50	1.39	1.27	1.11	1.40
Kainuun	1.46	1.46	1.36	1.24	1.08	1.37
Lapin	1.46	1.46	1.36	1.24	1.08	1.37
Koko maa yht.	1.50	1.51	1.40	1.27	1.11	1.39

1988 -> 2010

Uudenmaan	1.68	1.68	1.54	1.39	1.19	1.55
Turun	1.56	1.56	1.44	1.30	1.11	1.42
Hämeen	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.48
Kymen	1.56	1.56	1.44	1.30	1.11	1.44
Mikkelin	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.49
P-Karjalan	1.56	1.56	1.44	1.30	1.11	1.42
Kuopion	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.48
K-Suomen	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.47
Vaasan	1.56	1.56	1.44	1.30	1.11	1.42
K-Pohjanmaan	1.59	1.59	1.46	1.32	1.13	1.44
Oulun	1.59	1.59	1.46	1.32	1.13	1.47
Kainuun	1.55	1.55	1.42	1.28	1.10	1.44
Lapin	1.55	1.55	1.42	1.28	1.10	1.44
Koko maa yht.	1.60	1.61	1.47	1.32	1.13	1.47

Taulukko 15: Bruttokansantuotteen määrän kasvu vuosina 1986-2010 toimialoittain, %/v

Toimiala	1960-1973	1973-1986	1986-2010
Maa- ja metsätalous	0.0	0.6	0.4
Kaivannaistoiminta	4.1	4.2	0.0
Tehdasteollisuus	6.6	3.0	3.0
Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valm.	5.1	2.2	0.2
Tekstiilien, vaatteiden ja nahkatuott. valm.	3.9	0.9	0.1
Puutavara- ja huonekaluvalmistus	4.6	0.5	1.8
Massan, paperin ja paperituotteiden valm.	7.0	2.0	3.2
Graafinen toiminta, kustannustoiminta	4.3	4.6	3.3
Kemian, maaöljy-, kumi- ja muovituott. valm.	13.1	2.7	2.0
Savi-, lasi- ja kivituuotteiden valmistus	10.4	2.1	0.7
Metallien valmistus	10.4	5.7	2.2
Metallituotteiden valmistus	6.7	5.2	4.6
Muu teollisuus	7.0	3.4	3.3
Sähkö-, kaas- ja vesihuolto	8.1	4.2	3.5
Rakennustoiminta	3.6	0.6	1.0
Palvelut	5.2	3.6	2.6
BKT tuottajahintaan	4.6	2.9	2.5
BKT markkinahintaan	4.9	2.8	2.5

Taulukko 16: Kuorma-autojen kuljetus- ja liikennesuorite tavaralajeittain vuonna 1987

Kuljetuslaji	Autoja kpl	Tavara- määrä milj. t	Liikenne- suorite milj. km	Kuljetus- suorite mrd tkm
Puutavarakuljetukset	3 043	39.0	254	3.7
Massatavaran kuljetukset	8 874	194.9	465	4.8
Kappaletavarakuljetukset	15 028	45.4	607	4.3
Säiliöautoliikenteen kuljetukset	2 537	22.8	204	2.1
Kontit, vaihtolavat, vaihtokorit	1 731	10.9	106	1.1
Lämpö-, kylmä- ja pakastekuljetukset	2 123	6.6	129	0.7
Jätehuoltokuljetukset	1 387	8.3	90	0.2
Kunnossapitokuljetukset	4 747	30.0	152	0.5
Erikoiskuljetukset	662	5.1	34	0.3
Sekalaiset kuljetukset	8 837	35.4	324	2.6
Myymläauto	406	0.2	9	..
Ulkomaan liikenne	2 151	10.0	134	1.6
Yhteensä	51 525	409.0	2 509	21.9

Taulukko 17: Kuorma-autokanta lääneittäin 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010 lääneittäin

Lääni	1988	1990	1995	2000	2010
Uudenmaan	11 632	11 730	11 730	11 950	12 200
Turun ja Porin	8 753	8 760	8 760	9 030	9 030
Ahvenanmaan	318	300	300	305	320
Hämeen	7 402	7 450	7 450	7 590	7 700
Kymen	3 450	3 450	3 450	3 465	3 500
Mikkelin	2 089	2 090	2 090	2 130	2 150
Pohjois-Karjalan	1 774	1 790	1 790	1 820	1 850
Kuopion	2 463	2 480	2 480	2 525	2 550
Keski-Suomen	2 533	2 570	2 570	2 620	2 700
Vaasan	5 671	5 720	5 720	5 780	6 000
Oulun	4 409	4 410	4 410	4 495	4 700
Lapin	2 242	2 250	2 250	2 280	2 300
Koko maa	52 736	53 000	53 000	54 000	55 000

Taulukko 18: Kuorma-autojen liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/piiri	1988	1990	1995	2000	2010
Uudenmaan	360	380	390	400	450
Turun ja Porin	330	340	350	360	380
Hämeen	287	290	300	310	350
Kymen	153	150	160	160	160
Mikkelin	111	120	120	130	140
Pohjois-Karjalan	69	70	70	80	90
Kuopion	105	110	120	120	130
Keski-Suomen	137	140	150	150	160
Vaasan	220	230	230	240	260
Oulun	197	210	220	230	240
Lapin	113	120	120	130	140
Koko maa	2 080	2 150	2 230	2 300	2 500
Vaasan piiri	188	200	200	230	240
K-Pohjanmaan piiri	77	80	80	80	90
Oulun piiri	106	120	120	120	140
Kainuun piiri	46	50	50	60	60

Taulukko 19: Pakettiautokanta lääneittäin vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni	1988	1990	1995	2000	2010
Uudenmaan	38 237	41 530	50 600	57 500	68 875
Turun ja Porin	28 758	32 365	39 600	45 000	54 000
Ahvenanmaan	1 904	2 090	2 640	3 000	3 375
Hämeen	22 801	25 060	30 800	35 000	42 500
Kymen	9 453	10 915	12 210	13 875	17 500
Mikkelin	5 946	6 620	8 800	10 000	11 875
Pohjois-Karjalan	4 863	5 460	6 600	7 500	9 375
Kuopion	6 512	7 665	9 350	10 625	12 500
Keski-Suomen	7 398	7 780	9 350	10 625	12 500
Vaasan	17 069	19 740	24 200	27 500	32 500
Oulun	11 488	13 350	16 500	18 750	22 500
Lapin	6 472	7 315	9 350	10 625	12 500
Koko maa	160 901	180 000	220 000	250 000	300 000

Taulukko 20: Pakettiautoliikenne (milj.autokm) lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010 yleisillä teillä

Lääni/piiri	Pakettiautoliikenne, milj.autokm				
	1988	1990	1995	2000	2010
Uudenmaan	377	440	540	640	770
Turun ja Porin	287	320	400	460	540
Hämeen	228	260	320	380	450
Kymen	102	110	140	160	190
Mikkelin	81	90	120	130	150
Pohjois-Karjalan	58	65	80	95	110
Kuopion	88	100	130	145	170
Keski-Suomen	99	110	140	160	190
Vaasan	198	220	280	320	370
Oulun	140	160	200	230	270
Lapin	107	120	150	170	200
Koko maa	1 770	2 000	2 500	2 900	3 400
Vaasan piiri	164	180	225	255	300
K-Pohjanmaan piiri	53	60	80	90	100
Oulun piiri	86	100	125	145	170
Kainuun piiri	35	40	50	60	70

Taulukko 21: Linja-autokanta lääneittäin vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni	1988	1990	1995	2000	2010
Uusimaa	2 558	2 600	2 500	2 500	2 500
Turku ja Pori	1 479	1 480	1 500	1 500	1 500
Ahvenanmaa	40	40	40	40	40
Häme	1 148	1 150	1 180	1 180	1 180
Kymi	466	470	470	470	470
Mikkeli	394	400	350	350	350
Pohjois-Karjala	303	300	300	300	300
Kuopio	559	540	540	540	540
Keski-Suomi	368	350	350	350	350
Vaasa	702	700	640	640	640
Oulu	732	730	680	680	680
Lappi	480	450	450	450	450
Koko maa	9 229	9 200	9 000	9 000	9 000

Taulukko 22: Linja-autoliikenne (milj.autokm) lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 yleisillä teillä ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/piiri	La-liikenne, milj.autokm				
	1988	1990	1995	2000	2010
Uudenmaan	92	93	95	95	90
Turun ja Porin	59	60	60	60	65
Hämeen	56	58	60	60	60
Kymen	27	26	25	25	25
Mikkelin	26	25	25	25	25
Pohjois-Karjalan	18	20	20	20	20
Kuopion	30	30	30	30	30
Keski-Suomen	31	30	30	30	30
Vaasan	43	42	40	40	40
Oulun	45	45	45	45	45
Lapin	29	30	30	30	30
Koko maa	455	460	460	460	460
Vaasan piiri	36	35	34	34	34
K-Pohjanmaan piiri	16	15	14	14	14
Oulun piiri	25	25	25	25	25
Kainuun piiri	11	12	12	12	12

Taulukko 23: Kuorma-autojen liikennesuorite (milj.autokm) tieluokittain vuonna 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010

Tieluokka	1988	1990	1995	2000	2010
Valtatiet	1 050	1 100	1 150	1 250	1 350
Kantatiet	320	350	350	350	400
Seudulliset tiet	300	300	300	300	350
Kokoojatiet	200	200	200	200	200
Yhdystiet	210	200	200	200	200
Yleiset tiet yht.	2 080	2 150	2 200	2 300	2 500
Kadut ja yks. tiet	510	500	500	500	500
Yhteensä	2 590	2 650	5 700	2 800	3 000

Taulukko 24: Pakettiautoliikenne (milj.autokm) tieluokittain vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Tieluokka	Pakettiautojen liikennesuorite, milj.autokm				
	1988	1990	1995	2000	2010
Valtatiet	700	800	1 100	1 300	1 500
Kantatiet	246	300	380	450	530
Seudulliset tiet	304	330	400	450	500
Kokoojatiet	241	270	300	350	400
Yhdystiet	274	300	320	400	400
Yleiset tiet yht.	1 770	2 000	2 500	2 900	3 400
Kadut ja yks.tiet	750	900	1 200	1 250	1 400
Yhteensä	2 520	2 900	3 700	4 150	4 800

Taulukko 25: Linja-autoliikenne (milj.autokm) tieluokittain vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Tieluokka	La-liikenne, milj.autokm				
	1988	1990	1995	2000	2010
Valtatiet	167	170	170	175	175
Kantatiet	52	55	55	60	60
Seudulliset tiet	76	75	75	75	75
Kokoojatiet	72	70	70	70	70
Yhdystiet	89	90	90	80	80
Yleiset tiet yht.	455	460	460	460	460
Kadut ja yks.tiet	210	220	220	220	220
Yhteensä	670	680	680	680	680

Taulukko 26: Erikoisautokanta lääneittäin vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni	Erikoisautokanta				
	1988	1990	1995	2000	2010
Uusimaa	3 389	3 960	5 500	7 260	7 700
Turku ja Pori	2 401	2 880	4 000	5 280	5 600
Ahvenanmaa	84	96	120	165	170
Häme	2 072	2 340	3 250	4 290	4 550
Kymi	1 122	1 320	1 840	2 425	2 575
Mikkeli	632	756	1 050	1 385	1 470
Pohjois-Karjala	547	672	940	1 240	1 315
Kuopio	827	960	1 340	1 765	1 870
Keski-Suomi	787	864	1 200	1 585	1 680
Vaasa	1 431	1 644	2 270	3 000	3 180
Oulu	1 398	1 596	2 210	2 920	3 090
Lappi	702	912	1 280	1 685	1 790
Koko maa	15 392	18 000	25 000	33 000	35 000

Taulukko 27: Autokanta autolajeittain vuosina 1985 ja 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010

Vuosi	Ha	Ka	Pa	La	Ea	Kaikki autot	
						Kp	+
1985	1 546 094	52 019	127 618	9 017	11 867	1 746 615	
1988	1 795 908	52 736	160 501	9 229	15 392	2 034 166	5.2
1990	1 940 000	53 000	180 000	9 000	18 000	2 280 000	4.0
1995	2 250 000	53 000	220 000	9 000	25 000	2 557 000	3.1
2000	2 500 000	54 000	250 000	9 000	30 000	2 843 000	2.1
2005	2 670 000	55 000	280 000	9 000	33 000	3 047 000	1.4
2010	2 730 000	55 000	300 000	9 000	35 000	3 130 000	0.5

Taulukko 28: Koko autokanta lääneittäin (TVL-piireittäin) vuosina 1985 ja 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/ piiri	Autoja, kpl						
	1985	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	412 000	485 000	532 000	634 000	716 000	783 000	798 000
Turun ja Porin	274 000	318 000	341 000	393 000	437 000	457 000	479 000
Ahvenanmaan	12 000	14 000	15 000	18 000	20 000	21 000	22 000
Hämeen	240 000	280 000	301 000	350 000	392 000	419 000	431 000
Kymen	118 000	134 000	145 000	163 000	177 000	187 000	190 000
Mikkelin	71 000	83 000	89 000	103 000	113 000	121 000	124 000
P-Karjalan	62 000	72 000	77 000	89 000	97 000	105 000	107 000
Kuopion	83 000	96 000	105 000	121 000	134 000	144 000	146 000
K-Suomen	85 000	101 000	108 000	124 000	137 000	149 000	150 000
Vaasan	173 000	198 000	213 000	245 000	271 000	285 000	298 000
Oulun	147 000	172 000	187 000	216 000	237 000	258 000	263 000
Lapin	70 000	81 000	87 000	101 000	112 000	118 000	122 000
Koko maa	1 747 000	2 034 000	2 200 000	2 557 000	2 843 000	3 047 000	3 130 000
Vaasan piiri	161 000	183 000	197 000	227 000	251 000	265 000	275 000
K-Pohjanmaa	41 000	48 000	52 000	60 000	66 000	69 000	73 000
Oulun piiri	84 000	98 000	107 000	123 000	135 000	149 000	152 000
Kainuun piiri	34 000	40 000	44 000	51 000	56 000	60 000	61 000

Taulukko 29: Liikennesuorite (milj.autokm)/autolajeittain vuosina 1985 ja 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010 (yleiset tiet, kadut ja yks. tiet)

Vuosi	Liikennesuorite, milj. autokm					Kasvu %/v.
	Ha	Ka	Pa	La	Kaikki autot	
1985	25 970	2 580	2 050	670	31 150	
1988	30 730	2 590	2 520	670	36 510	5.4
1990	33 330	2 600	2 900	670	39 500	4.0
1995	39 100	2 700	3 600	670	46 070	3.1
2000	42 700	2 800	4 150	670	50 300	1.8
2005	44 400	2 900	4 500	670	52 500	0.9
2010	45 000	3 000	4 800	670	53 500	0.4

Taulukko 30: Liikennesuorite (milj.autokm) autolajeittain vuosina 1985 ja 1988 sekä ennuste vuosille 1989-2010 yleisillä teillä

	Liikennesuorite, milj. autokm					Kasvu, %/v.
	Ha	Ka	Pa	La	Kaikki autot	
1985	17 760	1 950	1 440	460	21 610	
1988	21 260	2 080	1 770	460	25 570	5.8
1990	23 100	2 100	2 000	450	27 650	4.0
1995	27 100	2 200	2 500	450	32 250	3.1
2000	29 600	2 300	2 900	450	35 250	1.8
2005	31 000	2 400	3 150	450	37 000	1.0
2010	31 350	2 500	3 400	450	37 700	0.4

Taulukko 31: Koko liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä lääneittäin (TVL-piireittäin) vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Lääni/ piiri	Liikennesuorite, milj.autokm					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Uudenmaan	5 040	5 540	6 590	7 270	7 680	7 840
Turun ja Porin	3 530	3 790	4 360	4 740	4 960	5 040
Hämeen	3 260	3 530	4 130	4 530	4 760	4 850
Kymen	1 590	1 710	1 980	2 160	2 260	2 300
Mikkelin	1 400	1 520	1 780	1 950	2 050	2 090
P-Karjalan	1 030	1 100	1 270	1 380	1 440	1 470
Kuopion	1 370	1 480	1 730	1 890	1 990	2 030
K-Suomen	1 590	1 710	2 000	2 190	2 300	2 340
Lapin	1 630	1 750	2 020	2 200	2 300	2 340
Koko maa	25 575	27 650	32 250	35 250	37 000	37 700
Vaasan piiri	2 170	2 320	2 660	2 890	3 020	3 070
K-Pohjanmaan piiri	860	920	1 070	1 160	1 220	1 240
Oulun piiri	1 500	1 630	1 900	2 080	2 180	2 220
Kainuun piiri	620	660	760	820	860	870

Taulukko 32: Koko liikennesuorite (milj.autokm) tieluokittain vuonna 1988 ja ennuste vuosille 1989-2010

Tieluokka	Liikennesuorite, milj.autokm					
	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Valtatiet	10 814	11 930	14 440	16 100	17 100	17 350
Kantatiet	3 456	3 840	4 630	5 150	5 450	5 600
Seudulliset tiet	3 983	4 290	4 990	5 440	5 700	5 850
Kokoojatiet	3 250	3 435	3 820	4 090	4 200	4 300
Yhdystiet	4 068	4 170	4 370	4 500	4 550	4 600
Yleiset tiet yhteensä	25 578	27 650	32 250	35 250	37 000	37 700
Kadut ja yks. tiet, ym.	10 940	11 850	13 820	15 050	15 500	15 800
Kaikki tiet yhteensä	36 518	39 500	46 070	50 300	52 500	53 500

Taulukko 33: Liikennesuoritteiden kehitys tieluokittain vuosina 1988-2010 (1988=100)

Tieluokka	1988	1990	1995	2000	2005	2010
Valtatiet	100	110	134	149	158	160
Kantatiet	100	110	134	149	158	160
Seudulliset tiet	100	108	125	137	143	147
Kokoojatiet	100	107	117	126	130	132
Yhdystiet	100	102	107	111	112	113
Yleiset tiet yhteensä	100	108	126	138	145	147
Kadut ja yks. tiet, ym.	100	108	126	138	144	146
Kaikki tiet yhteensä	100	108	126	138	145	147

Taulukko 34: Koko liikenteen kasvukertoimet yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1980-1988

Piiri	Liikenteen kasvukerroin					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uusimaa	1.63	1.66	1.63	1.29	1.31	1.55
Turku	1.48	1.55	1.56	1.12	1.14	1.37
Häme	1.52	1.79	1.79	1.43	1.13	1.50
Kymi	1.51	1.08	1.59	1.35	0.97	1.36
Mikkeli	1.63	1.63	1.29	1.31	1.09	1.44
P-Karjala	1.59	1.38	1.50	0.96	1.02	1.30
Kuopio	1.49	2.58	1.13	1.16	1.12	1.37
K-Suomi	1.63	1.76	1.37	1.19	1.21	1.45
Vaasa	1.45	1.44	1.51	1.25	1.10	1.33
K-Pohjanmaa	1.65	1.51	1.41	1.19	1.11	1.39
Oulu	1.54	1.38	1.54	1.28	1.07	1.39
Kainuu	1.40	1.42	1.06	1.38	0.89	1.26
Lappi	1.43	1.42	1.24	1.14	1.02	1.29
Koko maa	1.53	1.59	1.50	1.25	1.02	1.40

Taulukko 35: Koko liikenteen kasvukertoimet yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1985-1988

Piiri	Liikenteen kasvukerroin					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uusimaa	1.25	1.28	1.20	1.12	1.04	1.20
Turku	1.22	1.19	1.18	1.10	1.02	1.15
Häme	1.19	1.26	1.24	1.19	1.02	1.18
Kymi	1.18	1.11	1.16	1.10	0.99	1.13
Mikkeli	1.27	1.35	1.17	1.17	1.14	1.23
P-Karjala	1.28	1.22	1.25	1.01	0.98	1.16
Kuopio	1.23	1.79	0.98	1.12	1.14	1.21
K-Suomi	1.22	1.42	1.12	1.12	1.12	1.19
Vaasa	1.18	1.20	1.17	1.15	1.07	1.16
K-Pohjanmaa	1.28	1.26	1.25	1.16	1.12	1.21
Oulu	1.29	1.29	1.16	1.16	0.98	1.20
Kainuu	1.27	1.28	1.03	1.25	0.97	1.18
Lappi	1.28	1.27	1.17	1.14	1.01	1.21
Koko maa	1.23	1.28	1.18	1.14	1.04	1.18

Taulukko 36: Koko liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1988-2010

Vuosi 1988

Piiri	Liikennesuorite, milj.autokm					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	1 760	1 100	990	430	760	5 040
Turun	1 430	300	700	540	570	3 530
Hämeen	1 590	310	460	480	420	3 260
Kymen	920	90	120	230	240	1 590
Mikkelin	700	180	170	130	220	1 400
P-Karjalan	360	190	150	120	200	1 030
Kuopion	630	170	180	150	240	1 370
K-Suomen	770	140	210	190	280	1 590
Vaasan	600	340	520	320	390	2 170
K-Pohjanmaan	210	230	150	100	170	860
Oulun	860	90	130	180	240	1 500
Kainuun	230	80	70	140	110	620
Lapin	780	250	140	250	230	1 630
Koko maa yht.	10 820	3 460	3 980	3 250	4 070	25 575

Vuosi 1990

Uudenmaan	1 970	1 230	1 080	460	780	5 540
Turun	1 560	330	750	570	580	3 790
Hämeen	1 750	340	500	510	430	3 530
Kymen	1 000	100	130	240	240	1 710
Mikkelin	770	190	190	140	230	1 520
P-Karjalan	400	200	170	130	210	1 100
Kuopion	700	190	190	160	240	1 480
K-Suomen	850	150	230	200	290	1 710
Vaasan	660	370	560	330	400	2 320
K-Pohjanmaan	230	250	160	110	180	920
Oulun	950	100	140	190	240	1 630
Kainuun	250	90	70	150	110	660
Lapin	850	270	150	260	230	1 750
Koko maa yht.	11 930	3 820	4 300	3 430	4 160	27 650

Vuosi 1995

Uudenmaan	2 420	1 520	1 280	530	830	6 590
Turun	1 870	390	870	630	600	4 360
Hämeen	2 120	410	590	570	450	4 130
Kymen	1 200	120	150	270	250	1 980
Mikkelin	930	240	220	150	240	1 780
P-Karjalan	480	240	190	140	210	1 270
Kuopion	850	230	220	180	260	1 730
K-Suomen	1 020	180	270	230	300	2 000
Vaasan	780	450	650	370	420	2 660
K-Pohjanmaan	280	300	190	120	180	1 070
Oulun	1 150	130	160	220	260	1 900
Kainuun	300	100	80	160	120	760
Lapin	1 010	320	170	280	240	2 020
Koko maa yht.	14 400	4 620	5 020	3 830	4 360	32 250

Taulukko 36: Koko liikennesuorite (milj.autokm) yleisillä teillä TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina (jatkuu) 2000-2010

Vuosi 2000

Piiri	Liikennesuorite, milj.autokm					
	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	2 720	1 700	1 420	570	870	7 270
Turun	2 070	440	940	670	620	4 740
Hämeen	2 360	460	640	610	470	4 530
Kymen	1 330	130	160	280	260	2 160
Mikkelin	1 030	260	240	160	250	1 950
P-Karjalan	530	270	210	150	220	1 380
Kuopion	940	250	240	190	260	1 890
K-Suomen	1 140	200	290	240	310	2 190
Vaasan	870	500	710	390	430	2 890
K-Pohjanmaan	310	330	210	130	190	1 160
Oulun	1 270	140	170	230	260	2 080
Kainuun	330	110	90	170	120	820
Lapin	1 120	350	180	300	250	2 200
Koko maa yht.	16 020	5 150	5 500	4 090	4 500	35 250

Vuosi 2005

Uudenmaan	2 900	1 810	1 490	590	890	7 680
Turun	2 190	460	990	690	630	4 960
Hämeen	2 500	490	670	630	470	4 760
Kymen	1 410	140	170	290	260	2 260
Mikkelin	1 100	280	250	170	250	2 050
P-Karjalan	560	290	220	160	220	1 440
Kuopion	1 000	270	260	200	270	1 990
K-Suomen	1 210	210	310	250	320	2 300
Vaasan	920	520	740	400	430	3 020
K-Pohjanmaan	330	350	220	130	190	1 220
Oulun	1 350	150	180	240	270	2 180
Kainuun	350	120	90	180	120	860
Lapin	1 180	370	190	310	250	2 300
Koko maa yht.	16 980	5 460	5 770	4 240	4 570	37 000

Vuosi 2010

Uudenmaan	2 960	1 850	1 520	600	900	7 840
Turun	2 240	470	1 010	700	630	5 040
Hämeen	2 550	500	690	640	480	4 850
Kymen	1 440	140	170	300	260	2 300
Mikkelin	1 120	280	260	170	260	2 090
P-Karjalan	570	290	220	160	220	1 470
Kuopion	1 020	280	260	200	270	2 030
K-Suomen	1 240	220	310	260	320	2 340
Vaasan	940	540	750	410	430	3 070
K-Pohjanmaan	330	360	220	140	190	1 240
Oulun	1 380	150	190	240	270	2 220
Kainuun	360	120	90	180	120	870
Lapin	1 210	380	190	320	250	2 340
Koko maa yht.	17 340	5 580	5 880	4 300	4 600	37 700

Taulukko 37: Koko liikenteen kasvukertoimet TVL-piireittäin ja tieluokittain vuosina 1988...2010

1988 -> 1995

Piiri	Valta- tiet	Kanta- tiet	Seudull. tiet	Kokooja- tiet	Yhdys- tiet	Yleiset tiet
Uudenmaan	1.37	1.37	1.30	1.22	1.10	1.31
Turun	1.31	1.31	1.24	1.16	1.06	1.23
Hämeen	1.34	1.34	1.26	1.18	1.08	1.27
Kymen	1.31	1.31	1.24	1.16	1.06	1.25
Mikkelin	1.34	1.34	1.26	1.18	1.08	1.27
P-Karjalan	1.31	1.31	1.24	1.16	1.06	1.23
Kuopion	1.34	1.34	1.26	1.18	1.08	1.26
K-Suomen	1.34	1.34	1.26	1.18	1.08	1.26
Vaasan	1.31	1.31	1.24	1.16	1.06	1.23
K-Pohjanmaan	1.33	1.33	1.26	1.18	1.07	1.25
Oulun	1.33	1.33	1.26	1.18	1.07	1.26
Kainuun	1.30	1.30	1.23	1.16	1.05	1.24
Lapin	1.30	1.30	1.23	1.16	1.05	1.24
Koko maa yht.	1.33	1.34	1.26	1.18	1.07	1.26

1988 -> 2000

Uudenmaan	1.54	1.54	1.43	1.32	1.16	1.44
Turun	1.45	1.45	1.35	1.24	1.09	1.34
Hämeen	1.48	1.48	1.38	1.27	1.12	1.39
Kymen	1.45	1.45	1.35	1.24	1.09	1.36
Mikkelin	1.48	1.48	1.38	1.27	1.12	1.39
P-Karjalan	1.45	1.45	1.35	1.24	1.09	1.34
Kuopion	1.48	1.48	1.38	1.27	1.12	1.38
K-Suomen	1.48	1.48	1.38	1.27	1.12	1.38
Vaasan	1.45	1.45	1.35	1.24	1.09	1.34
K-Pohjanmaan	1.47	1.47	1.37	1.26	1.11	1.36
Oulun	1.47	1.47	1.37	1.26	1.11	1.38
Kainuun	1.44	1.44	1.34	1.23	1.08	1.35
Lapin	1.44	1.44	1.34	1.23	1.08	1.35
Koko maa yht.	1.48	1.49	1.38	1.26	1.11	1.38

1988 -> 2010

Uudenmaan	1.68	1.68	1.54	1.39	1.19	1.56
Turun	1.57	1.57	1.44	1.30	1.11	1.43
Hämeen	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.49
Kymen	1.57	1.57	1.44	1.30	1.11	1.45
Mikkelin	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.49
P-Karjalan	1.57	1.57	1.44	1.30	1.11	1.43
Kuopion	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.48
K-Suomen	1.61	1.61	1.48	1.33	1.14	1.48
Vaasan	1.57	1.57	1.44	1.30	1.11	1.43
K-Pohjanmaan	1.60	1.60	1.47	1.32	1.13	1.45
Oulun	1.60	1.60	1.47	1.32	1.13	1.48
Kainuun	1.55	1.55	1.43	1.29	1.09	1.44
Lapin	1.55	1.55	1.43	1.29	1.09	1.44
Koko maa yht.	1.60	1.62	1.48	1.32	1.13	1.47

Taulukko 38: Henkilöautokannan kehitys vuosina 1988-2010 eri ennustevaihtoehtojen mukaan

Vuosi	Henkilöautokanta, 1000 kpl					
	Liikennemenojen kasvu kotitaloutta kohti/ha-tiheyden yläraja v. 2010					
	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5/550	2,5/600
1988	1 796	1 796	1 796	1 796	1 796	1 796
1990	1 848	1 863	1 878	1 893	1 909	1 909
1995	1 970	2 030	2 090	2 152	2 216	2 216
2000	2 127	2 192	2 258	2 372	2 479	2 479
2005	2 272	2 342	2 411	2 533	2 668	2 668
2010	2 422	2 497	2 563	2 693	2 732	2 881

jatkuu

Vuosi	Liikennemenojen kasvu kotitaloutta kohti/ha-tiheyden yläraja v. 2010					
	3,0/550	3,0/600	3,5/550	3,5/600	4,0/550	4,0/600
1988	1 796	1 796	1 796	1 796	1 796	1 796
1990	1 924	1 924	1 940	1 940	1 955	1 955
1995	2 278	2 278	2 337	2 337	2 397	2 397
2000	2 572	2 572	2 643	2 682	2 612	2 799
2005	2 668	2 809	2 708	2 926	2 677	2 926
2010	2 732	3 000	2 773	3 000	2 740	3 000

Taulukko 39: Henkilöautotiheyden (ha/1000 as.) kehitys vuosina 1988-2010 eri ennustevaihtoehtojen mukaan

Vuosi	Ha/1000 as.					
	Liikennemenojen kasvu kotitaloutta kohti/ha-tiheyden yläraja v. 2010					
	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5/550	2,5/600
1988	362	362	362	362	362	362
1990	371	374	377	380	384	384
1995	393	405	417	429	442	442
2000	424	437	450	473	494	494
2005	454	468	482	506	533	533
2010	487	502	515	541	550	579

jatkuu

Vuosi	Liikennemenojen kasvu kotitaloutta kohti/ha-tiheyden yläraja v. 2010					
	3,0/550	3,0/600	3,5/550	3,5/600	4,0/550	4,0/600
1988	362	362	362	362	362	362
1990	387	387	390	390	393	393
1995	455	455	466	466	478	478
2000	513	513	527	535	521	558
2005	533	561	541	585	535	584
2010	550	600	550	600	550	600

Taulukko 40: Liikennesuoritteen kehitys vuosina 1988-2010 eri ennustevaihtoehtojen mukaan yleisillä teillä

Liikenne- menojen kasvu, %/v.	Ha-tiheyden yläraja v. 2010	Ha-ajo- suorite v. 2010	Liikennesuorite, milj.autokm				
			1990	1995	2000	2005	2010
0,5	487	14 500	26 011	26 637	26 809	26 514	26 148
		16 200	26 316	27 760	28 805	29 449	29 956
		17 500	26 630	28 925	30 164	30 958	31 560
1,0	502	14 500	26 179	27 395	28 697	29 674	30 453
		16 200	26 468	28 478	30 698	32 738	34 587
		17 500	26 780	29 670	32 150	34 415	36 440
1,5	515	14 500	26 300	28 130	29 660	30 670	31 200
		16 200	26 620	29 150	31 450	33 540	35 540
		17 500	26 900	30 430	33 240	35 560	37 840
2,0	541	14 500	26 501	28 899	30 984	32 152	32 845
		16 200	26 775	29 974	33 014	35 263	37 019
		17 500	27 131	31 369	34 846	37 506	39 641
2,5	550	14 500	26 654	29 652	32 276	33 717	33 453
		16 200	26 930	30 754	34 388	36 972	37 697
		17 500	27 299	32 230	36 369	39 479	40 375
2,5	600	14 500	26 667	29 701	32 370	33 861	35 082
		16 200	26 930	30 754	34 388	36 972	39 312
		17 500	27 299	32 230	36 369	39 479	42 340
3,0	550	14 500	26 805	30 388	33 428	33 875	33 448
		16 200	27 085	31 531	35 643	37 188	37 749
		17 500	27 468	33 090	37 785	39 673	40 368
3,0	600	14 500	26 828	30 485	33 615	35 558	36 694
		16 200	27 085	31 531	35 643	38 714	40 967
		17 500	27 468	33 090	37 785	41 518	44 286
3,5	550	14 500	27 035	31 220	34 800	34 400	34 450
		16 200	27 300	32 300	37 000	37 700	37 750
		17 500	27 636	33 911	39 100	40 200	40 400
3,5	600	14 500	27 035	31 220	35 050	36 500	36 694
		16 200	27 300	32 300	37 200	40 370	40 967
		17 500	27 636	33 911	39 343	43 554	44 294
4,0	550	14 500	27 300	31 700	35 000	34 400	33 500
		16 200	27 600	33 000	36 300	37 600	37 800
		17 500	27 900	34 775	38 600	40 200	40 400
4,0	600	14 500	27 300	32 000	36 300	36 600	36 570
		16 200	27 600	33 000	38 600	40 400	41 200
		17 500	27 900	34 775	40 900	43 500	44 300

Taulukko 41: Liikenteen kasvukertoimet eri ennustevaihtoehtojen mukaan vuosina 1988-2010

Liikenne- menojen kasvu, %/v.	Ha-tiheyden yläraja v. 2010	Ha-ajo- suorite v. 2010	Liikenteen kasvukerroin		
			1988-1995	1988-2000	1988-2010
0,5	487	14 500	1.04	1.05	1.02
		16 200	1.08	1.13	1.17
		17 500	1.13	1.18	1.23
1,0	502	14 500	1.07	1.12	1.19
		16 200	1.11	1.20	1.35
		17 500	1.16	1.26	1.44
1,5	515	14 500	1.10	1.16	1.22
		16 200	1.14	1.23	1.39
		17 500	1.19	1.30	1.48
2,0	541	14 500	1.13	1.21	1.28
		16 200	1.17	1.29	1.45
		17 500	1.23	1.36	1.55
2,5	550	14 500	1.16	1.26	1.31
		16 200	1.20	1.35	1.47
		17 500	1.26	1.42	1.58
2,5	600	14 500	1.16	1.27	1.37
		16 200	1.20	1.35	1.54
		17 500	1.26	1.42	1.66
3,0	550	14 500	1.19	1.31	1.31
		16 200	1.23	1.39	1.48
		17 500	1.29	1.48	1.58
3,0	600	14 500	1.19	1.31	1.44
		16 200	1.23	1.39	1.60
		17 500	1.29	1.48	1.73
3,5	550	14 500	1.22	1.35	1.33
		16 200	1.26	1.44	1.50
		17 500	1.33	1.53	1.60
3,5	600	14 500	1.22	1.36	1.44
		16 200	1.26	1.45	1.61
		17 500	1.33	1.54	1.73
4,0	550	14 500	1.24	1.37	1.31
		16 200	1.29	1.42	1.48
		17 500	1.36	1.51	1.58
4,0	600	14 500	1.25	1.42	1.43
		16 200	1.29	1.51	1.61
		17 500	1.36	1.60	1.73

Taulukko 42: Autokanta vuosina 1950-1988 autolajeittain (31.12.)

Vuosi	Autolaji					
	Henkilö- autot	Kuorma- autot	Paketti- autot	Linja- autot	Erikois- autot	Kaikki autot
1950	26 814	26 512	3 299	3 539	1 092	61 256
1955	85 448	38 259	11 852	4 458	1 559	141 576
1956	102 961	42 509	15 297	4 522	1 798	167 078
1957	122 075	42 109	12 691	4 925	2 013	183 813
1958	139 704	42 946	10 364	5 115	1 959	200 088
1959	162 968	45 216	11 731	5 409	2 102	227 426
1960	183 409	45 839	19 751	5 778	2 115	256 892
1961	219 148	45 781	27 978	6 199	2 480	301 586
1962	263 033	45 248	32 504	6 503	2 600	349 888
1963	305 444	44 292	34 482	6 844	2 858	393 920
1964	375 829	45 143	33 472	6 887	2 924	464 255
1965	454 291	44 512	36 583	6 979	3 276	545 641
1966	505 926	44 495	40 728	7 158	3 785	602 092
1967	551 198	44 161	48 761	7 426	4 211	655 757
1968	580 747	44 264	48 369	7 660	4 435	686 475
1969	643 057	45 210	51 825	7 861	4 743	752 696
1970	711 968	46 195	56 707	8 116	5 024	828 010
1971	752 915	46 572	67 071	8 246	5 252	880 056
1972	818 044	47 472	68 632	8 363	5 395	947 906
1973	894 104	48 728	71 170	8 429	5 689	1 028 120
1974	936 681	50 477	74 420	8 592	6 038	1 076 208
1975	996 284	50 905	77 546	8 651	6 581	1 139 967
1976	1 032 884	50 887	81 792	8 841	7 069	1 181 473
1977	1 075 399	50 295	85 920	8 771	7 261	1 227 646
1978	1 115 265	50 479	88 642	8 786	7 630	1 270 802
1979	1 169 501	51 756	91 339	8 826	8 136	1 329 558
1980	1 225 931	52 527	96 624	8 963	8 782	1 392 827
1981	1 279 192	52 698	102 303	9 054	9 384	1 452 631
1982	1 352 055	52 996	108 684	9 066	9 896	1 532 697
1983	1 410 438	53 036	114 775	9 102	10 585	1 597 956
1984	1 473 975	52 622	121 162	9 069	11 159	1 667 987
1985	1 546 094	52 019	127 618	9 017	11 867	1 746 615
1986	1 619 848	51 747	135 718	9 166	12 470	1 828 949
1987	1 698 671	51 956	146 219	9 233	13 640	1 919 719
1988	1 795 908	52 736	160 901	9 229	15 392	2 034 166

Taulukko 43: Rekisteriin merkittyjen uusien autojen lukumäärä vuosina 1960-1988 autolajeittain

Vuosi	Autolaji					
	Henkilö- autot	Kuorma- autot	Paketti- autot	Linja- autot	Erikois- autot	Kaikki autot
1960	23 550	7 431	9 130	653	198	40 962
1961	27 790	6 409	20 859	715	258	56 031
1962	41 002	6 244	15 789	726	274	64 035
1963	52 225	4 979	5 020	681	254	63 159
1964	82 106	5 555	6 880	596	312	95 449
1965	100 129	7 470	8 131	704	386	116 820
1966	78 929	7 607	9 838	657	354	97 385
1967	65 836	5 773	14 391	715	328	87 043
1968	48 444	4 344	5 356	706	264	59 114
1969	84 542	5 360	10 428	629	317	101 276
1970	92 104	5 322	16 983	726	336	115 741
1971	75 320	4 835	15 390	644	381	96 570
1972	101 398	4 844	5 497	780	425	112 944
1973	118 649	5 230	6 510	830	425	131 644
1974	96 633	5 310	7 188	791	500	110 422
1975	117 619	5 398	7 207	812	585	131 621
1976	92 707	4 726	8 241	914	545	107 133
1977	90 546	4 053	8 261	628	373	103 861
1978	81 175	3 987	6 905	614	344	93 025
1979	100 132	4 487	8 199	589	348	113 755
1980	103 760	5 063	11 594	641	565	121 629
1981	105 629	4 816	12 898	556	522	124 420
1982	128 761	4 176	13 498	535	560	147 530
1983	120 174	4 093	13 463	596	616	138 942
1984	127 655	3 856	13 826	482	593	146 412
1985	138 976	3 676	13 931	471	616	157 670
1986	144 021	3 772	15 266	490	712	164 201
1987	152 327	4 096	17 442	550	1 202	175 617
1988	174 479	4 252	21 602	570	1 647	202 550

Taulukko 44: Henkilöautokanta (31.12.), kannan lisäys, kannan kasvuprosentti, ensirekisteröinti ja poistuma ja poistuman prosenttiosuus ensirekisteröinneistä sekä ha-tiheys vuosina 1950-1988

Vuosi	Henkilö- autokanta	Ha-kannan lisäys		Ensire- kiste- röinti kpl	Pois- tuma kpl	Poist. osuus ens.rek.		Ha- tiheys (31.12) Ha/1000
		kpl	%			%	%	
1950	26 814	-	-	-	..	..	..	7
1951	36 231	9 417	35.1	-	..	..	..	9
1952	52 619	16 388	45.2	-	..	..	..	13
1953	59 216	6 597	12.5	7 695	..	..	..	14
1954	70 795	11 579	19.6	11 580	..	..	..	17
1955	85 448	14 653	20.7	15 277	..	..	..	20
1956	102 961	17 513	20.5	19 137	..	..	..	24
1957	122 075	19 114	18.6	18 073	..	..	..	28
1958	139 704	17 629	14.4	14 460	..	..	..	32
1959	162 968	23 264	16.7	21 293	..	..	..	37
1960	183 409	20 441	12.5	23 550	..	..	..	41
1961	219 148	35 739	19.5	27 790	..	..	..	49
1962	263 033	43 885	20.0	41 002	..	..	..	58
1963	305 444	42 411	16.1	52 225	9 814	18.8	..	67
1964	375 829	70 385	23.0	82 106	11 721	14.3	..	82
1965	454 291	78 462	20.9	100 129	21 667	21.6	..	99
1966	505 926	51 635	11.4	78 929	27 294	34.6	..	110
1967	551 198	45 272	8.9	65 836	20 564	31.2	..	119
1968	580 747	29 549	5.4	48 444	18 895	39.0	..	125
1969	643 057	62 310	10.7	84 542	22 232	26.3	..	139
1970	711 968	68 911	10.7	92 104	23 193	25.2	..	155
1971	752 915	40 947	5.8	75 320	34 373	45.6	..	162
1972	818 044	65 129	8.7	101 398	36 269	35.8	..	176
1973	894 104	76 060	9.3	118 469	42 589	35.9	..	191
1974	936 681	42 577	4.8	96 633	54 056	55.9	..	199
1975	996 284	59 603	6.4	117 619	58 016	49.3	..	211
1976	1 032 884	36 600	3.7	92 707	56 107	60.5	..	218
1977	1 075 399	42 515	4.1	90 546	48 031	53.0	..	227
1978	1 115 265	39 866	3.7	81 175	41 309	50.9	..	234
1979	1 169 501	54 236	4.9	100 132	45 896	45.8	..	245
1980	1 225 931	56 430	4.8	103 760	47 330	45.6	..	257
1981	1 279 192	53 261	4.3	105 629	52 368	49.6	..	266
1982	1 352 055	72 863	5.7	128 761	55 898	43.4	..	279
1983	1 410 438	58 383	4.3	120 174	61 791	51.4	..	290
1984	1 473 975	63 537	4.5	127 655	64 118	50.2	..	301
1985	1 546 094	72 119	4.9	138 976	66 857	48.1	..	315
1986	1 619 848	73 754	4.8	144 021	70 268	48.8	..	329
1987	1 698 671	78 823	4.9	152 327	73 504	48.3	..	344
1988	1 795 908	97 237	5.7	174 479	77 242	44.3	..	362

F v. 2010

Tekijät Kokkarinen, Veijo		Julkaisu-aika Joulukuu 1989	
		Toimeksiantaja Tie- ja vesirakennushallitus	
		Työryhmän asettamis- jatkuva projekti	
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010 [Trafik- och bilbeståndprognos 1989-2010 i Finland]			
Julkaisun osat			
<i>Tiivistelmä</i> Liikenteen kasvu oli Suomessa vuosina 1985 - 1988 selvästi nopeampaa kuin 1980-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Vuonna 1988 liikenne oli 6 prosenttia suurempi kuin edellisessä ennusteessa (1986) oli arvioitu. Ennusteen 1989 - 2010 mukaan liikenne ja autokanta kasvavat Suomessa nopeasti vielä 1990-luvun ajan. Tämän jälkeen kasvu hidastuu. Vuosina 1989 - 2010 liikenteen arvioidaan kasvavan 47 ja autokannan 54 prosenttia. Henkilöautotiheyden arvioidaan olevan 550 autoa 1000 asukasta kohti. Liikenteen oletetaan kasvavan melko tasaisesti koko maassa. Tieluokista kasvu on nopeinta pääteillä. Uusi henkilöautoliikenne-ennuste perustuu kotitalouksien autotiheyden (autoa/100 kotitaloutta) ja henkilöauton vuotuisten ajosuoritteiden kehityksen arviointiin. Tulojen kasvaessa kotitalouksien autonomistuksen oletettiin lisääntyvän ylempiin tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien autonomistustiheyksien mukaisesti. Tarkastelu suoritettiin ikäryhmittäin. Autokohtaisen ajosuoritteen kehitysarviossa otettiin kotitalouksien tulojen ja ikärakenteen lisäksi moniautoistumisen huomioon. Henkilöautoliikenne-ennuste saatiin kertomalla eri tyyppisten kotitalouksien ennustetuilla autotiheysluvuilla vastaavat ajosuoritteet ja kotitalouksien lukumäärät. Kuorma- ja pakettiautoliikenne-ennusteet ovat sidoksissa tuotannon kasvuennusteisiin. Tuotannon kasvu perustuu tulevaisuudessa yhä enemmän laadullisten tekijöiden, jalostusasteen ja tuottavuuden kasvuun. Tästä syystä tavaraliikenne ei kasva aivan tuotannon kasvun suhteessa Uuden ennusteen mukaan liikenne on 22 prosenttia suurempaa vuonna 2010 kuin edellisessä ennusteessa arviointiin. Autoja arvioidaan olevan edelliseen ennusteeseen verrattuna 15 prosenttia enemmän vuonna 2010.			
<i>Avainsanat (asiasanat)</i> liikenne-ennuste, autokanta, tulevaisuuden tutkimus			
<i>Muut tiedot</i>			
Sarjan nimi ja numero TVH 713 432		ISSN	ISBN 951-47-2678-2
Kokonaissivumäärä 98s. + 32s. liitt.	Kieli suomi Sv. sammandrag Engl. abstr.	Painos 500	Luokitus (UDK) 656.11
<i>Jakaja</i> TVH:n lomakevarasto, PL 33 00521 Helsinki, p. (90)1541		<i>Lisätietoja</i>	

Authors Kokkarinen, Veijo		Date December 1989	
		Commissioned by Roads and Waterways Administration	
		Date of project Continuous project	
Title Liikenne- ja autokantaennuste 1989 - 2010 [Traffic and automobile stock forecast 1989-2010 for Finland]			
Volumes			
Abstract During 1985 - 1988 the growth of traffic was in Finland clearly faster than in the first half of the 1980's. Traffic in 1988 was 6 per cent larger than estimated in the previous forecast (1986) by RWA. According to the forecast 1989 - 2010 traffic and the automobile stock of Finland will grow rapidly during the 1990's. After that the growth will slow down. During 1989 - 2010 traffic is assumed to grow by 47 and automobile stock by 54 per cent. The car density will be 550 cars/1000 inhabitants in 2010. The growth of traffic is assumed regionally nearly equal in the whole country, and by road category largest on the main road network. The new car traffic forecast is based on the assumed development of automobile density (cars/100 households) and average annual car kilometres of households. As the income of households increased the ownership of cars was assumed to grow in accordance with the ownership densities of households in the higher income bracket. The effect of the age of the head of the household on car density was also estimated. In the forecast of annual car kilometres the effect of the trend to the ownership of more than one car in a household was taken into account, in addition to income and age structure. The car traffic forecast was obtained by multiplying the car density forecast by car kilometres forecast. The forecasts of lorry and van traffic are linked with the forecasts of the growth of production based in the future increasingly on the growth of qualitative factors such as the degree of working up and productivity. As a result, freight transport will grow less than the total growth of production. According to the new forecast traffic in 2010 would be 22 per cent larger than estimated in the previous forecast. The new forecast also assumes 15 per cent larger automobile stock in 2010 than supposed in the previous forecast.			
Key words traffic forecast, automobile stock, future's research			
Additional information			
Series title and number TVH 713 432		ISSN	ISBN 951-47-2678-2
Pages 98p. + 32p. append.	Language suomi Sv. sammandrag Engl. abstr.	Edition 800	Class (UDC) 656.11
Sold by Tiehallituksen lomakevarasto, PL 33 00521 Helsinki, p. (90)1541		Notes	

ISBN 951-47-2678-2

Valtion painatuskeskus
Pasilan VALTIMO
Helsinki 1990